

CONCETTA LA MAZZA

Nga nnda ha muvhala wa lutombo wa liṭadulu .

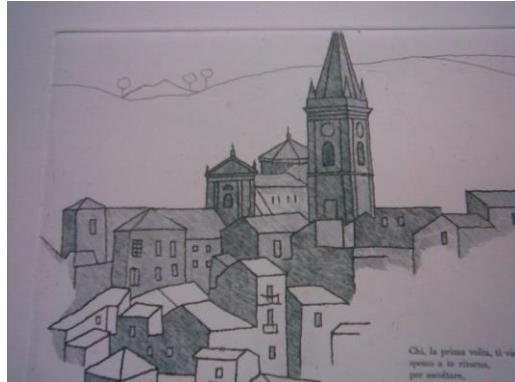

biografi

Concetta La Mazza o bebwa Novara di Sicilia nga 1936, tanzhe ḥa Domenico La Mazza na Teresa Treoni. Nga 1950, nga murahu ha tshifhinga tsho tambulaho tsha "assignment" kha khaladzi a mme, o swika kha vhabebi vhawe ngei Domodossola, hune a kha ḫi dzula vhoṭhe na munna wawe Giuseppe. O vha e na vhana vhararu: Armando, Luciano na Daniele. Zwa zwino muhumbuloni wawe lutamo lwo kalulaho lwa u humbula vhuṭuku hawe ha Novarese nahone hafha ndi u beba ha ḥeneli ḥa vhushaka ha tsini, ha muthu nga eṭhe, fhedzi ḥo ḥalah mafhungo na zwine zwa amba nga ha vhupo ha tshenetsho tshifhinga zwo ḥanganedzwa: shango, vhupo ha mahayani, vhathu vha mahayani, vhathu, mvelele dza yeneyo tsimu kha miñwaha ya swiswi ya Nndwa ya Shango ya Vhuvhili.

Maanda a ndeme a u ñwala .

Concetta ȣhukhu yo ȣewa malume nahone yo kombetshedzwa u dzula Castrangia kha shango line la vha kule na shango na khonani dla Castrangia. Nga zwenezwo u tshimbila nga muthu nga eþhe nga Crucis e eþhe miñwahani i kondaho ya nndwa vhukati ha ndala, u sa ðivha tshifhinga, u tenda zwi siho na u farwa luvhi. Nga murahu ha nndwa u pfuluwa hu sa iledzei na mathomo, nga lwa nzulele zwi a konda, ngei Tshipembe.

Zwoþhe hezwi zwi ambiwa nga u sedza ha musidzana ane a dovha a dalela zwipiða zwa nyaluwo ya muthu kha u humbula na ane nga u mangadza ha u bveledza na thambo ȣhukhu ya irony a ri ȣea dakalo la u vhala - mafheleloni - nganea ya tshiga ya tshitshavha tsha muþa washu, ine ya kona u takadza. rine nga ho dzikaho nahone ndi yashu muñwe na muñwe washu.

Kha nganeapfufhi iyi nga Concetta La Mazza, u ñwala zwi fhirisela mulayo muñwe na muñwe nahone wa vhuyeleta kha miñwaha ya u thoma, wo vhofholowa kha tshikimu tshiñwe na tshiñwe tsha fomala, tshine tsha ȣutuwedzwa nga vhutshilo ha nga ngomu ha arcana, tshi vha mulambo nga vhudalo une wa fhira tshikalo, ndi mvula ya muya ya muya.

Zwifanyiso zwa malume, Antonia na Michele, zwi a hangwea, sa tshifanyiso tsha Novara sa mafunda, a fukedzaho na u ðifha sa zwithu zwi kondaho na u khwaþha zwi kha ði vha zwi sa hangwei.

Tsha u fhedzisela, ndima i kondaho ya u vha muswa musi zwi sa lugiswiho zwi tshi itea, fhedzi muhumbulo muþuku a u fheli kha vhuimo vhu ȣungufhadzaho, nga ñwambo wa tshivhindi tshawe na fulufhelo ȣawé li dzhenelelaho tshifhingani tshi ðaho, nga ñwambo wa maþo awe uri vho kona u sedza ... nga nnda ha. muvhala wa lutombo wa lutombo!

NINO BELVEDERE

“Calvary yo thoma kha nñe. Khamusi ho vha hu ḋuvha li tshinyadzaho, tshilimo tsha 1938 tsho thoma, ndo vha ndi na miñwaha mivhili nahone khaladzi anga o ða u ntanganedza. Kha bege ya labi o vha a tshi vhea blouse na phenthi mbili dza panty, nga murahu a ignor kha zwe zwoðhe zwe nda zwi sia nduni yanga. Ndo vha ndi muñku lwe nda vha ndi sa koni u zwi ñhogomela uri Via Crucis yanga i ðo thoma nga lenelo ḋuvha.

Nga nn̄da ha muvhala wa lutombo wa lītađulu .

Ndima ya Primo - Nn̄du ya khotsi .

Zwino ndi u tshinyadzwa ha kale hu sa dzuliwiho, ho fhiswaho nga dzi-cobweb nahone ho ḥaniwaho nga dzi- tarme fhedzi, kale, ngei Novara, dorobo yo edelaho fhasi ha mbondo khulwane ya Messina, kha ndila ya tshiṭirikini tsha Engia heneffo yo vha i. nn̄du tsini na tshisima. Muñango wa u dzhena wo ḥea zwiṭepisi zwa nga ngomu zwe zwa vha zwi tshi ya kha fuloro ya u thoma he ha vha hu na kamara ḥukhu i re na khibodzhi ya thanda: ho vha hu lufhera lwa u edela. U gonya fhasi n̄tha nahone ho vha hu na khishini, arali hu tshi nga vhidzwa. Kha khona, ho vha hu tshi vhewa slab ya matombo ye khayo ha vhewa mulilo na tripod ya tsimbi ye ya vha i tshi shumiswa u vhea khali ya pasta. Nga phand̄a, u lenga kha luvhondo, mutsu mutsu sa mugodi, fosholo ya thanda, crivels mbili, nthihi ḥukhu na nthihi

khulwane, oveni ya u bika vhurotho, nga thungo ha tshifuba hafu ya hacks, ḥafula, zwivhili "zwifurizzi" na. tshiñwe tshidulo tsha Rengine. Mafheleloni ho vha hu na tshipiða, na balcony yo sedzaho kha ndila, hune ha vha na mmbete fhedzi kha tshikwea. Hoyo mugodini ho vha hu muvhuso we makhulu wa vha left vha dzulaho nga 1934. Ho vha ho no wanala latrine ya matombo nga fhasi ha maði ine ya vha na tshifukedza tsha thanda. Samusi ho vha hu si na sewer, wa u fhedza o vha a tshi fanela u shuma u itela u fhungudza munukho we wa bviswa. Vhukuma, nn̄du yo vha i si na maði a elelaho na tshedza tsha muðagasi, zwithu two leluwaho zwa uri misini yeneyo vho vha vha si na dzibaroni. Tsini nawo ho vha hu na khoro ya khuni ye ya livha Baglio he khuhu dza vha dzo dzula kha khuni.

Kha heyi khona, nn̄da ha shango, mme anga vho vha vha tshi dzula vhoþe na makhulu wavho, vhe vha vha vhe mutsireledzi, vharathu vhavhili na khaladzi, vhoþe vho vha vhe vhahulwane khae, vho vha vho vhinga nahone vha dovha vha dzula Novara. Mme anga vho vha vhe blonde, vhatete, vha si na nungo vhukuma, vho vha vhe na zwithu zwine zwa vha uri two khwaþha vhukuma nahone vhe vha vha vha tshi þogomelwa vhukuma nga tshifhaþuwo tshavho, khathihi na mafhi, vho vha vhe maþo mavhili mahulwane a muvhala wa lutombo, vho vha vha tshi þoda u tshuwa tshifhinga tshoþe na u þungufhala. Khamusi lufu lwa mme nga u þavhanya, musi e na miñwaha ya fumbili -in̄a, two vha zwi tshi khou ita uri a sa kone u ðifara zwavhuði muvhilini na vhudifari.

Nga murahu ha miñwaha i si gathi nga murahu ha lufu lwa makhulu wanga, mme anga, nga ñwambo wa u dzhenelela ha muñwe wa vhane vha ða, vho þangana na Prince Charming yavho. Khotsi anga vho vha vhe vha muþa wa vhudele wa Badiavecchia, vhe vha vha vha tshi langa thaveni i re na fola na zwiþiwa. O vha e muþa wa vhashumi vhahulwane, nahone khotsi anga vho vha vhe munna, u ya nga muñwe na muñwe, o nakaho vhukuma, mulapfu, wa buraweni, wa u þavhanya na u vha na mabindu. O vha a tshi dzula nga tshipiða tshi re kule na ðorobo: nga milenzhe, ya lena yavhuði, nga hafu ya awara ye na i wana. Khotsi awe vha vha

tshi hwala malasha a thanda. Mme o vha e mufumakadzi ane a vha na maanda, nga matsheloni o vha a tshi ya Novara na mule u itela u renga tshaka dze vha dzi nea vhengeleni: vha fola, muqo na zwīliwa. Ndi dzulela u ambara zwiambaro zwa vhudele zwi re na shawl khulwane ya muvhala mutsu u mona na mukulo, na yone yo renga gurannda u itela uri vharengi vha dzule vho ḋivhadzwa. Ho vha hu vhengele fhedzi kha muđana na vhudifari havhuđi kha yeneyo nnđu, naho ho vha hu na milomo ya fumi-malo ya u la, ho vha hu si na u ṭahela.

Mafheloni a madekwana o thusa vharengi zwino vha tshi khou penya - na tshipatshi tshawe - u engedza veini nga gazeth ya mivhalavhala. Samusi vhana vha sa i wana ifa la mushumo wa vhabebi tshifhinga tshothe, khotsi anga vho vha vho no guda mushumo wa u ita mulangammbi. Nga murahu ha u vringwa he ha fhedza miñwedzi i si gathi khotsi anga na mme anga, musi vho no vringana, vho ya u ita tshiṭaha tshavho tsha lufuno nđuni kha tthisima tshi re tshiṭirikini tsha ENGIA. Nga murahu ha miñwedzi ya ṭahe ndo swika kha lino shango nahone, u ya nga mvelele khethwa ya devhula, ndo vha ndi na dzina la makhulu wa khotsi, Concetta. Naho ndo vha ndi na lukanda lwo swifhalaho nahone lwo ṭanganaho, ndo vha ndi tshi dzulela u lila. Makhulu, nga ñwambo wa uri a ro ngo vha na cradle, vho kombetshedzea u nkhwaṭhisā ḋuvha lothe likhethwa kha zwanda zwavho, vhusiku ho vha vhu tshi eđela Latvian na khotsi na mme. U ya nga vhatu vhothe, ndo vha ndi si wavhuđi vhukuma nahone ndi sa kondelelei. Nga murahu ha miñwedzi i si gathi, samusi mushumo wa lenelo shango wo vha u tshi khou ṭahela, khotsi anga vho dzhia phetho ya u ya mushumoni ngei Sardinia. Musi a tshi ṭuwa a tshi ya kha tshiñwe tshiṭangadzime a sia mme awe vhe na musidzana a tshi khou lila na tshiñwe tshivhumbwa tshe a tshi rwa mbumbeloni.

Musi ndi na miñwedzi ya fumbili khaladzi anga Rosa o bebwa. Dzina lo vha li la makhulu wa mme. U fhambana na Concetta, Rosa - tshifhinga tshothe u ya nga mme anga - o vha o naka, mutshena na muvhala wa pinki wa muvhala, mavhudzi a buraweni e a vha a tshi fureme tshifhađuwo tshi re na vhuthihi tsho khavhiswaho

nga maṭo mavhili o nakaho a muvhala wa lutombo: luvha, u fana na dzina ḥawe! Nga ndila ine musi mme anga vha tshi ya tshisimani vha tshi khou dzhia mađi vha na khonani dzavho dza pinki kha zwā̄da zwavho vha mu vhudzisa uri zwi nga konadzea hani u beba vhananyana vhavhili vho fhambanaho tshothe. - CHIS CCà, Rusina, ngauralo Biclicchia o vha e, fhedzi Muñwali ...- Hezwi, Rosina, ngauralo two naka, fhedzi muñwe ... vho amba khonani dzi re na tshiṭefu tsha milomo. Nga tshenetsho tshifhinga, kha vhuimo uhu ndo bvela phā̄nda ndi sa fhumuli, sa vhunga ndo sevha nga ha vhuleme hanga, ndi livhuwa Mudzimu nga u kondèlela, naho hu si nga u ḥirula mushumo.

U itela u anetshela sequel nga ha tshiṭori, tsha u thoma, ndi fanela u ni ḥivhadza nga ha khaladzi anga Antonia, nga u tou pfufhifhadza, zì 'nuoia. O vha e khaladzi a mme anga muhulwane, vhukati ha vhenevho vhavhili ho vha hu na phambano ya miñwaha ya fumi-sumbe. O vha e mufumakadzi wa fhasi na zwiñiwa zwa ñwana, na mavhudzi awe a tshika o welaho maṭoni awe. Tshifhaṭuwo tshawe tsho ḥutshelwaho tsho sumbedza miñwaha minzhi u fhira vhe a vha e navho nahone kha u sedza hawe hu si na tshithu ho vha hu tshi tou vha u shoniswa huhulwane. Nga miñwaha ya fumbili, nga tshenetsho tshifhinga sa munna, o vhingga muñwe wa muzwala wawe wa u thoma, o vha a tshi kha ḥi tou bva u vhuya kha mishumo ya Sempione Gallery, we a vha a tshi dzula e tshilikadzi nahone e na mutukana wa miñwaha miraru. Ene, malume wanga Michele, Zì Micheri, o vha e muthu wa fhasi nahone o vha a tshi vhonala e kopi ya plebeian ya Khosi Vittorio Emanule wa Vhuraru, o vha a tshi dzula nduni yawe kha tshiṭaraṭa tshi re na pfaneleo vhukuma tsha shango lwa maga a ḥodaho u vha mithara mbili. Ho vha hu nnđu yavhuđi. Kha fhasi ha fhasi ho vha hu na vhengele ḥa u vhađa ḥine ḥa vha na khauntha khulwane ya vhukati ine ya vha na tshifaredzi, khabinethe mbili dza luvhondo he a vha a tshi dzula hone raspe, dži-chisels, dži-mama, dži- hollow na hatch, lathe ya u mona na milenzhe ya matafula e a fhaṭa. U itela u ḥanganya dzipulale na dži- blade, tshiṭofu tsha thanda tshi re na tshigodelo u itela u ḥadza glue, matafula o vhevaho fhethu hothe, džiñwe sega dzo

nambatedzwaho kha luvhondo, dziñwe ḥuṭhuwedzo dza mashudu dzi ngaho dzi-arung dza bere, ḥanga dza mbudzi na dici- turtler, nga u tou pfufhifhadza, iñwe ya kamara dzine nga. zwino vha wela kha shango ḥa zwihibudzo fhedzi.

Zwiṭepisi zwa thanda zwo ḥiswaho kha fuloro ya u thoma, he ha vha hu na kamara mbili dzo vuleaho dzi re na thaela dza ceramic, vhuimo ha n̄ha nga eneo mađuvha, bodo ya thungo yo itwaho nga malume wanga, sofa, ṭafula na zwiñwe zwidulo zwo ḥanganaho na raffia, thambo ya miroho ya lushaka. U bva kha balcony yo sedzaho kha ndila ya u ya kha mezzagosto, musi mushumo wa Assumption wo livha kha abbey u tshi khou bva murahu, zwo vha zwi tshi konadzea u kwama ḥoho yo vhewaho ya khare ya Madonna. U bva kha fuloro ya vhuvhili n̄thani hazwo u nga kona u vhona Rocca Salvatesta na nga phanda, nga kha tshedza vhukati ha nn̄du, u nga takalela fhethu havhud̄i ha thavha dzine dza vha uri dzo ḥandavhuwela nga zwiṭuku nga zwiṭuku, nga nn̄da ha muvhala wa lutombo wa lutombo, u swika lwanzheni hune, nga maand̄a kha. mađuvha a tshilimo a Fresh musi hu si na haze, u nga kona u vhona kha waya wa Vulcano horizon nahone nga murahu Lipari, Stromboli na zwiñwe zwiṭangadzime zwoṭhe: mbekanyamushumo ya mvelo, khadi ya murahu i penyaho ya mivhala minzhi.

Tshiñwe tshiṭepisi tsho vha tshi tshi bva murahu kha fuloro ya u thoma, he ha vha hu na khishini na lufhera lwa u edela, fhethu ha u thoma vhukuma ho vha ho ḥanganedzwa nga oveni ya thanda ya vhurotho na tshiṭofu tsha tsimbi ya u bika ya malasha. A zwi timatimisi uri yo vha i nn̄du yavhud̄i, nga nn̄da ha u sa leludza ha khishini hu si na sinki ine ya vha na mugero u itela u ḥavhanya mishumo ya ndeme vhukuma ya hayani. Misi yeneyo dziñwe khuthadzo dzo vha dzi tshi kha di vha dzi sa pfali. Mađi o vha a tshi iswa kha tshisima tsha tshitshavha kha zinc quartara nahone nga murahu a ḥisa kha ḥanga ya vhuvhili he a vha a tshi shelwa hone kha u ḥanganahuhulwane ha terracotta u itela u ḥanzwa zwigodelo. Samusi ho vha hu si na u bva kha sinki, mađi a basili a vhuiswa fhasi nahone a poswa toilet. Kha mufumakadzi ho vha hu mushumo u netisaho vhukuma. Tshiimo tsha vhushumeli

na tshi shonisaho, kha mikano ya u kondelela ha muthu muñwe na muñwe, tsho swika magumoni awe nga tshifhinga tsha u ḥuwa musi khaladzi Antonia, nga ḥwambo wa u ḥonifha munna wawe, a tshi fanela u ḥa kha zwiliwa zwi fanaho he a vha o thoma u mu ḥa hone, nahone khamusi, godson o dovholola Zwi fanaho, fhedzi a thi na muhumbulo wo fhambanaho wa hezwi.

Malume Michele vho vha vhe muthu o ḥungufhalaho na u ḥihudza sa mushumi sa vhutsilu, nthani ha mbilu vho vha vhe na maglio ya matombo a muñavha. Kha mañ awe a thi athu vhuya nda vhona u penya ha vhulenda kana u pfela vhuñtungu kha vhañwe. O vha a tshi fhandekanya khaladzi awe nduni u itela u ḥogomela murwa wawe, o vha a tshi fanela u ḥilugisela u ḥa, u mu shumela na u dzulela u ri ee, ee, ee. Zwo vha zwi sa koni na u vhonala kha balcony arali zwi songo ralo vho vha vhe thaidzo, ngeno hu ḥodaho u vha madekwana mañwe na mañwe o fhedza mushumo we a vha a tshi ya tavern na khonani dzawe uri a nwe.

O vhuya hayani a mangadzaho, a pengaho nahone e na mufemo u nukhaho we wa vha u sa konadzei u dzula tsini nae. Nthani hazwo khaladzi anga, nga tshedza tsha mapfura, o mu lindela u swika vhusiku vhu sa athu vhuya a ḥa. Musi khosi ḥukhu i tshi vhuya - kanzhi yo vha i si na maanda a u gonya zwitepisi - o neta a di ḥutshela kha khauntha ya mushumo yo ḥalaho buse nahone nthā ha tshifhinga tshoñthe o vha a tshi dzula vhusiku hoñthe u itela u lañhangover. Aunt Antonia, naho zweñthe, zwo mu fukedza nga Pastrano nahone nga lufuno a dzula tsini nayo u itela u i ḥalela u swika nga matsheloni. Ngauralo miñwaha yo fhedzwaho nahone, a tshi khou tshintshana u itela u ḥikumedza nga maanda, o vha a sa koni na u ya nahone a wana mashaka awe u itela u iledza fhethu. Ene, u vha na vivho, u vha muñuku na u vha na maanda, o ya u renga thambo u itela u humbula, mikosi, zwipiñda zwa mavhudzi na zwiñwe zwithu, u itela u mu thivhela u bva nduni. Musi vha tshi rambiwa kha vhuñtambo ha mbingano, Malume Michele u swika tshifhinga tsha u fhedzisela vha sa vhuyi hayani nahone khaladzi Antonia a vha nga koni u ya heneñho u swika mashaka a tshi kona u tevhela munna wavho. Tshifhinga tshoñthe vho vha tshi

kona u mu ḥuṭuwedza, nga zwiñwe zwifhinga o vha a tshi swika nga tshifhinga fhedzi nga murahu, vhukati ha phathi, o vha a tshi kona nahone khaladzi Antonia o vha o dinalea na u ḥisola, o vhuya hayani Mogia Mogia all Mogia. Nga murahu ha tshifhinga o kuvhanganya u vhavha na u ḥungufhala, a sa koni u bvisa maya na muthu ngauri zwe vha zwe ḥitlula, o vha e tshipondwa tsha u rema ḥoho na maṇo a tshiṭuhu zwe zwa vha zwi tshi zwi tambudza lwa vhege dzothé.

Liñwe ḥuvha mudzulatsini, wavhuđi nga u rali na Pia, o vhidza Malume Michele nahone a mu sema nga ñwambo wa u farwa luvhi hothe he a hu ita kha mufumakadzi wawe: - u fanela u vha na ḥoni - o vhidzelela - u ita uri mufumakadzi o raloh a shengele ... Antonia u tea u dzhia maya, A no ngo tea u i khethekanya hayani, i fanela u bva, ya ya kha vhatu vhanzhi, ya ya kha mashaka, sa zwine Vhakriste vhothe vha ita. Nga nt̄ha ha zwe, u tea u tshimbila, fhedzi nga heyi ndila u vhaisala ḥoho hu ḥo fhira ...- Mudzulatsini o ita tshifhinga tshiṭuku tsha u awela, nga murahu a bvela phand̄a a tshi ri: - hu sa athu fhela awara u bva fhano u tsa nga milenzhe u itela u wana ndila ya mule ine ra vha nayo. ya lifhasi na nn̄du ḥukhu vhukuma ine ya vha na khishini fhasi ha ḥhangna na iñwe kamara yo thabaho nyana ine ya nga shuma sa lufhera lwa u edela nga tshilimo. Kha shango heli hu na zwimela zwa hazelnuts, mahuyu, mandarin, neSpole, ndirivhe, zizzole, maapula, mapwere, miṭwari, nga u tou pfufhifhadza, tshisima tshiñwe na tshiñwe tsha Mudzimu.

Sa vhunga ni tshi zwi ḥivha, nga murahu ha lufu lwa murathu wanga, ndi fanela u ḥogomela khaladzi anga nahone ndi nga si kone u ḥogomela fulo nga ho engedzeaho, ngauralo ndo humbula u li rengisa. Ndi ngani ni sa i rengi? Ngauralo mufumakadzi wañu o vha a tshi ḥo vha na tshikhala tsha u fema maya wavhuđi ... mathomoni Malume Michele vho timatima fhedzi vha ya u u dalela nahone vha dovha vha ḥikhwathisedza uri vha u renge. Nga tshifhinga tshiṭuku ho mbo di dzhena thendelano nahone thundu ya vha yawe. Nga zwenezwo, u engedzea kavhili ha Vittorio Emanuele III, u ḥandavhuwela na u vha na vhuṭanzi, zwe ḥodiwaho kha

khaladzi Antonia: - U ḫo guda u kuvhanganya mahuyu nahone u ḫo a ita uri a ome. Musi u tshi khou tea u ḫanzwa zwiambaro u ḫo tsela fhasi mulamboni wa dzhia mađi ane a ṭođea u itela u nwa na u bika nga u bvisa tshigođelo mučavhani u itela u tshi kunakisa. Zwi do vha zwi sa takadzi nga vhuria musi mulambo une wa penya nga mađi fhedzi ndi ḫo fhira tshiththisi itshi. Nt̄hani hazwo, ni nga ḫiphina nga ḫeneļo fulo. Nga khaladzi awe wa fhasi Antonia, hafhu, o ita ndila ye a laedzwa ngayo: - Cuumu inwi, eu fazzu.- Sa zwine na zwi ṭođa, ndi a fhindula, o fhindula munna a thetshelesaho.

Ndima ya Vhuvhili - Nd̄a ha shango

Munna wa mushai na Zì Micheri mathomoni a tshilimo tsha 1936 vho pfulutshela Castrangia, mahayani, tsini na u ḥangana ha mulambo. Kha miḍana yo fhambafhambanaho ya Badiavecchia, San Basilio na Vallantazza mafhungo a uri o vha e hone o vha o phaḍalala nahone vhathu vha mu vhidza uri vha shume. Nga eneo maḍuvha ho vha hu na ndowelo, naho ḥamusi zwi tshi nga vhonala zwi sa pfali, uri musi vha tshi ḥoda ḥafula, fasiṭere, muṇango kana wadirobo, vho vha vha tshi vhidza muvhaḍi vha mu ḥanganedza hayani havho: vho mbo ḫi improvi. thanda dzi ḥodeaho dzine dza vha hone. Malume Michele vho dzhia zwishumiswa vha ima heneffo fhethu u swika hu tshi fhaṭiwa mushumo.

Vho mu vhidza uri a reme muri vha mu sia miñwaha mivhili a tshi khou oma. Trunk ya muri yo vha i tshi mbo ḫi vhewa kha luvhondo. Muvhaḍi o vha a tshi vhulunga saha u bva ḥtha na muthusi fhasi: "Serra Serra Mastro Descio we a vha a tshi ḫo vha dumè Fagima ngei Cascia" (o vhone Segà kana Mufunzi Muhulwane uri ita Cassapanca matshelo).

Trunk ya muri yo vha yo vhewa kha luvhondo. Nga saha khulwane vho wana matafula nahone nga hezwi vho fhaṭa mafasiṭere, mmbete, wadirobo. U ita mushumo hoyu o mbo di takuwa nga 4 a tshimbila a tshi khou fara tshikwama na tsimbi. Vho swika hayani vharengi vha mu ḥea mafhi a vhuḍi nga nyala na mudavhi

wa vhurotho. Nga masiari phuleithi ya pasta na tshipida tsha tshizi. Nga madekwana o mbo di litsha u shuma a mu nea vhurotho ho itwaho hayani sa diphosithi ya u thoma musi a sa athu badela akhaunthu nga Swondaha ngei Novara.

Ho fhela miñwaha i si gathi nahone murwa wawe, Turillu, o vha o no aluwa nahone a psesa kha lukanda lwawe uri o vha a sa khou amba, hu si na luthihi shangoni, u fhedza vhutshilo hawe hothe vhu tshi khou ditalula kha vhupo ha mahayani. O vha o no guda mushumo wa khotsi awe fhedzi o vha a tshi ḥoda u vha na vhutsila nahone a vha mutsinda. O kona u ḥtuwedza khotsi awe uri vha mu rumele doroboni ine ha vha na khonadzeo ya u guda vhutsila honoho. O pfulutshela Catania nahone nga murahu ha miñwaha mivhili ya u guda mushumo o mbo di vha khwine vhukuma, o pfa o diimisela u ita wonoyo mushumo, nahone samusi zwino e na miñwaha ya fumiñhe o vha a tshi humbula uri khae tshifhinga tsho swika tsha u vhumba muña wawe. Lwa miñwaha o vha o no ḥivha ñwananyana wa mulisa nahone a dzhia phetho ya u vhinga fhedzi a lwisana na zwine Zì Micheri a zwi funa ane a ḥo ḥoda uri murwa wawe a vhinge mufumakadzi wa lushaka lwawe. Nga eneo mađuvha, zwi sa tendisei, fhedzi two vha zwi tshi nga heyi: kha mutsila a tshi vhinga ñwananyana wa mulisa two vha zwi tshiitisi tshihulwane tsha u sa ḥonifhea. Vhukati ha khotsi na murwa nga u ḥavhanya o mbo di bvisa nndwa khulwane ye ya ḥtuwedza Turillu uri a ḥibvise zwavhuđi kha khotsi awe na mme awe vha vhuvhili. Na muta wawe muswa o mbo di bva shangoni a pfulutshela Como he a ita mashudu manzhi nga mushumo wawe.

Malume vho vha vha si na vhana, ngauralo, nga u ḥuwa ha Turillu, vho vha vha tshi dzula vhe vhothe nga ho fhelelaho. Vhane vha tshimbila nga maanda kha u ditalula uhu ho vha hu khaladzi a Antonia we a fhedza mađuvha othe u amba na zwinoni, nzie na zwikhokhonono zwe zwa vha zwi tshi khou vha ḥoda. Kha uri Spelonca a re mahayani o vha a si na tshibuli tsha u amba na muthu. Ndi nga tshifhinga tsha holodei dza ndeme fhedzi dzi ngaho Khirisimus, Easter kana Munyanya wa Madonna Assunta ngei Ferragosto he a vha e na tshikhala tsha u ya

muđini u itela u wana mme anga. Nga tshifhinga tsha vhuňwe ha madalo aya nga murahu ha u gungula nga ha muvhuso wawe lwa tshifhinga tshilapfu, o ſea khaladzi awe uri: - Teresa a funwaho, ndo ḥogomela uri nga vhasidzana vhavhili u na zwinzhi zwine wa nga zwi ita nga maanda, u nkhuvhadza na nne ngauralo u do vha wo vhofholowa u ḫinjekedzela kha. musidzana mučuku. Ndi do mu isa mahayani hune maya wa vha khwine nahone u do zwi ita zwavhuđi - mme anga mathomoni vho vha vha sa tsireledzei fhedzi nga murahu, sa misi, vho ſnewa vhubvo havho vhune ha vha na vhuimo ho leluwaho, murahu ha u kombetshedzwa ha khaladzi avho ho tenda.

Kha nne vhuleme ho thoma. Khamusi ho vha hu ḫuvha li tshinyadzaho, tshilimo tsha 1938 tsho thoma, ndo vha ndi na miňwaha mivhili nahone khaladzi anga o da u ntanganedza. Kha bege ya labi o vha a tshi vhea blouse, phenthi mbili nahone a sa ḫivhi zwe the zwo nda zwi sia nđuni yanga. Ndo vha ndi mučuku lwe nda vha ndi sa koni u zwi ḥogomela uri Via Crucis yanga i do thoma nga lenelo ḫuvha. Ro vha ri tshi tshimbila nga nđila ya mule u swika nga murahu ha hafu ya awara kana khamusi ro swika fhethu uhu hu re na vhuludu ri na dzina ličuku li khwačhisaho la Castrangia (Cassandra!) U fana na u ḫivhadza mashudu mavhi, nga u tou pfufhifhadza, dzina lo vha lo no vha mbekanyamushumo yothe, naho zwo ralo. Ndo vha ndi sa koni u zwi ḥogomela. Munna o thoma a ntanganedza zwavhuđi, khaladzi anga nga zwiňwe zwifhinga vho vha vha tshi nthengela zwičiwa zwa u pfela vhučtungu hanga nahone musi a tshi mpheletshedza Novara u wana mme anga o vha a tshi dzulela u mmbudza nga u kombetshedza uri a thi tei u ya hayani fhedzi zwo vha zwi khwine u aluwa na. her uri ho vha hu ndi ndothe Na uri o vha a tshi do nnyita sa mme. Ndo vha ndi sa koni u ḫifara.

Nga tshenetsho tshifhinga, khotsi anga vho vhuya vha tshi bva Sardinia, vho sala vhege fhedzi, vha tshi vhea mme anga uri vha vhe na thumbu, vha ḥuwa. Ro vha ri nga 1939 nahone nga ſwaha u tevhelaho Antonienita a bebwa. Ndi kha di humbula uri khaladzi anga Antonia o nnyisa Novara nga mme awe nahone a vhona khaladzi

anga lwa u tou thoma. Ndo vha ndi tshi ḥoda u dzula hayani u itela u nt̄amba Antonienta muṭuku fhedzi khaladzi anga, muhulwane wa vhutshilo hanga, o khwaṭhaho sa wa mmbi, o mmbudza uri: - Turnemmu hayani, inwi fazzu eu 'na casitta yavhuđi - (kha ri tuwe hayani, ndi do ni ita Mbomo yo nakaho).

Musi ri tshi swika kha catapchus a vhea zwanda zwanga "casitta" ya pezza i re na zwifanyiso zwa maṭo matswuku, zwi tshi tshuwisa. Ndo vha ndi tshi ḫi tshuwisa. Ho vha hu tshifhinga tshe nda vha ndi tshi dzulela u lila ngauri ndo vha ndi tshi ḥoda u vhuyeleta Novara u bva kha makhulu na mme fhedzi ho vha hu si na kha u ṭuṭuwedza Zì Antonia: o vha e na mbilu ya u ḥoda u ḥoda na u dzinga n̄devhe kha tshililo tshiñwe na tshiñwe. Miñwahani miraru ya u thoma ro vha ri tshi fhedza tshifhinga tshinzhi n̄duni ya mahayani ngei Castrangia, he ha vha hu si na muya u tshilaho, fhedzi u sa anzeli u vhona holodei nn̄duni dzo phađalalaho fhethu ho ṭanganaho.

Nga Swondaha ro mbo ḫi ya muđanani nahone ra ya phanda ra wana mme anga, khaladzi na makhulu wa mme. Makhulu vho vha vhe munna wa vhudi are na munango. O vha a tshi ḫa na muniwali wa fola we a vha a tshi nukha nga zwiñwe zwifhinga. Nga tshifhinga tsha vhuria o nnyisa fhasi ha tshiambaro, a nnyisa tshikwea uri ndi renge zwiñwa zwa zwiñwa na u ḫivha veini ya Osteria u bva kha "Sciancaditta" n̄tha ha vhuongelo. Nga madekwana ro humela Castrangia.

Vhusiku vhu si gathi malume vho ya u linga na tshigwada, he trombone ya tamba hone, vha mbo ḫi ima vha nwa tavern vha vhuyeleta mahayani a Arzillo. Mithara ya 500 u bva Castrangia yo vha i tshi khou thoma u vhidza "Concettina, 'Ntoya ...'. Hayani, khaladzi a re kha tshifhinga tshenetsho o vha o no lugisela khali ya vundu u itela u fhisma mađi a re kha tripod. Musi a tshi khou bika, o ḫiitela tshiñha tsha mađi a tshi khou vhilisa, khamusi u itela u laṭa veini. Kha pani ya tsimbi khaladzi o lugisela nyala nga matamatisi u itela u shela pasta. Onion yo vha i songo bikiwa nga

maanda nahone yo ndisela u ḥanza. "Ilani, arali zwi songo ralo ndi dzhia bannda nda ni n̄ea mivhili ...".

Misini yeneyo mufumakadzi wa vhubvo ha Venetian o vha e mubebisi wa San Basilio. Musi nga tshilimo mulambo wo vha u tshi khou dzhena kha malume wo fhelelaho Michele o vha a tshi i hwala kha shađa (ngei Ciancalea) u itela u renga khemisi ngei Novara. O ima hayani a ri "Antonia, u bva kha shawl ine ya vha uri i khou rothola". Authi khaladzi a thi divhi uri o vha a tshi pfesesa uri ndi mufunwa wa Michele.

Zwino ndo vha ndi na miňwaha mičanu, ndi tshi kha di vha kule na mahayani, ndi sa ambi na muthu we nda vha ndi tshi nga tshipuka tshi sa ḥogomeli. Ndo vha ndi tshi shona kha vhatu vhothe. Musi ri tshi ya Novara, ndo mbo di dzumbama ngauri ndo vha ndi tshi ofha vhatu. Vhahura vho zwi vhona uri hu na tshanduko iyi nahone nga zwenezwo vho eletshedza malume uri vha nthumele u ya tshikoloni tsha vhana vhačuku. Mashudi mavhuya, malume vho di khwačhisedza. Ngauralo liiwe duvha nga matsheloni khaladzi awe a rumela malume wawe Michele uri vha nthengele bisikiti nahone vha i vhea kha tshirundu tshi tshena tsha straw tshe makhulu wa khotsi anga vha n̄ea tshone. U ḥangana na bisikiti o vhea ličo liswa. O vha a tshi mpheletshedza kha tshikolo tsha thangela tshikolo tshi re tsini na abbey ya dorobo. Musi nun a tshi vula vothi u itela u n̄anganedza, ndo mbo di thoma u vhidzelela. U dzhiwa nga nyofho ndo posa tshirundu fhasi, ličo la pwashua la ya kha fhasi fhethu hočhe. Khaladzi o n̄arafa nga u n̄ađula tshiitisi tshi pfalaho nahone a nnyisa hayani. Ngauralo duvha langa la u thoma la vhuslavhelo na lone lo vha la u fhedzisela.

Zwo itea, u bva tshe nda vha ndi n̄a, uri malume vho ri: - Concettina, vha ya Novara u dzhia Carmieri (u dzikisa) u itela u rema ḥohoh -. Ndo gidima kha ndila ya mule sa ferret, ndo vha ndi tshi bva kha tshičiriki tsha Greece, tshiňwe tshifhinga

ndo vha ndi tshi ima tshisimani u itela u dzima ḋora ḥanga, nahone nda swika kha khemisi ya "du Surcattu". Ene, mukhemisi, o mangala uri o vhudza khonani dzawe uri ndo ḥuwa nga tshifhinga tshiṭuku nahone a vhuya a tshi bva Novara sa lupenyo. Musi vhe na miñwaha mitanu vho mbo ḫi nnyisa Barcelona u bva kha mashaka a kule. Henefho ndo vhona na u thetshelesa ndi tshi khou mangala vhukuma lwa u thoma ... radio! Ro dovha ra ya vhengeleni u renga tshipida tsha labi ḥa pea. Murengi o dzinginyaho: - u renga tshiṭangu na tshikhafu tshena -. Mafheleloni vho ḫikhwaṭhisēza nahone murengisi wa zwiliwa a ḥea masalela mavhili a satin a penyaho a blue na wa ḥadulu. Nga ḫuvha ḫi tevhelaho ro ḫisa malabi kha mme vhe nga mađuvha a si gathi vha paka zwiambaro. Nga Swondaha ndo vha ndi tshi ḫipfa sa vhananyana vha Marquises na Barons vha Novara.

Nga vhuria ha 1941, vhukati ha nndwa, khotsi anga vho fhedza mushumo wavho ngei Sardinia vho dzhia phetho na khonani yavho ya u ḥoda mashudu ḫoroboni ya tshipembe na u tshila vha tshi khou dzhia mushumo wavho wa kale wa cobbler. Ho vha hu na maya une mme anga vha ḥoda u swika kha khotsi anga nahone kha hezwi ndo vha ndo thithiswa, nga ḫila ine ḥiñwe ḫuvha nda ḫi ḥomola fhasi ha mmbete wawe, ndo mbo ḫi bvula nda vhona thoro mbili dza nipples dza raisi dza tshifhinga tshi ḫaho nga dziñwe Crosticine ngauri the. khaladzi a vho ngo vhuya vha ntanzwa. Nga ḫila ya vhuvemu yo ndzhia. Ndi humbula uri ndo vhona malofha ngauri ndo wana mafuvhalo. Ndo vhuisa hemmbe ya canvas ye ya vha i tshi shuma masiari na vhusiku, ngauralo rokho, nahone a hu na we a zwi ḫogomela.

Musi vha sa athu u ḥuwa, mme o lingedza u bva ḫuni ya makhulu, ane a vha mushai a sala e eṭhe. O vha a tshi humbula u vhea tshedza tsha muđagasi, nga tshenetsho tshifhinga u ḥea vhavhusi. Musi i sa athu shumiswa "u lusu" kha mapfura. Malume Michele vho zwi rembulusa: nga murahu ha mađuvha a si gathi vho vhidza muđivhi wa muđagasi nga u tou tevhekana nahone a dovha a ita uri a vhee tshedza ḫuni yawe, ngauralo musi ndi tshi ya shangoni ndo dovha nda ḫiphina nga tshedza tshiṭuku kha zwit̄episi zwa thanda zwo khwaṭhaho. Musi ndi

tshi fanela u ya kha khabinethe (ngei Latrerea), kha u shuma hole yo leluwaho ye ya vha i kha fhasi ha fhasi ha laboratory yayo, tsini na hone ho vha hu tshi dzula ho vhewa tshifuba tsho faho tsho faho tsha dici crates, tshe malume vha tshi fhaṭa uri vha dilugisele arali vha tshi humbelia.

Nga matsheloni a ḥa u thoma ḥa Thafamuhwe 1942, o ambara satin ya muvhala wa lutombo na zwiambaro zwa ḥadulu, khathihi na malume wawe na makhulu wawe ndo vha ndi tshi fhelekedza mme awe na khaladzi awe kha poswo ya poswo kha tshikwea tsha San Sebastian, zwine zwa amba uri, ee, kha bisi, zwine zwa ḥo vha ḥisa kha tshiṭitshi tsha tshiporo tsha viglier. Khaladzi ya 4 -year -deck ya pinki yo vha i sa ḥodi u gonya nahone malume u itela u mu ḥuṭuwedza o mu vhudza uri: - Arali na sa gonya kha inwi Ietto du pidti - (ndi ḥo ni ita zwikoro zwivhili).

Nne, tanzhe, ndo ḥuṭuwedzwa nga khaladzi we nda vha ndi sa mu ḥuwi nahone nda dzula Novara. Ndo vha ndi si tsha fhedza ndi tshi khou lila. Ndo vha ndi tshi khou ḥoda u khuthadzwa nga khotsimunene wawe. Na ene o vha o sala e eṭhe nahone nga ḥenelo ḥuvha ndo vha ndi tshi dzula nae uri a dzule e na vhathu. Nga murahu ha maḍuvha a ḥodaho u vha makumi mavhili vhurifhi ha u thoma ha mme ho swika he a vhudza mvelelo dzo bvelelaho dza lwendo. Khotsi anga vho vha vho ita uri vha wane fulethe ya u ḥanganedza i re na mađi hayani na tshiṭofu tsha gese, nga ḥwambo wa uri ndi zwithu zwiswa. U bvela phanda kha tshiṭori, nga murahu ha musi o no swika o vha o no vhidza mulugisi wa mavhudzi hayani u itela uri a kone u gera mavhudzi a fesheni. Kha muđi, hu ḥodaho u vha vhafumakadzi vhoṭhe vho vha vha tshi ambara mavhudzi malapfu nga tupé. Nga u tou pfufhifhadza, mme anga lwa u tou thoma vhutshiloni havho vho vha takala na u fushea. Mafheloni a mafhungo o nthemendela kha khaladzi. Vhukuma o vha a sa humbuli nga ha u shengela hanga ngei Castrangia.

Nga murahu ha musi u ḥuwa khaladzi Antonia o mbuyisela murahu mahayani a vhudza munna wawe uri ndi nthengele bugu ya gireidi ya u thoma u itela u mpfunza

u ñwala na u kona u ḥanganela kha ya vhuvhili nthani ha kilasi ya u thoma nga Fulwi. Ndo vha ndi si na mutakalo: Ndo vha ndi sa tsha kona u tamba, fhedzi ndo vha ndi tshi fanela u fhedza tshifhinga ndi tshi khou ñwala dzifandisi na nomboro. U bva Castrangia tshifhinga tshothe mudededzi o vha a tshi fhira u bva San Basilio he a vha a tshi funza hone. Dzina lawe lo vha li Maria, o vha e nwana wa mulangi wa captain we a vha a tshi mu divha. O mu ñea ngilasi ya mađi. Nga hetsho tshifhinga, ndo mu sumbedza bugu ya u ñwala nahone a ntutuwedza. O bvisa penisela tswuku kha bege a ñwala "Brava". Ndi dakalo liphio, dakalo liphio la u mmbona ndi tshi khodiwa, zwine zwa vha zwi songo doweleaho kha nne. Ndo vha ndi tshi vha na vhutungu vhuhulwane duvha liiwe na liiwe, ndo vha ndi tshi vha ṫalula uri vha ndzhie kha malume na vhomakhulu wa khotsi, fhedzi khaladzi o amba uri a zwi ṫodei.

O vha a tshi ofha uri ndi nga vha vhiga nga ha ndila ye nda farwa ngayo na u ñewa pfushi. Zwi re zwone ndi uri zwiliwa two vha zwi songo edana kha musidzana we a vha a tshi fanela u aluwa na u bvelela: nga matsheloni vho nñea tshipida tsha vhurotho ho khwaṭhaho vhu re na tshizi, nga masiari sa saladi ya tomato na miṭwari mivhili. Nga madekwana musi hu na munna wawe khaladzi Antonia o bika pasta ḫukhu nga sauce yo ḫiitelaho yo thewaho kha nyala i si na mushumo. Nahone arali nda sa i la, ndo vha ndi khomboni ya u dzhia ñama ya kholomo ya barrel. U itela u fhambana vhusiku vhu si gathi yo vha i tshi bika pasta na ñawa kana lushaka lwa polenta ya soft soft. Ndi nga Khirisimusi fhedzi, Nwaha Muswa, Carnival na Paseka ye ya vhulaha khuhu kana rabbit. Nga ñwedzi wa Phando vho vhulaha nguluvhe ye vha wana kha salami na lard ya zwipaisi, fhedzi two vha zwi tshi ṫodea u zwi la nga dropper arali two vha zwi songo ralo vho vha vha sa do vha vho edana ñwaha wothe. Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe nga Swondaha malume vho renga tripe ya tshikha ine ya sokou humbula nga hazwo, na zwino, i ita uri ndi nengise, kana ya thumbu yo ḥanganaho kha davhi la parsley, stiglione, ye ya vha i tshi do fhiswa. Vhothe vho vha vhe zwiliwa zwa mutengo wa fhasi ngauri, u ya nga vhone, two

vha zwi sa ḥođei uri vha xeletwe nga vhomakhulu nahone vho dovholola kha nñe: - Ni a vhona, vha dzula vhe na tegami yo ḥalaho soseji na khovhe dza stocco, u ḥa na u nwa. U bva kha avho vhathu - vha ri - u tea u dzula kule -. Malume vho vha vha tshi ofha uri maiwe mashaka o nkhwathisedza uri ndi kombetshedza uri ndi swike kha mme anga na khotsi anga kha dzhango. Vho ita zwinzhi uri vha vha vhenge lune nga zwiňwe zwifhinga, u ḥangana navho, nda vhea zwanda zwanga mačoni uri ndi sa vha vhone.

September o vha o no ḫa nahone ndo vha ndi tshi fanela u ḥwala milingo ya u ḥanganedzwa kha kilasi ya vhuvhili. Malume vho nnyisa muđini, vho ḫithemendela na janitor uri vha dzule vha tshi nṭolela, na mudededzi we nda vha ndi tshi ḫo vha nae kha wa vhuvhili na mudededzi wa khomishini ya mulingo. Vho ḫisa kha vhothe tshifhiwa tsha makumba u itela u wana ḥuṭhuwedzo yanga yo tsireledzeaho. Ndo vha ndi sa athu vhuya nda vha na vhukwamani na vhenevho vhathu, kilasi yo vha i na dzibingga mbili dza thanda dza zwidulo zwivhili dzi re na calamai. Na nne ho vha hu na vhanwe vhasidzana vhe vha vha tshi tikedza milingo ya u lugisa. Vho ita uri ndi tandulule zwiňwe zwithu zwo engedzwaho na u bvisa kha bodo ya zwiļiwa. Vhuvhili havho vha calamai na bodo ya black vho vha vhe zwithu zwiſwa zwo fhelelaho kha nñe. Ndo tetemela sa ḥari ḥi bvaho kha nyofho na ḥtoni, ndo vha ndi sa ḫivhi nđila ya u tandulula mishumo, ngauri Aunt Antonia o vha o nthusa fhedzi u ḥwala nomboro u bva kha nthihi u ya kha ya fumi. Vho mbo ḫi nkumbela uri ndi ḥwale mubulo kha bugu ya notsi, muhumbulo muṭuku, fhedzi ndo vha ndi sa ḫivhi uri ndi thome nga nđila ifhio. Nga murahu ha zwenezwo zwithu zwo tshinyalaho, janitor o vha a tshi mphelekedza hayani. Authi khaladzi o muvhudzisa hani uri mulingo wo tshimbila hani na janitor a fhindula uri ha ngo tshimbila zwavhudi nga maanda, fhedzi uri khaṭhulo ya u fhedzisela yo vha i tshi khou bva kha vhafunzi.

Zwi mangadzaho ndi uri mvelelo yo vha yavhuđi nahone ndo ḥanganedzwa uri ndi dzhene kilasini ya vhuvhili: Ndo vha ndo ḫiimisela u ya tshikoloni, fhedzi thaidzo

ya apron yo vha hone. Malume Michele ḋuvha ḥo fhiraho vho vha vho no ya vhengeleni nahone vha renga u shavha ha labi litswu. Aunt Antonia nga ḋuvha lithihi o ita yunifomo yanga. U itela u renga foldara, ho vha hu tshi ṭodea tshelede nnzhi. Malume vho vha vhe na tshelede fhedzi vho vha vhe na tshipikiri tsho khwaṭhaho tsha u vhulunga so ene, they hood, o nwa nahone a nnyita foldara ya plywood i re na clip ya fasitere. Na vhone vho vha vha sa rengi na peni. Malume vho fhaṭaho nga tshipida tsha thanda ḫukhu dzavho kha magumo ayo o vha o dzula o khwaṭha. Bugu mbili dza u īwala na penisela two vha zwi sa koni u zwi isa kha vhaiwe nahone two vha zwi tshi fanela u zwi renga nga maanda. Nga ḥa u thoma ḥa October ya yeneyo 1942, khaladzi o mpheletshedza tshikoloni. Musi a sa athu bva kha podestà u itela u humbela ḫanziela ya mabebo ye tshikolo tsha i ṭoda ngauri ndo vha ndi siho. Mudededzi o vha o ḫala vhuthu nahone a ntanganedza nga u pfela vhutungu, fhedzi ndo vha ndi tshi mu ofha khamusi ngauri nthani ha tshanda tsha u ḥa o vha e na prosthesis ya raba nga nwambo wa khombo ye ya itea musi a tshe īwana kha feme ya pasta ya khotsi awe. Ndo avhelwa fhethu kha dzibannga dza u thoma. Khonani dzanga ntswa, vhe vha vha vha sa athu u mmbona īwaha wo fhiraho, vho takadzwa nga u vha hone hanga, vhukati havho vho vha vha tshi khou ṭungufhala: - fhedzi hu na ievi causa sicca -sicca? - (Ndi nnyi hoyu musidzana wa lean lean?). Ndo vha ndo tshuwisa vhukuma nahone ndo vha ndi tshi khou shona, ndo vha ndi sa koni u vula mulomo nahone a tho ngo vhuya nda fhindula mbudziso dze mudededzi a mmbudzisa nga lufuno.

Ndo vha ndi musidzana wa inlovatic nahone ndo vha ndi si na tshivhindi tsha u humbela uri ndi kone u bva u itela u ḫamba, nahone musi ndo no zwi ita kha nne. Uralo ndi tshi swika hayani authi yo vha i tshi ntakadza nga barrel ngauri yo vha i tshi khou tea u tanzwa rokho yanga ine yo vha i sa do oma nga tshifhinga tsha duvha li tevhelaho. Maḍuvha o vha a tshi fhira nahone tshifhinga tshothe tshithu tshithihi tshi tshi swika. Mudededzi o mbo di da vhukati ha duvha vhukati ha duvha, a nthuma toilet, fhedzi tshinwe tshifhinga o vha a tshi mu hangwa nda vhuya

kha nne. Khonani dzo vha dzi sa nnyadzo nahone dza ntalela sa muthu ane a khou tambudzwa nahone vho vha sa lingedzi na u ita vhukonani na nne.

Kha vhone vho vha vha tshi ḋivhana ngauri vho ṭangana muđini, ngeno ndo vha ndi tshi fanela u tshimbila awara dzi ṭodaho u vha nthihi u itela u swika nduni ya mahayani ngauralo ndo vha ndi si na zwibuli zwa u vha khonani yavho. Malume vho ḍa muđini fhedzi nga Swondaha u itela u ṭangana na khonani dzavho nahone vha fhedza awara dzi si gathi dza dakalo nadzo phanda ha bođelo la veini. Fhedzi tshifhinga tshinzhi khaladzi o vha a tshi dzula hayani u itela u wana ndaela dza mushumo kha munna wawe. Nga miñwaha ya ṭahe ndo vha ndi tshi tshimbila tshifhinga tshilapfu tsha u gonya thavha. Vhusiku ndo mbo ḋi ima u itela u kuvhanganya bouquet ya violet dzo tingledzwaho nga mađari u itela u ḋea mudededzi.

Ndo swika tshikoloni tsha exhaust. Nga murahu ha masiari ndo vhuyeleta mahayani a tshi khou fhelekedzwa nga frinire i sa thetshesiho ya cicadas na nga duvha li fhisaho, ndi sa vhuyi nda ṭangana na muya u tshilaho.

Ndo mbo ḋi vhofholowa nga hovel yeneyo nahone ndo sala ndi ndothe u itela u ḋihumbulela kha mupo wonoyo u si na vhushaka na khaladzi ane a khou ḋi ḋana u vha muhulwane kha nne. Malume, vho fhedza mushumo vho vha vha tshi ṭoda u fhira tshifhinga tshothe u bva tavern nahone vha vhuya hayani vhusiku tshifhinga tshothe vho vha vho kangwa. Nga zwiñwe zwifhinga, u fhira nga ndila yo doweleaho, zwo vha zwo xela nahone a zwo ngo ya hayani. Khaladzi na vhawiwe vhahura vho ya u i ṭoda vhukati ha vhusiku vha tshi khou mona na mulambo vha tshi khou vhona tshedza tsha dzi lantern. Musi vha tshi mu wana o wa fhasi vha mu ṭuđuwedza uri a humele murahu.

Nga tshenetsho tshifhinga, ndo vha ndi sa koni u ṭanganya tshithu tshavhuđi tshikoloni. Nga murahu ha kotara ya u thoma, mudededzi o phadaladza garata dza muvhigo, nga murahu a vha na zwiga zwa tshiṭaha nahone mashudu mavhi nga

thero dzoṭhe dzi songo eđanaho: garaṭa yanga ya muvhigo yo vha i tshi shaya vhukuma kilasini. U tutuwedza khaladzi anga ndo muvhudza uri dzinwe dzi report card dzi fana na dzanga na khaladzi anga vho to fara. Nga zwenezwo, ḫuvha na ḫuvha ndo vha ndi tshi ḫidzhiela tshivhindi nga nne muṇe nahone kilasini ndo lingedza u ita vhukonani na vhaiṇwe khonani. Ndo vha ndi tshi ṭoḍa u vha sendela tsini navho, fhedzi vho vha vha sa nnyadza kha nyambo dzavho, khamusi nga ḥwambo wa uri kha maṭo avho ndo vha ndi musidzana wa shango a shayaho.

Ndima ya vhuraru - mitambo ya muṭavha

Minwahani ye ya vha i tshi fhedzwa e eṭhe ngei Castrangia tshifhinga tsho vha tshi sa athu vhuya tsha fhira ngauri tshithu tshithihi fhedzi tshe tsha vha tshi tshi nga itwa ho vha hu u thetshelesa ḫuvha ḫoṭhe ḫikhethwa u lila ha zwiṇoni nahone nga tshilimo tshidzimu tshi sa dzinginyei tsha cicadas, musi sirocco i tshi thoma lwanzheni i tshi vha. yo dzheniswaho Kha ndila ya Zig Zag ya mulambo nahone ya vhea govhani. Zwipuka zwa mahayani two vha zwi khonani dzanga. So ndo fhedza tshifhinga tshanga ndi tshi khou humbula. Ndo ita shango ḫanga ndi tshi thoma u bva kha zwifanyiso zwe zwa vha zwi tshi vhonala kha nne nga murahu ha lutombo kana vhukati ha matavhi a miri: zwipuka zwa ḫaka zwine zwa amba, knight ndi vhea kha mutevhe tsini na Rocca Salvatesta nahone nga murahu nda vha na yanga. maanda a vhungome e nda a ita uri a we, ndo vha vhona vha tshi fheliswa nga nyofho. Nga murahu ndo shandula Rocca ya vha ḫidragoni ḫe ḫa mbo ḫi bva thavhani nga u ḫavhanya nda fhufha n̄ha ha u ḫavha vhutherorisi u itela mafulo othe. Ndo shandula makole, e a vha e zwi kepe zwi fhufhaho nahone nda tshimbila lutomboni ndi tshi humbula u fhira lwanzheni lu re kule, he mme anga na vhakomana vhanga vha nndindela hone. Cracks dze dza bva mađini a mulambo na u zwimba u swika

dzi tshi shanduka dza vha zwipuka zwi hulwane zwe zwa bvela phanda mulamboni na zwone zwe vha zwi tshi bvisa zwimela.

Nga zwinwe zwifhinga ndo vha ndi tshi humbula tshifha^{tu}wo tshi sa takadzi tsha khaladzi anga Antonia. O vha a sa mpfuni, o vha a sa nfuni nahone ndo vha ndi tshi mu nengisa: mme anga vho vha vho nkumedza kha khaladzi avho fhedzi vho dovha vha nthembisa uri *li*nwe *du*vha vha *do* *da* u *ntanganedza*: ndi ngazwo kanzhi ndo vha ndi tshi dzhena kha miri, ndo *tolisisa* *thodzi*, ndi tshi fulufhela uri u *do* mu vhona a tshi swika nga murahu ha bere tshena khathihi na khotsi anga. Kha miđana ya tsini ya San Basilio na Vallantazza vhanna vhothe vho vha vho no *tuwa*. Zwothe zwe zwa sala zwi vhafumakadzi fhedzi, vhana na vhanwe vhavegulu. Vho vha vhe miđi yo fhumulaho ine vhutshilo ha sokou kwama. Tshifhinga tsho vha tsho no ima nahone vhathu vho vha vha tshi tenda uri zwothe zwi *do* shanduka, uri *li*nwe *du*vha, nga murahu ha nndwa, vhubvo ho vha vhu tshi *do* ita uri hu vhe na u dzhena *halo* ha u kunda kha yeneyo nnđu ya nnđu dzo phađalalah, lufu na u dzinginyea. Ndo vha ndi tshi *do* takalela u vha na khonani, ndi a zwi *divha* uri a thi *nne* ndi ndothe nahone ndo lađiwa, ndi a kona u tsireledzwa, ndi tshi *divha* uri ndi nga kona u dzumbama hayani ha vhenevha kana dzenedzo. Ndo vha ndi si na ndugelo ya u amba uri ndo vha ndi si na muđa, uri vhabebi vhanga vho vha vhe kule kha mugero wo fhambanaho wa lwanzhe, nga nnđa ha yeneyo blue i sa fheli, uri vhukati hanga na vhone ho vha hu tshi nga thavha ya *ntha* na i sa fheli. Nthani hazwo ndo kombetshedzea u dzula na khaladzi anga we a vha a tshi ntshuwisa. Ndo ri u humbula nga hazwo nda zwi vhona zwi tshi khou ntsinyusa nga *lenelo* ipfi *la* u *tavha* mukosi na *la* tshi^{tu}hu. Ipfi *lo* itwaho u vhidzelela, u vhidzelela, u sema na u thoma.

Na zwipuka zwe vha zwi tshi ofha ipfi *lawe*. Ndi ene fhedzi we a vha a tshi fhungudza *thodzi* nahone volumu ya ipfi yo shanduka tshothe ya vha zwinwiwa zwa nngu. Khaladzi anga o vha a tshi humbula uri musidzana u khou balelwa u pvesesa zwine zwa itea tsini nae. A tho ngo pvesesa zwothe fhedzi, fhedzi, nga nnđa

ha zwenezwo, a tho ngo shandukiswa kana u sa shanduka. Ho vha hu nndwa i bvelaho phanda. Nndwa i sa fheli na i netisaho. Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe ndo vha ndi tshi humbula nga ha vhumatshelo: ene mulala na u sa kona u thusa, nne muñuku na u vha na maanda, fhedzi hu sa londwi zweñothe zwe nda vha ndi sa ñ do mu fara nga ñdila i si yavhuñdi, zwe vha zwi si tshipiña tsha mvelo yanga.

Tshinwe tshifhinga ndo sendela tsini na mulambo he nda wana vhathu vhane vha ya u kuvha zwi ambaro, u ita lima, zwine zwa amba uri vho vha vha tshi ñanzwa dzi sheet na zwifuko zwi tshi khou vhea zwithu zweñothe u thoma nga milora. Kana musi, nga murahu ha tshifhinga tsha u gera, vha ñda u ñanzwa dzudzu ña nngu vha ñi omisa ñuvhani u itela u ñi tshenisa vha kona u ñi shumisa u itela u ñadza mañiras a mmbete. Ndo ya u kuvhanganya dzi flakes dzo salaho vhukati ha matombo a vhugabelelo nahone nda ambara dolo yanga ya patch. Musi ndi sa ñivhi uri ndi ite mini ndo thoma u takusa matombo kha riva del stream ndi tshi khou ñoda dzi prawns, nga vhutsila ndo vha ndi tshi dzi ñomola nga minwe yanga kha ñhoho yanga, u itela u thivhela minwe yadzo nga dzi claws dzadzo. Ndo vha vhuisa hayani nahone nga madekwana musi khaladzi a tshi funga mulilo wa vha gotsha na u vha ña: kha nne ho vha hu zwiñiwa zwa nga madekwana zwe khetheaho. Nga zwiñwe zwifhinga ñthani ha dzi- crab, nga u ñavhanya musi tombo ñi tshi takuwa, dzo shuluwa, nga u fhufha ho khwañhaho, zwikhokhonono zwiñuku zwe tshuwaho zwe zwa ita uri ndi fhufhe nga nyofho. Ndo vha ndi tshi humbula uri ndi dzi playmate dzanga tshifhinga tshiñwe na tshiñwe ndi a ita na u ñisola nga u tea u ñuwa vha tshi vha sia vhe vhoñthe swiswini vhusiku hoñthe. Musi ndi tshi tea u vhuya hayani nga madekwana nga maanda ndo vha ndi tshi vhidza Malume Michele ndi tshi shumisa echo ye ya sikwa govhani. Tshiñwe tshifhinga nga tshilimo musi hu na muña wa Scardino we wa vha u tshi dzula ñduni i re ñtha govhani, ndo vha ndi tshi ya u vha wana. Ndo tamba na Mimma we a vha e muñuku kha vhahashu.

Pippo o ri fhata zwidulo na matafula a dzi doll. Sa vhunga zwe vha zwi zwavhuñdi u fhedza awara dzi si gathi u khamphanini. Nga matsheloni vha mmbidza musi vha

tshi ya kha lunwe lurumbu lwa mulambo u dzhia mafhi. Vho vha vhe na bakete la u dadza, "muhumbulo" wo vha wo fushea nga u i vhona i tshi khou hama. Mufumakadzi wa kholomo, Micca kha Cappellea o vha a sa khathutsheli nahone o nne a hafu ya ngilasi. Nduni ya khaladzi, mafhi o vha a tshi vhonala luvhili nga nwaha: musi a tshi ita bisikiti na Easter musi a tshi lugisela maivla nga thodzi ya muvhala wa anelline. Musi mafhi a tshi vhilisa ndo mbo di wela kha zwa u fhedzisela. Nnduni ya mahayani ya nndu ya mahayani ho vha hu na mmbete wa malume, arali u tshi nga i vhidza mmbete, na dzi axes dzo vhewa kha matirasi mavhili a tsimbi a re na matirasi a straw, samusi Crine o vha o no i sia ngei Novara. Ndo vha ndi tshi fanela u edela nga tshitangu tshi re na tshitangu tsha kale tsha mmbi fhedzi nthia, tsho dodzwaho na u tangana. Ndo mbo di ya u edela na hemmbe ya canvas ye nda i hwala nga masiari i si na panty. A zwi konadzei u talusa phepho ine ya vha na pativa vhusiku vhuiwe na vhuiwe. Musi hu tshi khou na mvula, ho vha hu tshi todea zwigodelo u itela u kuvhanganya madi e a vha a tshi dzhena kha thanga. Arali vhusiku ndo vha ndi tshi fanela u tambo, ndo vha ndi tshi fanela u bva nduni nahone nda vha tsini na vhukando. Arali nda sa zwi thogomela, ngauri ndo vha ndi tshi lora, nahone ndo zwi ita kha daka, nga matsheloni ndo dovha nda dzhia barrel ya barrel. Aunt Antonia na ene o vha a tshi edela nga hemmbe i fanaho na ye a vha a tshi i shumisa nga masiari, ngeno Malume Michele vha tshi khou thogomela mme awe vho zwi ita.

Vhu tambo ha u edela ho vha hone u ya nga maitele o doweleaho: u thoma ndo vha ndi tshi fanela u edela, nga murahu ha zwenezwo two vha zwi tshi khou bva kha khaladzi, nga murahu malume vha bvula vhurukhu na mitevhe ya mitevhe. Nga hemmbe yo tandavhuwaho ye ya vha i tshi khou ranga phanda nga masiari o vha a tshi ya mmbeten, a dzima mapfura a lumè o vhewa kha tafula kha luvhondo. Nne, we a vha e na vhudifari vhu si havhudzi, a tshi diita u nga a thi nga sedzei kha u toda u toda: musi a tshi fhungudza u dzima khavhu ye nda i vhona i tshi khou lavhelelwa kha luvhondo, sa murunzi wa China, tshivhumbeo tshawe na Din-Don tshe tsha vha

tshi tshi khou lenga. - Oh ndi fresh yavhuđi lungafhani! - o ralo, ngauri veini yothe ye a vha o i nwa yo vha i tshi mufha nga u rali. Tsini na mmbete wavho ho vha hu na headphone mbili, zwine zwa amba uri, zwibammbiri zwivhili zwihiwlwane zwa ḫanga hune vha vha vha tshi dzula hone mahuyu o omiswaho. Vho vha vha tshi dzi fukedza nga zwiambaro zwa tshikha na mapfura nahone kha zwa u fhedzisela two vha zwi zwiambaro zwa nga ngomu two kunaho zwa malume. Kha tshifuba tshi re tsini na mmbete wanga vho vha vha tshi vhea vhurotho na tshikhafu tshe tsha nkunga kha thoho yanga musi ndi tshi ya tshikoloni nga vhuria, zwiambaro zwanga zwa nga ngomu na zwa khaladzi. Ndo vha ndi tshi dzi shumisa nga Swondaha fhedzi musi ri tshi ya Misa ngei Novara. Malume vho amba uri kha vhupo ha mahayani two vha zwi sa ḫodei uri vha zwi vhee ngauri ri ḫo vha shumisa zwi sa ḫodei.

Nga ḫwedzi wa Thangule vho vhulaha nguluvhe. Vho vha vha tshi lugisela dziṅwe soseji na lard ya muñgo. Kha khali ya terracotta yo ḫuñedzwaho kha lard milenzhe yo vhiliswaho yo vha i tshi vhewa. Kanzhi dzo vha dzi tshi ḫiwa nga ḫwedzi wa Lambamai na dzi broad beans ntswa ngauri dzo vha dzi sa koni u ḫiwa nga mvelele. Luthihi, ho vha hu April, ndo vhudzisa khaladzi ngauri ndo vha ndi na ndala vhukuma nahone ndo vha ndi sa divhi uri ndi ḫe mini nga vhurotho. Authi a thoma u vhidzelela nga u amba uri ndi khou penga. ḫiṅwe ḫuvha musi ndi tshi vhuya tshikoloni, ndo ḫangana na Ophelia nga ḫdila ya mule na khaladzi anga. Vho vha vhe vhana vha mme a mme nahone vho vha vho no vhuya na khotsi vha bvaho France.

Vho vha vha tshi tou vha pale u fhira nñe, ndo vha ndi tshi khou pfela vhuṭungu nda ri khavho: Ndi dzhena hune nda dzula hone, nga hetshi tshifhinga khaladzi anga o bva u dzhia mađi, kha oveni hu na khali i re na zwiliwa, u i dzhia, zwiliwa fhedzi do not say tshithu No muthu.- Vho livhuwa vha sukumedzela kha ndala vho tevhela nyeletshedzo yanga vha sa timatimi. Nga ḫwedzi wa Lambamai musi malume vho no bika dzi beans, vho ya u dzhia milenzhe ya nguluvhe nahone n̄thani hazwo vha

wana fhedzi khali i re na lard: ngoho ndi tshi humbula uri ndo vha ndo no vha mađuvha manzhi vha tshi ntsikeledza uri ndi badele. Nga hetsho tshifhinga ndo pfa ndi tshi dihudza vhukuma ngauri lwa u thoma ndo vha ndi na mađipfele a takadzaho a u kunda nndwa khulwane ya u lwa na vučanzi havho. Nga mulandu wa u sa vha hone ha dzi fleas dza vhudifari ho vha dzi sa thithiswi nduni yothe. Vhusiku vho mbo di rwa nga t̄hamu kha mukulo wanga nahone khaladzi o vha a tshi ndolodza madekwana maňwe na maňwe nga mapfura a mučwari u itela u thivhela dzi- fleas uri dzi si nwele malofha anga. Nga matsheloni ndo vha ndi na mukulo une wa vhonala wo penndiwa. Sa khaladzi ndo vha ndi na ndaisi, ndi sa shumisi thoho yanga. Kha liňwe sia, khaladzi o vha a tshi ita dzi- curls dza mavhudzi nahone u itela u dzi vhea kha fold dzo vha dzi tshi dzi ḥodza nga mađi na swigiri.

Kha liňwe sia, vhane nda dzhena navho kilasini vho vha vha tshi dzula vho kuna. Na vha shayaho khavho ho vha hu si na tshika u fana na nñe. Mudededzi o dovha a shela mulenzhe kha mushumo wa u dzhielwa fhasi, we a wela kule na muňwe na muňwe kha bannga ya u fhedzisela. Muvhili wanga wo vha u na tshika nga ndila i sa t̄alutshedzei. Vho vha vha tshi nt̄anzwa mulamboni luthihi nga iwaha, nga tshifhinga tsha phathi ya Ferragosto, ine ya vha ya ndeme vhukuma muđini. Luthihi musi ndi tshi khou humbula nga ha mme anga, ndo vha ndi na miňwaha i ḥodaho u vha ya sumbe, ndi wela kha milora i vhilaho ya brazier. Ndo mbo di fhisa tshanda tshanga tsha u rwela ntha na khaladzi a si tsha ndzhia ha dokotela, fhedzi duvha na duvha o vha a tshi ntshuwisa nga zwimela. Ndo vha ndi na bubble mbili dzine dza fana na makumba mavhili a pigeon, ndo vhidzelela kha vhuvhī he a si vhuye a tshimbila. Ndo vha ndi tshi vhonala ndo t̄ungufhala nga mbevha.

Ndi na vučolo ho fholaho nga murahu ha miňwedzi i si gathi nahone ndi kha di vhulunga luswayo lwanga. Nga tshifhinga tsha tshikolo, musi liňwe Swondaha ndo vha ndi kha balcony, muňwe musidzana we a tsela fhasi o mmbudzisa arali ndi tshi ḥoda u ḥuwa nae kha ngudo ya katekisimu nga Miss Vincenzina. Ndo vha ndi sa

divhi uri ndi mini nga ńwambo wa uri khaladzi o ita uri ndi vhe na mass fhedzi nga tshifhinga tsha holodei dza ndeme vhukuma, ndo vha ndi sa pfectiuri ndi mini zwine zwa amba u ya kerekene. Phanda ha nndu yashu ho vha hu na mufunzi, Khotsi Buemi, fhedzi ndo tangana nae zwifhinga zwi si gathi vhukuma nahone nda mu sedza ndi sa ɯodi. Authi o mbo di dovhola kha u ɯihudza: - arali onoyo mufunzi a mu vhudza uri u ɯo fhungudza luambo lwawe -. Naho zwo ralo ndo humbela na u wana thendelo i songo lavhelelwa ya u dzhia ngudo dza katekisima. Nga u ɯavhanya ndo ɯiwana ndo vhofholowa kha honoho vhupo. Mufumakadzi muswa o nne tshibugwana na gurannda. Ndo pfa ndo takala vhukuma nga u pfa nga ha Yesu. Ndo amba nga hazwo hayani vha fhindula uri ndi kha di vha mutuku vhukuma. Nda fhindula ndi tshi ri, ndi khouszwifha, uri zwigwada zwothe zwa tshigwada zwi ɯo zwi ita. Ngoho ndo vha ndo no sikwa, naho zwo ralo, nne na mufumakadzi mułuku ro tendelana nahone ra dzudzanya ɯuvha na mufunzi wa San Nicola: ɯuvha la Corpus Domini.

Thaidzo ya rokho tshena yo mbo ɯi bvelela, fhedzi muñwe muthu o ɯivhadza khaladzi uri vhanunu vho i hira. ɯuvha ɯilapfu lo lindelaho lo da: nga matsheloni o vha a tshi mphelekedza kerekene Digiuna. O vha a tshi humbula uri hu na vhañwe vhasidzana ngauri ho ngo vhuya a dzhia vhukando ha u kwamana na mufumakadzi wa catechism. Ndo zwi vhabona uri ndi ndothe, o nkombetshedza: - Buggy, a si na vhulenda -. Mudededzi wanga na vhañwe vhathu na ene o vha e kha Mass nga matsheloni eneo. Vhañwe vhabumakadzi vha ɯekedza vha dzikisa. Mufunzi a swika a npfara nga tshanda a nnyisa tshithavhelo tsha u ɯibula. O vha a tshi mmbudza maipfi avhuđi e nda vha ndi sa athu vhuya nda a pfa. Ndo vha ndi tshi vhonala ndi tshi khouszwifha paradisoni nahone nda ri vhukati hanga: - a si ngoho uri vhabumakadzi vha rema luambo, ngoho vha a ɯivha u pfectiuri tshengelo dza ńwana -. Arali ndo vha ndi tshi nga mu kuvhatedza nda mu khisa nga dakalo.

O ita uri ndi tambe Ave Maria ɯthanu kha Penance nda humela fhethu. Nga u ɯavhanya khaladzi anga a mmbudzisa uri ndo vhudza mufunzi mini uri a dzule

heneffo nga maanda, nahone nñe: - mufumakadzi muñku o mpfunza uri u ñibula ndi tshiphiri -. - Ee, fhedzi lwa u thoma ni tshi tea u mmbudza - Arpia yo kombetshedza. A hu na zwine ra nga ita. Ho vha hu na mass, tshilalelo nahone musi ri tshi bva vha nkombetshedza u khisa tshanda tsha malume vha ri: - Vossia a ntambudze -. Ndo thoma nga khotsimunene, tshifhinga tshothe fhungo lithihi, nga murahu nda mona na mashaka othe. Makhadzi Gaetana vho mpha tshibugwana. Ndo vha ndi na ndala, fhedzi a hu na muthu we a nñea uri ndi le. Kanzhi, nga murahu ha vhutambo, zwo vha zwo dowelea u ya bar u dzhia granita na bisikiti, fhedzi dzo dzhiiwa kha mania a u vhulunga: nga masiari ro vha ri tshi la phuleithi ya pasta nahone nga masiari ro vha ri tshi ya kha mufodi ngauri vha. mashaka o eletshedza uri a rumele tshifanyiso tshithihi kha mme anga.

Ndo vha ndo no fhedza kilasi ya vhuvhili, ndi tshi khou huliswa nga youthu dza fhasi vhukuma. Nga wonoyo iñwaha ro vha ri tshi fanela u vha ri mahayani tshilimo tshothe. Ndi a hanedza: - nga Swondaha ndi fanela u ya kha Mass nda wana makhulu vhane vha vha vhe vhothe -. O vha e munna wavhuđi vhukuma, a tshi khou lwala nga asthma. Nwana wa musidzana o vha a sa mu ñhogomeli, zwiñku

nga ñwambo wa u sa londa, zwiñuku ngauri vha ñitika nga munna, vha tshi dzulela u sinyutshela vhahura, mashaka na khotsi -mulandu.

Ndo dzhia linen nda ḥamba nda i ñisa kha khaladzi a Micherillo otherwise vho vha vha tshi khou vha na thaidzo. O vha a sa ñivhi lufuno na kha khotsi awe: ñinwe ñuvha khaladzi awe wa hafu o ña Castrangia u sevha uri o fa. "Arali u sa khou tuwa, u isa Cauci u itela u fhola (u rwa kha butt) a amba nae."

Musi phathi i kha muđi, zwipiđa zwa bennde la muzika two vha zwi tshi ñewa "tshipida tshi kondaho", ice cream ine ya ḥoda u sa shanduka hayo. Malume Michele, ha ngo vhuya a pfectesa arali vha sa zwi takaleli kana ngauri o sukumedzela kha tshiga tshi songo ñoweleaho tsha mafunda, musi a tshi vhona nñe ndi tshi fhira vho nfounela: "Concettina, ñani ni wane ice cream". Huno ngauralo ndo dzhia tshikhala tsha u takalela, kha zwenezwo zwiitea zwi sa anzeli u itea, tshiñwe tshithu tshavhuđi.

Nga tshiñwe tshifhinga Dokotela Cosentino Di Baceno o nkumbudza nga ha zwidodombedzwa zwe zwa vha two xela kha muhumbulo wanga. Musi tshigwada tsha muzika tshi tshi khou tamba vhana zwiñarañani zwa ñorobo vho lingedza u ḥanganela kha phareidi. Fhedzi u itela u ḥanganedza u vha hone havho two vha two tea u "ñivha" tshipida. U itela u zwi sumbedza, no fara tshanda tshikwamani tsha dzhesi yaye. Ndo tevhela malume wanga Michele nga heyi ndila, ngeno Gianni Cosentino, murwa wa mudededzi wa khotsi wa fhasi na wa tsiwana, o fara tshanda tshawe ḥohoni yaye ya murangaphanda.

Vhukati ha nndwa ngei Novara, ha thoma u wa dziñwe bomo. Muñwe na muiwe o shavha nahone vhañwe vhathu vhe vha vha vhe vha ñivhalea vho vha vho dzumbama Castrangia na riñe. Kha nne ho vha hu party ngauri ndi nga vha ndi company. Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe o vha a tshi pfa tshilonda tsha zwipiđa zwa

u ḥangana. Mafhundo a ḥungufhadzaho a murwa wa muṇe wa vhengele ḥa zwiliwa zwa zwiliwa zwa Orlando ḥo kherukanaho nga bomo na ḥone ḥo swika. Mme wa Domodossola, vhe kha tshiimo tsha u vhifha muvhilini lwa vhuṇa, vho dzula vhe vhothe na Rosa na Antonieteta. Khotsi anga vho vha vho vhidzwa murahu kha Sicily uri vha ite tshipikwa. Nga murahu ha miwedzi i si gathi musi o no ḥuwa o vha a tshi zwi ḥivha uri mme awe vho beba musidzana muṭuku ane a pfi Emma nahone o vha e na tshibuli tsha u vhuyeleta hayani sa izwi u vhofhololwa ho vha ho lavhelelwa kha vhana vhaṇa.

Mashudu mavhi, o swika Domodossola a wana tshimangadzo tshi vhavhaho: Emma o vha o no litsha u tshila nga murahu ha mađuvha a 12. Nga murahu ha mađuvha mavhili o vha a tshi fanela u vhuyeleta phanda. Nga murahu ha miwedzi i si gathi - ho vha hu tshifhinga tsha u sa vha na vhuṭanzi na u sa dzika nga murahu ha ḥa 8 Tshimedzi - o kona u shavha tshumelo ya vhuswole nahone a vhuyeleta Novara o lindela nndwa i tshi fhedza yo swika kha mme awe. O vula vhengele ḥituku ḥa u ita zwienda. Ḥuvha ḥinwe na ḥinwe ndo vha ndi tshi ya u mu vhone. Timid but shrewd kha minwaha ye nda vha ndi nayo ndo vha ndi na intuition ye khotsi a ya u ḫedela na mufumakadzi o malaho fhedzi na munna wa mmbi. Ḫinwe ḫuvha ndo dzhena bogisini ḥa ofisi nga u gonya ha Piazza Bertolami. Muthu wa vhengele tsini nae o vha a tshi khou amba na khotsi. Ndo mbo ḫi gidima na index nahone medium yo vha yo livhiswa kha u ita uri khotsi anga vha ite uri mme awe vha ḥalutshedzele mme. Mudzulatsini o kona u ndzhia, ngeno khotsi anga vha tshi khou mwemwela vha tshi ri "u ita bindu ḥau". Nga '44 ho bebwa nwana wa buraweni, a tshi khou ḥoda u fana nae ...

Ngei Badiavecchia makhulu wa khotsi vho lwala nga khentsara ya thumbu. Ndo wana thendelo kha khaladzi uri ndi ye u muvhona. Kanzhi ndo vha ndi tshi bva Castrangia nahone ndo vha ndi tshi tshimbila nga ndila yo ḥandavhuwaho tsini na mulambo. Ndi mu humbula mmbeten, nga mulalo. Makhulu vho vha vha tshi kha ḫi vha vho farakanea nga vhengele nahone vho vha vha tshi kona u ḥekedza

tshifhinga tshiṭuku khae. O vhea sprig ya olive kha tshanda tshawe u itela u zwima nzie, fhedzi o vha a tshi khou ḥana nahone a si tsha vha na maanda nahone nda a zwima. Nga ḥa 2 November, 1944 musi e na miñwaha ya 66 o fhufha a ya paradisoni. Khotsi anga vho vha vha tshi kha di vha Sicily. Malume vho dovha vha shela mulenzhe kha mbulungo.

Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe ndo vha ndi tshi ṭanganedza vhurifhi ha mme. Nga '45 Baba vho vhuyelela Domodossola nahone murathu wanga Giuseppe o bebwa nga '46.

Ndima ya vhuṇa - mapfura, cobwebs na iṭo ḥivhi

Nndwa yo vha i tshi khou bvelela shangoni ḥothe, vhudavhidzani ho vha vhu tshi kondā nahone a ro ngo tsha ḥanganedza mme a mme. Mashudi mavhuya khotsi o vha o no vhidzwa murahu kha Sicily kha muvhili wa Bersaglieri nahone musi a na mađuvha a si gathi a mbopholowo o ḫa u mmbona. Nga mulandu wa nndwa ho vha hu na vhatu vhanzhi kha vhupo ha mahayani. Vhatu vho pfuluswaho vho vha vha tshi anzela u ima lwa mađuvha a fumiḥthanu, fhedzi nga murahu kha muđi ho vha hu na khombo ya u thuthubiswa nahone vho vha vha tshi takalela u dzula mahayani nwaha wothe.

Tshifhinga tshothe ndo vha ndi tshi dzumbama na vhenevho vhatu. Ho vha hu na muṭa une wa vha na vhana vhaṇa tshifhinga tshothe u kha nyimele yavhuđi ngeno u tshi khou ḥahela zwiliwa. Ndo vhaba tseđa ya malume vhe vha vha vhe na mahuyu manzhi o omaho nahone a vha ḫei muthu: Ndo dzhia tshanda tshavhuđi nahone tshiphirini ndo tshi ḫisa. Beans ḫukhu dza fava dzo n̄ea zwiliwa zwa nga matsheloni ndo vha ndi tshi vha tshidza. Na vhurotho ho khwathaho: a tshiļai tshe khaladzi anga a mpfesesa tshikwamani ndi sa athu ya tshikoloni ndo vha ndi tshi tshi fhandekanya na vhala vhana nahone nga u lifhedza vho n̄ea dzi sheet dzi si gathi uri ndi nwale khadzo, vho ita uri ndi tambe kha swing nahone muňwe wavho o fhaṭa the. zwitambisa, zwidulo na mmbete dza zwipopi zwe zwa vha zwe

diimisela n̄ne na khaladzi awe mułuku, ngeno khaladzi muhulwane a tshi ri ita dici-patch dolls.

Nga zwiñwe zwifhinga zwe vha zwi tshi itea uri ndi tse mulamboni, he vhafumakadzi vha fhethu ho tingaledzwaho vha ya u ḥanzwa zwiambaro nga milora, nahone nda sala ndi tshi sedza ndi tshi khou mangala mulilo u tshi khou fhisera uri ndi fhise mađi a re kha tshigodelo tsho farwaho nga matombo mavhili mahulwane. A thi vhuyi nda vhona hedzi operation dza u ita khaladzi. O vha a tshi ḥoda u sa ḥamba kana u ya mulamboni musi hu si na muthu ane a sa sumbedze zwiambaro zwawe zwe ḫodzwaho nga mapfura na tshika vhukuma.

Nga zwiñwe zwifhinga ndo vha ndi tshi vhona vhafumakadzi vhe lwa mađuvha mavhili kana mararu vha tshi phadaladza canvas ya linene yo lukwaho hayani. Vha i ḥukadza nahone vha ita uri i ome kha ḫuvha li fhisaho li tshi bvela phanda u swika li tshi tshena. Authi o vha a tshi dzulela u nfounela hayani fhedzi ndo vha ndi tshi ita unga a thi kho u pfa. Kha nndwa, iwananyana -mulamu o vha o no vhuya u bva Turin na musidzana. Nga ḥwambo wa u ḥonifha Salvatore, ḥwana wa vhuvhili, o vha a tshi farwa sa khosi ya mufumakadzi. Nga hetsho tshifhinga vho vha vha tshi dzula muđini nahone nga tshenetsho tshifhinga khaladzi a bvisa tshisibe tsho nukhelelaho, thaula dza linen, zwiñwa zwe omaho, zwiambaro zwa ḥafula na dici-napkin u itela u ita uri hu vhe na ḥuthuwedzo yavhuđi. Nthani hazwo ndo vha ndi tshi farwa sa mushumeli, ndi tshi nthumela u ita dici khomishini na u wana mađi a bvaho tshisimani, ngauri u rumela mueni zwe vha zwi tshi khou nyadzisa.

Khirisimusi yo ḫa nahone, u ya nga mvelele ya tshipembe, muselwa nga matsheloni o vha e na tshifhiwa tshavhuđi tshi bvaho kha iwanaya Yesu kha iwanaya wawe: tshumelo yavhuđi ya zwigodelo na zwigodelo zwa zwipopi. Ndo takalela ene, fhedzi nga tshifhinga tshithihi ndo mbo di bvisa mbiti ngauri zwenezwo zwithu a zwe ngo vhuya zwa itea. Nda thoma u fhelelwa nga nungo nahone nda fhelelwa nga nungo. Ho vha hu na ndirivhe fhedzi khombo ya u i la: wo vha u tshi fanela u i

khwaṭhisu u itela u ita veini. Ndi yone fhedzi yo tswiwaho kha vhahura ye ya vha i tshi nga ḥiwa. Hazelnuts dzo vha dzo kuvhangana fhedzi u itela u dzi rengisa. Ndo ḥa dziñwe dzadzo nga tshiphirini dzi tshi takalela zwikhokhonono zwa ḫaka. Malume vho renga mafhi fhedzi nga Khirisimus na Easter u itela u lugisela bisikiti nahone ndo vha ndo a skim nga lebula ḥituku musi ndi tshi khou vhilisa. Khaladzi a si kanzhi a tshi lugisela ḥito kha iṭo ḥa ox. Kanzhi ndo vha ndi tshi fulufhela uri u ḥo i fhisa: - Kha ri i vhee kule ngauralo musi ri na zwiṭuku na ovaric ovar (o vha e muṭhannga a bva ho Messina we a rembuluwa a ya mahayani u kuvhanganya makumba a tshi ita uri a fhire nga nđila ntswa) ri a dzi rengisa na u dzi rengisa dzhia tshelede -. O vha a tshi kuvhanganya makumba lwa miñwedzi mivhili nahone a kona u a rengisa.

Messina we a renga makumba khamusi o wana ḥwana kha tshanḍa tshawe. Mahuyu o vha a tshi fanela u zwimiwa, ndi muthu fhedzi ane a nga ḥiwa, mañwe a a ita uri a ome ḫuvhani u itela u a rengisa kana u a vhulunga u itela vhuria. Nga October nga madekwana ho vha hu tshi itwa dzi chestnut dza u naka dzo nakaho. Vhanwe vho bvisa malume awe vha vha sia vha sia nthā ha tafula ya rumuni (hu si kha phulethi fhedzi kha knob yo dombiliwa nga mapfura o takulwaho a tshi bva tshedzani) na nga matsheloni, musi a tshi vuwa nga zwine zwa khou ya mushumoni a tshivuwa. me up na u sia dzi chestnuts dzo mmbudza uri: "Avha vhuragane". Ndo vha thetshelesa na u vha ḥa nga nđala, fhedzi vho vha vha tshi zwi ḫivha mapfura nahone zwi sa iledzei two ita uri thumbu i vhavhe. Malume vho ḫihudzaho nga u mona: - Ndi funa muđuhulu wanga, ndi ita na u lugisela zwiṭaka musi zwi tshi kha ḫi vha vhusiku vhuhulwane -. Ngoho malume wanga vho vha vhe na vengo matoni avho. Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe vho vha vhe na muvhala mutswuku, mulilo u na mulilo musi a tshi ya u sinyuwa, naho e muṭuku, maṭo eneo o vha a tshi dzhenwa nga tshifhaṭuwo. Vho vha vhe vhaṭuku nahone vho dzika sa mabuli maṭuku ane nda vhenga khao. Nga tshenetsho tshifhinga, u ḫangana ha mađi na zwikhokhonono two kunda. Authi nga zwiñwe zwifhinga o vha a tshi nñea

lebula lītuku ḥa mapfura. Hezwi zwi ita uri zwikhokhonono zwi vhe kule, two tungufhala u itela u dikhwathisedza ... nga murahu a thoma nga "IORITU": - Mazzai muhedeni wa quennu wa vermu gluxu, ùa u mazzu ane a tuṭuwedza Vhakriste vhoṭhe. O Luridì Senu, kana nga ḽavhuvhili Senu, Iwe Mercuridi Senu, O Giividì Senu, kana Vinardì Senu, kana Sentu ya Sabutu, Matteia du Jurnu wa Easter u Viermu Stradudu a re Tierra Casca.

(Ndo vhulaha tshipondwa tsho nonaho musi ndi muhedeni nahone zwino ndi a mu vhulaha ane nda vha Mukriste. Nga Musumbuluwo Mukhethwa, nga ḽavhuvhili ḽikhethwa, nga ḽavhuraru ḽikhethwa, ḽavhuṇa ḽikhethwa, nga ḽavhuṭanu ḽikhethwa, Mugivhela Mukhethwa, nga matsheloni a Paseka ya Verme. u wela fhasi).

A thi divhi uri ndi kona hani u tshila.

Hafha ri vula partnesis.

Nga murahu ha minwaha minzhi u vhavha ha thumbu ho mbo di npfara. Ndo ya u ita masana a masana a mitshini a swa nga matungo sa room. Vho n̄ea zwiliwa zwitshena zwa vhana u itela u pfesesa arali hu na ulcer. Mashudu mavhi a huna tsho vhonalaho. Muđivhi wa zwa radio o amba uri o vha e gastritis nahone a n̄ea vhuñwe vhuñtungu ha u fhungudza vhuñtungu. Ndo swika kha vhuimo ha u sa kona u tanganya lebula ḥa mađi. Ndo vha ndi na miñwaha i ḥodaho u vha mahumi mañanu. Paolo, khonani ya Armando di Piacenza, o ḥoda u nnyisa kha muđivhi. O dovha a bva kha Dokotela Mazzeo. Tshishumiswa tsha gastroscopy tsho vha tshi sa koni u dzhena kha ḥohoho. "A thi divhi uri ndi nga vhulunga hani hoyu mufumakadzi," ndi dokotela, "mupo wo valwaho". Vhathu vhoṭhe vhe vha ita gastroscopy vho bva kamarani vho fara milenzhe. Nne kha stretcher na Flebo. Dokotela o vha a tshi n̄ea ḥogomelo yo khwaṭhaho lwa miñwedzi mivhili. Musi ndi tshi vhuisa tshilidzo o

vha a tshi kha di sa fhira. Inwe mushonga wo khwaṭhaho vhukuma lwa miñwedzi miraru.

Nga murahu ha miñwedzi miñanu madalo a u thoma tshishumiswa tsho thoma u fhira kha pylorus. "Dembe!" Vho Dokotela Mazzeo vha ralo. O bvisa ḥukhu, o ita uri ndi vhe na mbudziso nnzhi u itela u pfesesa arali ho vha hu tshithu tsho bebwaho kana tsho vhangaho tshithu. Nda thoma u lila: "Khamusi zwi do vha mapfura e Zizi a n̄ea tshifhinga tshothe u itela zwikhokhonono". Dokotela a panga zwanda kha mavhudzi: "Mapfura? Nahone u kha di tshila!". U isa phanda na ḥogomelo tshifhinga tshothe ndo vha ndi tshi dovhola gastroscopy.

Nga nthani ha Dr. Mazzeo vhe vha tshidza vhutshilo hanga zwino nga murahu ha miñwaha ndi nga diphina nga zwiliwa nga mishonga ya u thivhela fhedzi.

Musi muthu a tshi mu vhidza nga u bva kha balcony, khaladzi o vha o farwa nga ḥoho ye ya vha i tshi khou vha rembulusa. Vho mbo di mu eletshedza uri a dzhie ngilasi ya u didzima zwiliwa Ferrochino. O mbo di ṭutuwedza munna wawe uri a mu renge nahone nga matsheloni a n̄ea ngilasi.

Zwiñwe hafhu, kha yeneyo nn̄du, na u tenda zwi si zwone two vha zwi tshi khou vhusa. Malume vho vha vha tshi dzulela u rema ḥoho nga u rum a waini phasi, fhedzi u ya nga ene ho vha hu iṭo ḥivhi la muñwe muthu. Mufumakadzi o vha a tshi fanela u i bvisa: o dzhia phuleithi nga mađi, a shela muñó na thotho ya mapfura nahone nga murahu a thoma nga Pricyntu a tshi khou rema ḥoho: - Ogliu Biridittu, Ogliu Santissimu, nn̄du ya tar sta na Scaccia Stud Marocchiu, Ogliu Biridito Fatori Fattori na Scaccia Stim Mammucca ... (Mapfura o fhaṭutshedzwaho, Mapfura a Mahosi A Dzhenelela Kha heyi nn̄du nahone u reilisa iṭo ḥivhi leneli, mapfura o shudufhadzwaho o ita uri a vhe na maanda nahone a pandamedza diabolo uyu ...).

Hetshi tshikafhadzo ya mapfura yo fhaṭutshedzwaho, i tshi khou ḥandavhuwela, yo bviswa, u ya nga lutendo lwavho, iṭo ḥivhi. Nga murahunyana ha musi mađi eneo o vha o fafadzelwa nga khona nña dza kamara nahone ḥohoh ya fhiriselwa khae.

U itela u lafha u huvhala ha mapfura, dzi cobwebs dzo vha dzi tshi ḥangana, na tshipiḍa tsha ḥama u itela u ita mutoli. Hoyo muṭangano u ofhisaho wo vha u, khavho, u sa khakhi! Nga matsheloni vha nneea ngilasi ya mađi na Magnesia. Nga murahu ha tshifhinga nyana u tetemela ndo vha ndi tshi tea u bvela nnda kha phepho u itela u di vhofholola. Musi ndi tshi fhola ndo mbo di nthuma u bva kha mufumakadzi we a vha a tshi khou tamba vhungome: nga thambo o vha a tshi nkala u bva ḥohoni u swika kha zwikunwane nahone nga zwanda zwi fanaho. Ho vha hu tshi khou ḥahela tshipiḍa, a bvisa lufu lwawe lwa wonoyo nwaha.

Naho nga ndila yavho malume vho vha vhe na lutendo kha Mudzimu, kha vhakhethwa, ngei Madonna. Nwaha muñwe na muñwe nga la 8 Tshimedzi vho vha vha tshi ya nga milenzhe vha tshi ya Tindari, fhethu hukhethwa ho ḥekedzwaho kha vhupo ha Madonna vhutswu u bva kha shango ḥine la nga vha khilomitha dza mahumi maña. Kale u bva kha minwaha mitanu ndo vha ndi tshi tea u ita yeneyo penance.

Nga tshifhinga tsha nyendo dza u ya Sanctuari ya Tindari ḥuvha le la vha li phanda, khaladzi o ita dzithegi (dzi-slipper) dza zwiambaro. Malume vho vha vha tshi ya u zwima nga tshifhinga vha dzhia hayani ha rabbit nthihi kana mbili dza ḥaka u itela u bika. U itela u ita uri hu vhe na muhumbulo wavhuđi, khaladzi o vha a tshi dovha a lugisela dzi- aubergine dzo ḥalah. O mbo di ḥivhonadza a kunakisa tshifhaṭuwo tshawe nga tshipiḍa. Zwenezwo luimbo lwa "hune Zazà la vha hone, lunako lwanga" lwo vha lu kha vogue lune nda lu ḥowela u mu vhidza "Zizi".

Ro thoma u ya Tindari nga ha fumi-nthihi nga madekwana u itela u swika nga matsheloni. Ndo neta na u neta nga u sa khwaṭha hanga ndo humbelu lunzhi-lunzhi mađi maṭuku a kunaho, fhedzi a vho ngo a renga nga zwiṭodea zwi ngaho vhañwe

vhatu vho^{the} vho netaho: vha ita mutshila fhedzi tthisima tshi re kerekene tshe ha vha hu tshi bva mađi a fhisaho e a si a ^{ne}e. u itela u takadza arsura. Uya nga ha mvelele, dzi chickpeas, dzi beans na cannelline dzo rengwaho, ubva hafho dza ya kha mass, dza rabela Madinzza nahone musi ri tshi bva ro tangana na vhadzulapo nga ri^{ne} vha muvhunduni na mashaka anga a khotsi. Nga masiari ro vha ri tshi ya u la fhasi ha miri ya miwari ya fhethu ho tingeledzwaho. Too bad ndo vha ndo neta nga maanda, nga lenelo duvha ngoho ho vha hu tshi dzulela u vha na zwiliwa zwine zwa nga ita uri khonani dzi vhe na ththuwedzo yavhudzi phanda ha khonani. Tshiswi^{tu}lo tsho vha tshi tshi katela rabbit ya daka yo bakiwaho kha oveni, uri malume ndi madekwana mavhili musi a sa athu ya u zwima, dzi- aubergine na dzi-pepper dzo dalaho, ndirivhe na bisikiti dzo itwaho hayani. U vhuyeleta hayani khonani dzo vha dzi tshi dzhia ndila: goloi kana goloi dzo kokodzwaho nga bere. Ndo vha ndo lavhelesa, ndo no di rula mushumo wa u humela murahu. Arali ho vha hu na malume fhedzi ndo vha ndi tshi kona u ya nga bere, arali zwe vha zwi songo ralo vho vha vha tshi khou pfa vhu^{tungu}.

Ndima ya vhučanu - Mahoro

Hafhu nga ha mafhungo a vhurereli, sa malume wanga vho niwaliswaho kha tshigwada tsha vhathe, vho vha vhe na vhuđifhinduleli ha u đibula na u davhidzana nga Swondaha nga Swondaha kerekene ya San Giorgio. Vhučambo ho vha hone nga vhučanu nga matsheloni, mufunzi o thoma u đibula vhanna vhođhe kha tshićepisi, nga murahu a thoma u ya kha u đibula ha vhafumakadzi.

Musi a tshi kwama khaladzi awe, we a vha o ambara shawl khulwane ya muvhala mutsu, o vha o ambara tshiambaro tsini na grate u itela u đifukedza nga hune zwa konadzea ngaho: zwo vha zwi tshi vhonala uri u fanela u ita u fema ha chamomile. O đibula nahone nga murahu: "Zwino zwi kha inwi - o mmbudza. Naho ndo vha ndi tshi ćoda u đibula nga ńwaha we nda vha ndi sa koni. khaladzi o nnyadza: - A u tei u seisa Murena, zwo eđanaho luthihi nga ńwaha, arali zwi songo ralo a no ngo tea u dzhia mueni ngauri na inwi ni nga dovha na tshinya nga mađo anu -.

U ya kha Misa Mukhethwa wa ćahe, Tshilalelo na nga u ćavhanya hayani. Sa nga misi, malume nga zwiitisi zwi si na mushumo vho vha vha tshi khou tetemela, khofhe dzo tshuwa dzo ća khae. Ho itea zwiitea zwi sa ćalutshedzei: arali ćeneđo đuvha muthu o vha a tshi fanela u ćodea nga zwińwe zwiitisi, o vha a sa koni u pfela mare, arali zwo vha zwi songo ralo Murena o mbo ći poswa mulomoni. Arali nga ńđila i si yavhuđi zwo itea, o dzhia tshifikiseli tsha jug, a pfela mare nga ngomu nahone a vhonala tshiluđi nga mađi na swigiri. Kha Vhege Khethwa, ro vha ri tshi dzula muđini naho hu vhusiku u itela u ćanganelo kha therodza madekwana dzo

farwaho nga mufunzi. Nga Łavhuṇa ho vha hu tshi lugiselelwa maivha, ho vha hu tshi vha na zwithu zwine zwa vha uri two ḥangana zwa bisikiti nga zwivhumbeo two fhambanaho zwine zwa vha na makumba o vhiliswaho o khwaṭhaho ane avha na mađi na tshithu tshine tsha vha uri tsho ḥangana, tshine tsha vha na chefu. Nga matsheloni nga matsheloni, Digiuni o dalela kereke dzothe dzo khavhiswaho dza u mela ha gorou, nga murahu ha zwenezwo maṭari mararu a nephella (hatsi ha mishonga vhu re na munukhelelo wo khwaṭhaho vhukuma) o vha a tshi milwa) e a vha a tshi khwaṭhisedza vhudifari havhudī nwaha wothe.

Nga masiari o vha a tshi fanela u shuma u itela u iledza u vhaisa Yesu o ombelwaho kha danda, arali a bika ḥelete, arali a ḥivhona hu na khombo ya u vhaisa tshitumbu, na zwiñwe-vho. Nga ḥeneļo ḥuvha tshiñwe na tshiñwe tshe nda tshi ḥanganya, a tho ngo vhuya nda dzhia na dzi- barrel, arali two ralo Yesu o lila. Nga ḥa fumi-nthihi nga Mugivhela ho vha hu na Misa wa Mulalo na Mvuwo. Vhana vhothe vho ḥisa maivha uri vha ḥanganedze phaṭhutshedzo ya tshifhe nahone vha i le. A thi athu vhuya nda kona u bvisa u fushea honoho ngauri ndo vha ndi tshi fanela u vhulunga ḥiivha ḥanga nga makumba mavhili a lwendo lwa tshikolo lwe lwa dzudzanywa nga Łavhuvhili nga murahu ha Paseka. Ndo vha ndi tshi fanela u i ḥekedza mudededzi. Nga ḥuvha ḥa Paseka vho nthengela tshiendedzi tsha pasta ya vhukuma, tshiṭukusa tshine nda sa tshi shumise nga maandā. Malume vho vha vha tshi khou penya vhukuma zwienda zwavho nga tshiko tsha pani tshe tsha vha tsho vhumbwa kha mulilo. Arali khaladzi o vha a tshi zwi ḥivha uri mushumo wo fhela vha u badela, o nthemendela: - vhudzisani malume arali vho ḥisa tshelede -.

Nne na ene ro vha ri tshi fanela u ḥoda u mu funa sa phuli mbili u swika a tshi sudzuluswa nahone a mu ḥea lire ya fumi kha nne na ḥthanu kha nne. Tshelede yanga yo vha i sa koni u i shumisa ngauri yo vha yo itelwa bannga ya nguluvhe. Once nda ri kha khaladzi ndo vha ndi tshi khou toda u tamba lot. O tenda ngauri o vha a tshi fulufhela u kunda. Yanga yo vha i mazwifhi. Ngoho ndo vha ndi tshi dovha nda pfa ndo tsikeledzea kha u ambara musi ndi tshi vhambedzwa na khonani dzanga: vho

vha vhe na zwikete, fhedzi vho vha vha sa funi khaladzi nahone ndo kombetshedzea u ɖisa zwiambaro zwethe. Muñwe na muñwe o vha o ambara masogisi matshena a cotton, a buraweni kana a muvhala wa lutombo, ndo vha ndi tshi fanela u dzula kha masogisi o itwaho nga orange yawe, tint ine ya ɖura zwiṭuku u fhira džiwe. Ndo vha ɖisa nga n̥tha ha magona o tikedzwaho nga elastic, fhedzi thaidzo khulwane ndi ya uri, hu si na milenzhe, vho swika kha khana. Ndo dzhia masogisi mapfufhi nga n̥tha na sia. Ndo vha ndo no ɖi ɖitika nga ndila yo teaho nahone ndo vha ndi tshi fanela u ɖitalula kha zwiambaro. Na lire ḫthanu ndo vha ndo humbula u renga maiwe masogisi mavhili a vhuḍi ane nda ḫo vha ndo a ambara nga matsheloni ndi sa athu dzhena kilasini. Leneļo ɖuvha vhengele ḫo vha ḫo vala. Ndo vha ndi sa koni u ya hayani na tshelede ngauri authi o vha a tshi ḫo vha wana. Ndo humbula u dzi dzumba fhasi ha tombo tsini na ndila ya mule. Vhusiku hu a na mvula na u vha na bammbiri vho vha vha tshi fhandekana tshothe, sa izwi ndo zwi ḫhogomela nga matsheloni a tevhelaho musi ndi tshi ya u dzi vhuisa.

Vho fhedza mađuvha a fumiṭhanu vha tshi khou mmbudzisa uri ndo wina zwinzhi. Na nne ndo vha ndi tshi khou fulufhedzea nda fhindula ee. Yeneyo tshelede a yo ngo vhuya ya ḫa. Nga ḫavhuṭanu ḫikhethwa, nga tshifhinga tsha u hulisa Madonna Addilorata, u ḫangana na mudededzi o vhudzisa ḫalutshedzo dzawe. Ndo fa nga ḫoni. Ngoho o vha a sa zwi ɖivhi nga ha zwithu zwethe, ngauralo ndo dzhia mipapa mivhili kha khaladzi nga fhasi ha maṭo awe a vhavhaho. Tshikoloni ndo vha ndi tshi dzulela u ya nga u ɖifunela, fhedzi hu si na mvelelo dzi si dzavhuḍi. Ahuna muthu we a mpfesesa nahone ndo vha ndi tshi dzulela u huliswa nga ñwambo wa themendelo, ngauralo mme anga vho vha vho fhumula uri vho vha vha tshi dzulela u ita uri ndi gude. Ndo vha ndi tshi tou vha khwine na tshimange, u swika ḫinwe ɖuvha malume vho kambiwaho vha tshi vhuya u bva ḫoroboni na tripe nahone tshipuka tshi tshi dzhia tshipiḍa tsha u ḫa. U dzhia muskete wo siwaho nga maswole o mu vhulaha kha vhupo ho vuleaho. Kha nne zwe vha zwi tshi khou disola vhukuma.

Nga tshifhinga tsha u fhula ndo ya u fara thoro dza gorou na barley dzo salaho kha miñwaha ya vhahura, ndo dzi vhea kha bege nda dzi isa tshigayoni mulamboni wa Vho-Tinder. Ndo mbo ñi isa fuñauru kha Novara kha muzwala wa mme we, u itela mushumo, u vha tshilikadzi i re na vhana vhavhili vhatuku, nga matsheloni a ya u ita khuni ñakani a funga oveni u itela u lugisela vhurotho kha vhenevho. we a ñisa fuñauru yawe a tshi khou wana tshelede na zwiñuku zwa vhurotho zwa vhana.

Nga ñwedzi wa Tshimedzi musi mahuyu o no vhibva ndo vha ndi tshi gonya kha zwimela nda dovha nda bvelela kha mitshelo ine ya vha uri iya ñifha nga u i vhea kha dzi cane basket dzo lengaho nga hook kha matavhi. Mahuyu o vha a tshi geriwa a litshiwa a oma nga ñuvha kha tshiñepisi. Nga murahu ha mañuvha a si gathi o no oma. U þarafiwa nga zwigodelo zwiñulwane two vha zwi tshi liwa nga vhuriha. Nga zwenezwo zwifhinga zwavhuñi, Vho-Maria, muhura wa tsini, vha lugiselela mahuyu o omiswaho. Kanzhi ndo vha ndi tshi ya u i wana. O vha e mme a vhana vhanzhi. Muñwe wavho, Carmelo, o vha e tshipengo. Tshifhinga tshiñwe na tshiñwe tsho vha tshi si tsha wanala. Mme o vhilaelaho o vha a tshi ño mu ñoda nahone ndo vha ndi tshi ñoda u ñiphina nga nñe.

Musi ndi tshi ya kha gireidi ya vhuñanu, mudededzi o vha o humbelu u tsivhudza vhabebi vhane vha ño ri ñisa kha cinema u itela u vhona filimu "The Alpine ñukhu". Malume: "Inwi u vhona vha junk a vha nga ño ñuwa". Mukomana wa tshifhe phanda o vha o no pfa: "U fanela u mu rumela, a tho ngo vhuya nda mu vhona". Nga murahu vha pfuluwa nda kona u ya.

Phasela yo vha yo no swika kha mme na zwiliwa zwa zwiliwa. Ndo vha ndo no ñisa vhañwe vha tshikoloni. Ho vha hu tshifhinga tsha ñðala nahone zwiliwa zwa zwiliwa na zwone two vha zwi tshi khou ñahela. Khaladzi a mudededzi wanga o vha a tshi funza zwa vhuña musi ndi na vhuñanu. O humbelu zwiliwa zwa zwiliwa zwa zwiliwa zwa zwiliwa zwa zwiliwa u fhira nñe we a vha a tshi khou lwala nahone nda vha ñutshela vhoñthe.

Nga 1945 khotsi anga vho vhuyeleta Domodossola. Ndo dovha nda mu vhona nga nwedzi wa April 1946 nahone na ene ho vha hu mme anga vho lindela nwana.

U fhedza mađuvha a ḥođaho u vha fumi a takadzaho na vhabebi vhanga. Kanzhi ndo vha ndi tshi ya u wana makhulu na malume, ngauralo ndo la nga u funa nahone nda nwa mađo manzhi a makhulu vhe vha vha rengisa. Mafheleloni mme anga vho vha vha tshi ḥođa u tuwa na nne nthā ha Italy, fhedzi khaladzi tshifhinga tshođhe ndi mazwifhi na u vha na tseđa, vho vha tenda uri vha ntsie nae. Ndo vha ndi tshi ya kha gireidi ya vhuđanu, tshifhinga tshođhe ndi tshi khou kondelwa nga nwambo wa u sa khwađha hanga. Mafhuno a u bebwa ha mukomana muđuku a da nga mađuvha. Vhođhe vho takala, fhedzi pfarelo nga tshifhinga tshithihi ndo lila nga dakalo na vhuđungu. Khamusi nga nwambo wa zwenezwi mudededzi u a ntuđuwedza naho o vha a songo vula mulomo kha milingo. Nga wonoyo nwaha shango lo vhea tshipiđa tsha gymnasium nahone hu ḥođaho u vha khonani dzanga dzođhe dzo vha dzo đilugisela milingo ya u ḥanganedza u itela u i swikelela. Kha nne ho vha hu si na khonadzeo: malume vho vha vha tshi ḥtuđuwedzwa uri ndi zwikhokhonono fhedzi zwe zwa vha zwi tshi dzhena tshikolo tsha wonoyo mufuda. Zwi re zwone ndi uri nga murahu ha musi gymnasium yo no fhela, muthu o vha a tshi fanela u ya Messina u itela u vha na vhutsila. Vhabebi vhanga vho vha vha tshi fanela u humbula nga ha u rumela tshelede ya dzibugu, vho vha vha sa do ita tshinyalelo naho i ifhio. Ndo vha ndi tshi dzulela u lila ngauri ndo vha ndi tshi khou ḥođa u isa phanda na pfunzo dzanga. Vho mbo di nne a tshibuli tsha u niwalisa kha tshifhinga tsha miňwaha mivhili tsha phurofeshinala, lushaka lu shayaho vhukuma lwa tshikolo tsha vhukati tshine tsha fhedza miňwaha mivhili. Vha shayaho vho mbo di ya heneffo, kha nyimele naho i ifhio ye nda i ḥanganedza. Musi ndi tshi khou tshimbila ndi tshi ya na phanda, nga matsheloni na nga masiari ndo vha ndi tshi ya kha khoso. Tshikolo tsho vha tsho ḥanganana: vhanna vhane vha vha na vhuhali vhuhulwane vho imisa zwanda zwavho kha mulanguli we a vha a tshi funza mbalo, na vhone vho zwi bvisela khagala kha vhaphurofesa vha Italy na vha Fura. Kha

vhasidzana, mushumo wa hayani na mihumbulo ya agraria ya vhanna zwe vha zwe kwamea. Zwi re zwone ndi uri a hu na tsho gudwaho. Mbuelo yanga yo vha i yavhuđi u vha na ḥtoni nahone i na ḥdora ḥihulwane ḥa u guda.

Nwaha wa tshikolo u sa athu fhela, vhadededzi vho vha vho ri lugisela theatre ya lufuno. Ndo vha ndi tshi fanela u ita mbonalo ndo ambara sa scugnizzo. Ho vha hu na coppola ya malume, short short yo vha i siho. Musi ndi tshi ri kha khaladzi awe o mbo ḫdi vhidzelela: "U mulch u vhea Cauzi". A thi athu u xeletwa nga muhumbulo: Ndo ya kha mufumakadzi wa Barbiere Liezza u humbela zwienda zwa murwa wawe nga khadzimiso. Ngauralo nga madekwana a u redza ndo vha ndi tshi ambara sa scugnizzo, vhukati ha u vhanda zwāndā zwinzhi na u fhelelwa nga fulufhelo ha malume, zwe zwa vha zwi hone kha vhathetshelesi.

Mashudu mavhi na heyo minwaha mivhili yo fhira nda fhedza tshikolo lwa tshothe ndi tshi humbula uri ndo vha ndi si na ndivho sa na u fhira kale.

Ndima ya Sesto - Vossia o mpfarela .

(Tshedza tsha ɳaledzi)

Ndo vha ndi na miñwaha ya fumi-mbili musi nga August mme anga vha tshi ḋa u mmbona na khotsi na murathu muñuku we nda vha ndi tshi mu vhona lwa u tou thoma. U vhona tshifhañuwo tshawe tshiñuku zwo ita uri ndi takale nahone ndi humbula ḥenelo ḫuvha sa muñwe wa vho nakaho vhukuma vhutshiloni hanga. Vhabebi vhanga vho vha vho diimisela u ḫuwa na nñe uri ndi vhuyelete tshikoloni, fhedzi khaladzi lwa miñwaha ya vhufumi na vhuvhili vho vha fhambanya na muhumbulo: o vha a tshi ḋo nthumela uri ndi vhe tshitepisi tshi re na tshilavhelelwa tsha u guda mushumo zwavhuñi. Huno ngauralo zwo itea, u lwa na lufuno lwanga. Vhabebi vhanga vho ḫuwa nahone nda sala Sicily sa tshidahela. U bva tsheetsho ndo vha ndi si tsheena mulalo nahone ndo vha ndi tshi dzulela u lila tshiphirini. Malume vho amba uri vhukuma vho vha vha sa ḋo mpfuna sa vhone, vhe vha ndodza sa ñwananyana (musidzana vhukuma o vha a tshi ḋo vha o fhira vhuñungu hanga vhu fanaho). Authi ḥiñwe ḫuvha yo bva kha samstress ya khwine kha shango, he mme anga na vhone vha vho guda, u itela u mmbudzisa arali vha tshi nthola. Muruki o fhindula uri u na vhasidzana vha fumi-malo nahone a nga si kone u engedza nomboro. Nga murahu ha musi khaladzi awe o ḫisa makumba awe u itela u mu ḫuñuwedza nahone zwe zwa ambiwa khae: - Ndi a sedzulusa nga murahu ha ñwedzi, muñwe wa vhabebi khamusi a ḫuwa a tshi ya Turin nahone fhethu ha ñwana wa

khaladzi aṇu u kha ḋi vha mahala -. Nga murahu ha tshifhinga, nga murahu ha nwedzi khaladzi anga o nthuma laboratory. Mufumakadzi muswa, we a vha a sa fhiri mita na hafu nga vhulapfu, o nṭanganedza: - Okay, ndi ḋo ni dzhia ngauri ni a vhavha, ndi humbula uri ni funa u ḋa kha nne, nthani ha u vha mahayani na khaladzi anu. -. O vha a songo khakha musi a tshi humbula nga u ralo. Nga ḋuvha li tevhelaho nga ṥa vhumalo ndo ḋidivhadza. "Laborothari i thoma u fuck," o ralo - nga murahu u ḋo lavesa fhasi -. Nganea ya thoma u nukha. Ndo thoma u kulumaga sa vhunga ndo vha ndi na vhukoni. Ndo vha ndi muṭuku nga vhuimo, ndo vha ndi na miñwaha ya fumi-mbili, fhedzi ndo sumbedza lwa vhumalo.

Ndo vha ndi sa ḋivhi uri ndi nga ṭanzwa hani fhasi: kha vhupo ha mahayani ho vha hu ha tombo nahone muḍanani, he ha vha hu na thaela, khaladzi a vho ngo vhuya vha zwi ṭanzwa u itela u sa zwi ṣa. Ndo lingedza u ita nga hune nda nga kona ngaho, fhedzi mulangi o nne donngi ngauri ndo vha ndi sa athu ṭamba zwavhuḍi. Nga ṭahe vho swika vhashumi vha thoma u vha na dzangalelo kha mushumo muswa (nwana). Vhoṭhe vho vha vho ntsedza nga maya wa u pfela vhuṭungu. Ndo pfa nyambo dzavho nahone nda wa kha makole ndi sa ḋivhi zwithu zwa ndeme zwa vhutshilo. Tshifhinga tshoṭhe vho vha vha tshi nne mishumo i si gathi sa mutsireledzi, zwithu zwe nda vha ndi sa zwi iti nga dakalo, zwo vha zwi tshi dzulela u sinyuwa nga u sa kona u guda. Ho vha hu na sia ḅavhuḍi ṣa ḋuvha: nga masiari, u sa vhuyeleta mahayani we nda ṣa ndo fhumula hayani, ndo phaḍaladza napkin kha ṭafula, ndo vha ndi na ngilasi, boḍelo ṣa maḍi na zwiḍiwa. Nga u tou pfufhifhadza, u ṣa tshipiḍa tsha vhurotho ho khwaṭhaho na tshizi ndo lingedza u ḋivha u vhea ṭafula sa vhatu vhoṭhe vho ḋoweleaho. Nga murahu ha zwiḍiwa zwa masiari ndo mbo ḋi ya kha muhura we a vha a tshi mphira nga miñwaha ya fumi-ṭahe nahone o vha e mutsireledzi. O thusa u vula maṭo anga phanda ha naivety yanga. Mme o vha a tshi dzula nae, khaladzi a re na milenzhe ya ndou na iñwe interfir.

Nga zwiñwe zwifhinga vho vha vha tshi nkhumbela uri ndi dzhie phuleithi ya swobo. Mutsila wa mulangammbi o nkhumbela uri ndi mu thuse u ita tshifhambano

tsha u ḥomola tshifhambano kha ńwana zwiambaro. Musi ndo no vha na vhuleme ha u ḥungufhala nahone nda ḥutshela mushumo nga vhukati. Tshińwe tshifhinga ndo dzhia milora ya brazier nda i ḥavha nga zwięepisi. Vhone vha ri: “Ndi nnyi Eva? Ce Pigliaiu u Morbo? Mafheleloni vho vha vha tshi mpfesesa nahone vha tshi mpfarela.

Tshińwe tshifhinga ndo vha ndi tshi gonya u bva kha vhafunzi vha vhashai vha Antonian u itela u tamba na vhana vha si na vhabebi. Ndo vha viva nyana ngauri vho vha vha tshi tshila mađuvha avho nga ndila yo teaho. Vho ḥa nga ḥafula tshifhinga tshoṭhe ḥo vhewa zwavhuđi, nga murahu ḥa tamba nahone mafheleloni nga zwifhinga two vhewaho vho ḥikumedzela kha u ḥikumedzela ha Mudzimu vha tshi khou rabela. Ndo humbula uri: - mashudu, a vha tsha vha na vhabebi naho two ralo vha dzula zwavhuđi na vhafumakadzi, ngeno nñe ndi na vhabebi fhedzi ndi khou kombetshedzea u tshila na hedzi bere dza malume -. Nga nnđa ha nđivho yavho, u itela u iledza u vhudziswa dzimbudziso dzi boraho nga murahu, tshifhinga tshoṭhe ndo vha ndi tshi ya u wana khaladzi a khotsi awe we a vha a tshi dzula muđini. Ndo mu humbela tshelede ya u rumela vhurifhi kha Getori, ndi tshi khou humbela uri ndi ḥuwe na nñe.

Nga ńwedzi wa Lambamai ńwaha muńwe na muńwe vho vha vha tshi nnyisa kha Sant'Ugo Fair ye ya vha hone kha Piano Vigna. Kha vhupo uhu makhulu wa khotsi vho vhea ḥhangang hune vha lugisela ḥama na soseji dzo fhiswaho dzine dza rengiswa khathihi na ngilasi yavhuđi ya veini. Kha nñe tsho vha tshi tshikhala tsha u vha khathihi na mashaka a khotsi, u ḥiphina nga ḥama yavhuđi na u nwa gazeth ya muvhala, sedzani zwięodelo nga u rengisa brazier, dzi lantern, zwigodelo zwa crock, zwa vhuña na bumbaelli.

Nga ḥuvha ḥi tevhelaho ro vha ri tshi kha ḥi ya Badia Vecchia u itela vhučambo ha Sant'ogo, vhunzhi, tshigwada tshięuku nahone nga murahu ra kha ḥi vha vhengeleni

la vhomakhulu vhe vha n̄ea soseji, vhurotho na gazeth, hezwi zwo ḥanganedzwa nga bōdēlo lo valwaho nga a. bola kha zwa nga ngomu.

Once before khirisimusi ro ya Messina lwa maduvha a 3. Ro lala kha shaka. O vha a sa takadzi nyana kha n̄e: o vhudza malume vhe vha tswa makumba kha mulimi kha makete. Ndo vha ndo no guda kha catechism ine ya vha uri a i faneli u tswiwa. Na īwananyana nga madekwana ro ya kha muñwe munna we a fhaṭa zwifanyiso. Malume a u sumbedza nga mafunda vho n̄ea tshelede ya u dzi renga. Kha ṭafula yo ḥodzwaho ngei Castrangia ndo kona u fhaṭa fhethu ha u bebwa ha Yesu. Na matavhi a asparagus na dziñwe bow ya cotton ndo vhumbा n̄duni. Nga madekwana ndo vha ndi tshi ḥiphina nga mupo wa mavhone mavhili o sikiwaho nga ganda la walnut lo ḥambaho kha mapfura na tshipiḍa tsha luṭale tsini na Nwana Yesu. Na malume Michele vho dzhiela n̄tha muhumbulo nahone vha tshi ḥoda u n̄ea malamba: "Ntoa, u sukumedza mahuyu mavhili a India", nahone khaladzi o ya u vha dzhia fhasi ha mmbete wavho he vha vhulungwa hone.

Musi ndi tshi ima u edela ngei Novara ndi ndothe, nga tshifhinga tsha Khirisimusi ya Novena ndo ḥuwa na muhura wanga Antonieteta kha mushumo we wa vha u tshi farwa nga 5 nga matsheloni Kerekeni ya Annunziata. Nga fhasi ha kereke mukhethwa o vha a tshi n̄ea zwidulo zwo badelwaho. Ro vha ri tshi vha dzhia vha tshi bva hayani. Musi ri tshi vhuya ro dalela Carolina, mudzia-u-ṭavhanya wa muinzhiniyara, mushumoni wo no vhaho nga matsheloni mathomoni a afho fhasi. Nga tshenetsho tshifhinga o vha o no ya u ola mađi tshisimani tsha San Francesco nga vhuimo ha vhuṇa vhuhulwane, u itela u ḥadza thannge ya thanda. O ri: "Caùsi, lindelani hafha, ndi khou ya u vhona arali vhanna vha tshi bveledza dziñwe bisikiti vhusiku, ngauralo itani zwiliwa zwa nga matsheloni". O vha a tshi ḥoda u sa vhuya a si na tshithu -zwanda. Ndo ramba Antonieteta uri a gonye na u funga brazier. Musi Carolina a tshi wana zwiñwe zwithu zwa u la ndo ya khishini u dzhia tshipiḍa tsha vhurotho ho khwaṭhaho na ngilasi ya mađi a bvaho kha "bumbaello". U swika nga 8 ro ima u ita dzi centry dza honey, nga murahu ra ḥanganedza: Ndo ya laboratory,

Antonineetta hayani hawe u itela u thusa mme ndi ene ḥwananyana e eṭhe a re na vharathu vha 8.

Ngei Novara ndi ndothe ndo pfa ndi doroboni. Musi ndi tshi ya u wana makhulu Turi ndo vha ndi tshi kunakisa ngilasi nahone a n̄ea "kha Sna" (thipi). Ndo ya u renga polish ya zwipikiri. Ndo dovha nda renga solvent uri ndi i bvise musi ndi tshi zwi pfa uri ndi do tangana na malume. Ndo shumisa borotalco sa lphuse lwa tshifhaṭuwo. Alas: linwe duvha ndo mu sia kha tshifhatuwo tshawe nda fhedza mathada anga, u rwa na u sema. "No wana gai tshelede ya ilo lila lila lila mbanzhe?". Na nne: "A ni zwi vholi uri ndi fulauru?". Nga tshenetsho tshifhinga, vhahura vho vha vho no pfulutshela kha vhuñwe vhupo. Linwe duvha vha nkhumbela uri ndi ye u ya kha circus. "A thi na tshelede ..." Ndo ralo. Vho vha hadzima. Nga masiari vhaendelamashango vha laboratory uri vha ɖiphine nga mbekanyamushumo: tsheñe dzi re kha tshifaredzi, vhana vha bere, ndou, vhatambi vha zwiambaro, zwithu zwi sa athu vhuya zwa vhonala. Mashudu mavhi ndo vha ndi tshi fanela u wana 8 lire.

Nga murahu ha mađuvha a si gathi, musi ndi tshi khou ya Castrangia, ngei Sanvatore ndo ṭangana na mme a mufarisi wa tshikolo o faraho bege yo ḫalaho miroho yo rengwaho nga vhalimi. O mmbudzisa uri ndi nga vhuyeleta muđini (nga ḥwambo wa muhumbulo wa tshenetsho tshifhinga o lingedza u shona u ya tshikweani na bege!). Ndo tenda ndi tshi humbula u kuvhanganya tshelede nga ngeletshedzo. Mashudu mavhi, o lwisa nduni yawe, o n̄ea malamba nga nduhu n̄a dza Amerika. A thi xedzi muhumbulo. Ndo wana lira nga u rengisa senthara kha mufumakadzi wa fantina. Ndo fhaṭa pinicchi ya khadibodo nga milenzhe na zwanda two tshimbidzwaho nga layara. Vhañwe vhana vho dzi renga nga senthi dzi si gathi. Muñwe muhumbulo: ngilasi dza ḫuvha dza vhana vha shayaho. Ndo vha ndi tshi khou ṭoda zwiļiwa zwa mivhala zwi re khagala zwa zwiļiwa zwa zwiļiwa phanda ha dzibara. Nga bammbiri ḥa swigiri ndo flungudza fureme nahone nda

kona u vhuisa dziñwe senthi. Nga murahu ha minwedzi mivhili ndo kona u vhuisa 8 lire.

Makhulu naho vho vha vho no vha mulala, asthma na hernia ye vha i ɖisa u bva musi vhe na miñwaha miñanu, vho lingedza u ɖithithisa mahayani, samusi ñwananyana wawe o vha a tshi ḥoda u sa ya u mu dalela. Miñwedzi mivhili nga tshilimo yo vha i khwine musi ñwananyana a tshi bva Messina a tshi swika: o vha a tshi ḥanzwa zwiambaro zwa u ḥangana na u ḥanzwa nnđu u itela u i kunakisa kha zwe zwa vha zwe kuvhangana nga ñwaha.

Musi ri tshi tangana nazwo o mbo di ri kha nne: - khaladzi anu u a shonisa, ni nga si kone u ita uri mukalaha wa tshisiwana a shengele kha sudicume -. Nga madekwana ndo ya u vhiga, fhedzi khaladzi o sasaladza khaladzi -in -mulandu: - ndi ḫorobo, i nga ɖihumbulela zwine a ḥoda -. Nahone nda fhindula nda ri: "U khou amba ngoho, ndo vhona u kunakiswa hune a ita: o ita na u ḥamba nga esidi ya urinatorio a vhuya a penya". At this point yo mbo di nnyimisa slap nga nthani ha hezwi zwithu zwe vha zwi sa khou tea u amba nahone ndo vha ndi lousy.

Linwe duvha khotsimuhulu vho mpha tshelede nda renga bugu ya luimbo ye vhasidzana vha laboratory ya amba. Lwa tshifhinga ndo kona u zwi dzumba, fhedzi liñwe ḫuvha nga madekwana ndo vha ndi si na tshifhinga nahone malume vha thoma u sema: - na hedzi nguluvhe mmbi, zwino u khou vha muvhusi -. Nga maipfi eneo ndo mu dzhia tshifhañuwoni a sa athu u zwi ita. Musi ndo sedzana na vhushandukwa hanga ha tsha ri vhona, o mbo ɖi kokodza bannda ḥa vhurukhu nahone a thoma u ntshuwisa nga ndila ya vhuhali. Ndo vha ndi tshi ḥoda u vha fumiraru nahone ho vha hu tshifhinga tshithihi fhedzi tshe a amba na mufumakadzi wawe: - Ndo vha ndi tshi zwi ḫivha uri mufumakadzi wa Italy wa n̄tha u thoma, u fhelekedza ñwana wa khaladzi añu kha shango nahone a rumela nae kha vhabebi vhaw -. Nga hetsho tshifhinga ndo pfa ndo takala, ndo dovha nda hangwa vhutungu ha dzi barrel dze nda dzi dzhia, nga murahu nda ya u dzula kha ḫaka ḥa

thendo. Swiswi ḥa thoma u tsa, ndo humbula nga u ralo, ngeno mirunzi ya vhusiku i tshi dzhena kha matavhi a miri na maya u rotholaho muṭuku wo vha u tshi vhuyelela mulamboni.

Ndo sendela kha walnut nda edela ndi tshi khou sedza makole. Ndo vha ndi tshi lora zwinzhi, tshigwada tsha miloro ya mivhalavhala. Muya wo vha u tshi ntuṭuwedza tshifhaṭuwo tshanga. Ndo vula maṭo anga nahone ndi tshi funa heneffo fhethu nga ndila i mangadzaho he nda vha ndi tshi dzulela u hu vhenga nahone ndo zwi ṭhogomela lwa u tou thoma nga u mangala zwe zwa vha zwi tshi vhotshela fhedzi nga tshedza tsha ḥaledzi. Ndo ḫi tendela ndi tshi ya kha vhuimo uhu ha u ṭutshelwa, ndo dovha nda lora. Dakalo ḥi ngaho tshiludi tshi sa pfali tsho dzhena kha thotho ya tshivhumbwa tshanga tshiṭuku. Ndo vha ndi si nwana wa u ḫifha. Milenzhe yanga yo vha yo ṭangana, ngauri yo vha yo tshimbila kha matombo a sharp a mulambo, fhedzi muvhili wanga woṭhe, na maya, zwino zwo vha zwo no ḫowela u nengisa zwoṭhe zwine zwa nga vhonala zwi tshi ḫifha na u vha na vhulenda. Fhedzi ndi a tenda uri u eḍela honoho hupfufhi ha madekwana eneo ho vha hu havhuḍi vhukuma nahone a tho ngo tsha dovha nda vhu wana. Khamusi ndi ngazwo ndi tshi kha ḫi zwi humbula. Nga u ṭavhanya tshanda tsho ḫivhea kha shaḍa langa, khaladzi Antonia o swika nahone nga ndila yawe, nga u ṭavhanya a nṭomola: "Kha ri ye hayani. Musi ri tshi swika heneffo, u ḫo mu khisa tshanda kha malume wawe nahone wa ri khae - Vossia o npfarela. -". Nahone zwo vha zwo ralo.

Nga madekwana eneo ndo mbo ḫi humela murahu ndi tshi khou tetemela, vhusiku ndo vha ndi sa koni u eḍela nahone nda fhedza awara ndi tshi khou lindela nga ndila ya spasmodic ya ḫuvha. Arali nda dzhena kha u eḍela hanga ndi sa athu u zwi ṭhogomela, nga u ṭavhanya nda ṭangana nga ha u vhidzelela kana u ṭangana ha ṭhalukanyo, zwe zwa ita uri ndi tshuwise na u vhavha nahone a zwo ngo nneā muri. Ndo fhedza tshifhinga tsho salaho ndi na maṭo o vuleaho ndi tshi khou ṭolisisa zwipondwa zwe swiswi ḥa vhusiku ḥa zwi ola kha mbondo nahone, ndi si na maanda a u ita tshiñwe na tshiñwe, ndo lila nda lila. Fhedzi ho vha hu si u lila hu

untuñhadzaho, ho vha hu tshiñwe tshithu tshine nda nga si kone u tshi ḫhogomela. Nga ḫuvha li tevhelaho a tho ngo ya laboratory ngauri muvhili wanga wo vha u tshi vhonala u tshi nga ndi bammbiri ḥa dzingu, zwinzhi zwe vha zwe ḫala zwilonda. Ndo vhuya fhedzi nga murahu ha vhege musi zwiga zwi tshi thoma u shanduka.

Ndima ya Setimo - Emilia

Nga masiari a Swondaha ndo ya kha orphanage na vhañwe khonani: nun yo talutshedzaho Mafhundo Mađifha nga ndila yavhuđi i re na dziñwe miswaswo yo teaho. Ndi dakalo l̄ihulwane lungafhani u fhedza yeneyo awara ro takala. L̄inwe duvha o ri vhudza uri mubishopo wa Messina u do swika nga Fulwi u itela u khwañhisidzwa.

- Imiselani tshanda tshañu uri ndi nnyi ane a ḥoda tshilalelo itshi ngauralo ndi tshi tshi ḫivhadza kha Monsignor wa kale Salvatore Abbadessa.- A thi ḫivhi uri ndi ite mini nga ḫoni ndo imisa tshanda tshanga. Nga murahu ha mađuvha a si gathi ndo zwi amba kha Zizi. O vha a tshi shona: no vha ni tshi fanela u ḥoda mudzimu wa mudzimu. Nwana wa musidzana wa muposisi, Vho-Miss Rina, mudededzi muswa. Ri nga mu vhudzisa hani? Duvha li tevhelaho ro mbo di ya nduni yawe a tenda. Nga la 9 October, 1948 nga masiari ndo ya na khonani dzanga kerekene ya Matrix u itela u ḫibula. Nga duvha litevhelaho ndoya nduni ya godmother nga matsheloni, zwe zwa mpha bracelet ya filigree yo lukwaho nga mbilu. Nda thoma u takala. Nga 11 ro vha ri tshi ya kerekene. Mubishopo o swika a thoma u pembelela Misa Mukhethwa. Nga tshifhinga tsho fhambanaho ro vha ri tshi ḫitanganya kha vhukati ha nave nahone nga muthihi nga muthihi o ri khwañhisidza. Nga murahu ha mass, malume vho vha vha sa ñei na godmother coffee. Vho i lumelisa fhedzi nga u mu vhidza "commare" fhedzi.

Ndi humbula uri musi ri tshe ńwana musi ri tshi vhuya u bva Castrangia ri sa athu swika muđini ho vha hu na tshițepisi tsho ȝekedzwaho Mutshidzi. zizi yo mbo di imisa nyana ya ri "oh vho mme, oh vho maine ...". Ndo vha ndi tshi humbula uri ndi thabelo. Musi ndi tshi khou aluwa ndo vha ndi tshi pfesesa uri n̄thani hazwo o vha a tshi vhidza mme awe vho faho, sa mavhiđa ane a vha n̄tha ha tshițepisi. Ndo vha ndi sa athu vhuya nda dalela mavhiđa ngauri Zizi ho ngo vhuya a ya vhutamboni ha vhakhethwa. Ndo vha ndi tshi zwi ȝivha uri nga tshenetsho tshifhinga vhathu vho vha vha tshi renga maluvha kha Miss Signonorino fhethu hune ha vhidzwa "Fussadello" nahone tsini na u tshimbila vha ya u khavhisah vhiđa la vhafuniwa vhavho. Once ndo mbo di ȝoda Zizi: "Ndi ngani ri sa yi u dalela vhiđa la mme anu?".

A fhindula uri u do di sola. - A zwi thusi u vhidza "vhomme - vhomme" arali vha sa todi u vha disa na luvha. - Kha maipfi aya a ȝoda u tshimbila. Ro ya kha vha Fussadello u renga dziňwe chrysanthemies. Nga duvha la vhakhethwa ndo mbo di ya u founela makhulu Turi u itela uri ri fhelekedze vhiđa la "Mme", kha n̄ne makhulu wa pinki. Leneļo vhiđa lo vha li tshi fanela u mu fhaṭulula zwenezwino ngauri nga tshifhinga tsha nndwa bomo nthihi fhedzi ye ya wela mavhiđani yo vha yo no li fhelisa.

Naho ndo vha ndi tshi ȝihudza nga u kunda iňwe nndwa, mihumbulo yanga yo vha i tshi ya kha vhabebi vhanga masiari na vhusiku. Ndo lingedza u ȝiththisa musi ndi laboratory. Ndo thoma u ȝoda u ȝoda u runga: Ndo vha ndi tshi lugiselela ovacies dza zwiṭangu, ndo vha ndi tshi khou fhufha kha tsimbi ya malasha. Musi tsimbi i tshi fhisa, vhasidzana vhahulwane vho vha vha tshi ḥaramudza zwipida u itela u paka zwiambaro. U itela uri i dzule i tshi khou khwaṭha yo vha i tshi shumiswa u vhea kha mupendelo wa piimbini yo rungwaho vhukati ha fettucie mbili. Ndo ya nda dzi renga kha godfather wanga we a vha a tshi rengisa zwithu zwa zwigidi. Vho vha vhe dothi dze nda vha ndi tshi fanela u dzi ȝanganya nga hammer. Tshiňwe tshifhinga ndo vha ndi tshi dovha nda ȝanganya minwe yanga ... Nga tshenetsho

tshifhinga Vho-Orlando vho vha vha tshi dzulela u badela khoso dza u fhungudza dza vhasidzana vhahulwane. Ndo vha ndo dzula kule fhedzi ndo vha ndi tshi khou tetemela ndevhe uri ndi pfesese zwinwe nga ha ngudo. Musi malume vho no vhudza uri ri ḋo ya Fantina u wana "commare" na "vhonala", vhane musi vha tshi ḋa Novara u itela u edela na riṇe vho vha vha tshi edela na riṇe. Once Comare yo vhudzisa Zizi "U na miiwaha mingana?" Na zizi: - Ndi ḋo kona u vhona maṭo, ndi nnun ndo vha ndi tshi zwi ḋivha - (Ndi ḫuvha mavhonele, a thi humbula).

Nga ḫoho ya makhulu Turi ndo vha ndo no ya u renga tshipiḍa tsha labi ḥidala, u linga vhukoni hanga ndo paka tshikete. Ḫuvha ḥa u ḫuwa kha Fantina ḥo ḋa (awara mbili dza u tshimbila). Ro vuwa nga 4. Ndo vha ndi tshi khou toda u mangadza Zizi u vhea tshikete tshanga. Zwo vha zwi tsini vhukuma lwe nda vha ndi sa koni u tshimbila. Musi vha tshi vhona tsiko yanga vha thoma u ri: - Ro i alusa nahone zwino ngauri i thoma u vha khulwane i ita tshikhokhonono. Zwi ita uri ri shone. Huno ndo ḫarafa: "U sa ḫiimisela uhu, arali ni tshi ḥoḍa zwo ralo, arali zwi songo ralo, ni ḋo ni ḥea!" Fhedzi mbiluni yanga ndo humbula uri "ndi tshimbila hani na tshikete tshiṭuku nga u rali ...". Naho zwo ralo, ro swika hune na khou ya hone. Vhubveledzi ho vhudzisa uri ndo ita tshikete tsho nakaho nga u rali. - Sa Figi Illa - (o zwi ita) Zizi o fhindula. - Nga murahu musi ri tshi tea u ruka tshiñwe tshithu ri ḋa khae -. U ḫikukumusa ha Civetta ...

Nga zwiñwe zwifhinga muvhunduni ndo vha ndi tshi vhona zwithu zwe zwa mbaisa. Emilia o vha e muthu o dzingaho ndevhe -mute, khamusi a si na haya. Hu ḥoḍaho u vha ḫuvha ḥiñwe na ḥiñwe o vha a tshi bva ḥdilani ye nda vha ndi tshi dzula khayo. Arali a ḫangana na muthu a ḫisa tshanda tshawe mulomoni wawe. Nga zwiñwe zwifhinga vhathu vho vha vha tshi mu ḥea tshipiḍa tsha vhurotho, fhedzi ho vha hu na vhe vha vha si na scruple vha ḥea tshizi yawe nahone nga murahu vha dzumbama u itela u vhona ḥdila ine vha aravha ngayo: mufumakadzi wa mushai o vha a tshi dzula kha vhukando ha munango nahone a rwa ḫoho yawe kha luvhondo. Ḫiñwe ḫuvha u ya vhengeleni u dzhia waya ndo pfa ipfi ḥo khwaṭhaho ḥa

Antonio, munna wa bofu. U bva kha abbey, ine ya vha n̄tha ha shango, o ɖivhadza uri sardines dzo swika. Nga lira dzi si gathi dza ʈhoho ya makhulu vhe vha vha vho no bvela phanda ndo ya kha murei wa khovhe u renga dzi hector mbili. Nga masiari tsho funga tshiṭofu nga malasha, ndo vha ndi tshi bika dzi- sardine nahone nda dzi vhea kha bammbiri ḥa swigiri. Musi ndi tshi vhona Emilia a tshi i fhedza, nda mu n̄ea. O vha sedza nga u mangala nahone a amba nga ha u mwemwela a tshi khou nndivhuha. Ndo mu vhona o dzula kha tshiṭepisi tsho ɖoweleaho, ho ngo rwa ʈhoho yawe kha luvhondo, fhedzi o ɖisa tshikhafu tsha minwe yawe mulomoni wawe. Nga heļo ɖuvha a tho ngo ḥa: Ndo vha ndi tshi fanela u kunakisa tshiṭofu tshi bvaho kha ember dzo salaho u itela u sa ita uri vhukando hanga vhu pfeſeſee.

Kha yeneyo n̄dila, Angela na murwa wawe Nino o fhira nga masiari, muthu o holefhalaho we a vha a tshi tshimbila fhedzi a tshi amba na zwiga. Vho mbo ɖi ʈuwa na bakete vha tshi khou dzhia swobo kha orphanage. Ḷiňwe ɖuvha Nino o vha e eṭhe na bakete ḥawe, vhatukana vhavhili vho vha vha tshi dzula hayani hanga nahone vha shavha. O vha a sa koni u kokodza vhurukhu hawe. O vha a si na zwiambaro zwa nga ngomu. Ndo mbo ɖi tsa nda mu kuvhatedza. Ho vha hu lwa u thoma ndi tshi vhona muthu a si na tshiambaro. Khombo arali malume vho vha vha tshi zwi ɖivha, zwo vha zwi tshi ɖo vha zwi tshi tou vha tshiṭuhu.

Kha maňwe a marifhi manzhi o rumelwaho kha vhabebi vhanga ndo vha ndo sumbedza lutamo lwa u linda tshanda. Nga u ɖivha uri Vho-Agostina vho bva Domodossola, ndo ya u vha vhona. Musi a tshi tou mmbona o nkuvhatedza a n̄ea phasela yo rumelwaho nga yanga. Ndo mbo ɖi i vula nda mangala nda wana vhukuse ha nngu vhu re na buraweni vhu re na dzi- curl khulwane sa munwe, tshiṭangu tsha u pfa na bogisi ḥi re na watshi. Ndo tetemela nga dakalo ngeno mufumakadzi a tshi khou i dzudzanya kha tshanda tshanga. O mbo ɖi n̄ea ngilasi ya mađi uri ndi kone u vhuya a gidimela hayani. Nga ɖuvha ḥi tevhelaho musi malume vha tshi ḫa Novara vho amba uri arali nda ambara vhukuse honoho vho ndzhiela nga mad: a hu na muthu kha shango we a vha e na tshithu tsho raloho. Ndo

zwi vhea naho zwe ralo nga u ñikukumusa. Ndo mbo ñi kokodza sleeve yanga nda dovha nda sumba vhathu vhothe. Kanzhi ndo vha ndi tshi mu ñea thambo, nga zwenezwo, nga tshifhinga tshiñuku o vha a tshi fhandekana. U ya Castrangia ndo tangana na muñwe mukalaha we a vha a tshi khou ñivhudzisa. U itela u sa ita muhumbulo muvhi ndo sedza watshi yo pwasheaho ine zwino i sa lugisei nahone nda ri ndo hangwa u i hwala. - ndi livhuwa u stisso -. Vho mbo di nndumelisa vha isa phanda na lwendo.

Musi ndi tshi vhambedza na khonani dzanga ndo vha ndi muñuku nahone ndi mutete, dzoñthe dzo vha dzo "bveledzwa". Kha vhurifhi ha mme a vhudzisa Zizi arali ndo "bveledzwa" sa khaladzi anga wa pinki. Fhedzi u amba nga ha zwenezwi zwithu zwe vha zwi tshi iledzwa. O vha a sa zwi dzhieli ntsha uri ndi ñivha zweñthe nga ha vhutshilo. Ribelle sa misi ndo muvhudza uri "A thi 'mufumakadzi muswa' ngauri ndi deuntitive". Na ene: - Uri mini? Ro dzulela u ni vhulunga. Nga madekwana ndo edela ngei Castrangia nda pfa ndi si na vhukono. Ndo vha ndi tshi khou swela phepho. U humbula uri ndi magumo e nda rabela, a lila nahone a bvela nn̄da swiswini u itela u ita marotha a si gathi a pee. Na vhone: "Arali na vuwa hafhu, ni dzhie!". Khamusi Madonna del Tindari o ntsireledza. Ndo mbo ñi humela mmbetení nga straw nda edela. Nga ñuvha li tevhelaho laboratory ngei Novara, Vho-Miss Assunta vho mmbona ndo vha vho tanga u fhira nga ndila yo ñoweleaho. Musi muñe wa zwiñwa a tshi vha ñisa sa gofhi inwe na inwe ya matsheloni na mafhi na zwiñlai zwe toasted, o dovha a nñea.

Ndim a vhumalo - U fhufha ha vha mila .

U fhedza tshifhinga tshinzhi ngei Novara vhutshilo hanga ho vha vhu tshi vhonala kha n̄ne ho shanduka: khamusi nga ̄nwambo wa uri ndo ya u wana makhulu wa Turi nahone nae ndo vha ndi tshi khou haseledza nga dakalo ndi sa thithiswi nga masiari ōthe. O mmbudza mafhungo manzhi a vhutshilo hawe na ndila ye a vha a tshi kond̄a ngayo. Zwiñwe hafhu, u dzula Novara ndo wana tshibuli tsha u tanganelia kha zwiitea zwa ndeme zwe zwa itea kha lenelo shango. Nga nt̄ha ha zwōthe, mishumo mihilwane ya vhurereli, zwigwada, ndovhedzo, u khwathisedzwa, fhedzi u fhira zwiñwe zwithu zwine zwa vha vhuñtambo ha mbingano, zwo ntakadza. Zwenezwo mbingano dza vha dzi tshi pembelelwa nga madekwana, ndo vha ndi tshi ḥoda u dzula ndo ya u sedza na khonani dzavho kerekenei ya San Nicola.

Nga maiwe madekwana ndo vhone muselwa o bva nga rokho tshena a tshi khou fhelekedzwa nga khotsi. Candida sa snow, yo vha i tshi vhonala sa mpopi, ngauralo yo vha yo naka! Ndi Carmelina we a mala Filippo. Ndo ̄itälusa tshōthe nahone nda lora māo o vuleaho: "Ndi nnyi ane a ̄ivha, liñwe ̄uvha a nga nkama na ...".

Nga eneo mađuvha ndo vha ndi na zwithu zwi sa pfali, ho vha hu na tshiñwe tshithu tshiswa na tshi sa pfali muyani, ndo vha ndi na nyambo. Ndo vha ndi sa fhumuli nahone ndo lindela tshiitea tshi songo ḋoweleaho tshi songo ḋoweleaho. Nahone ngoho ndi ya uri tshiitea a tsho ngo lenga. Nga masiari muposi o vha a tshi anzela u fhira. Liniwe ḋuvha nga iwedzi wa Thangule ndi pfa ipfi ḥawe lo ṭalifhaho: "Tsimu, hu na poso". Ndo dzhia vhurifhi, nda bva ... Domodossola! Mme anga vho iñwalela khaladzi avho.

I brown it nga u ḥavhanya u swika i tshi ḫoda u i ḥaramudza nahone nda i vhala, ho vha hu na mafhungo a uri ndo vha ndo lindela lwa vhutshilo hothe: around 12 September mme anga vho vha vha tshi ḫo ḫa Sicily u nnyisa uri ndi ye devhula! Nga hetshi tshifhinga ndo vha ndi mufumakadzi muṭuku, vhumatshelo ho vha ho nndindela nahone ndo vha ndi tshi fanela u nneea mushumo. U ḋivha ndila ye khaladzi anga a vha a tshi ḫo aravha ngayo, nga iñwambo wa u ḥogomela o dzumba vhurifhi vhu re fhasi ha khali ine ya vha na Iwanzhe lwa dici-groove: arali zizi o vha o vhala vhusiwana ... tshiñwe tshifhinga malume wawe Micherillo musi vha sa. mushumo kha dici hamlet wo ḫa vhengeleni la Novara. Tshiñwe tshifhinga o vha a tshi ḥangana na Zizi a tshuwa a ri: "Ndi tshifhinga tshine mme anu vha sa tshi iñwale, hu ḫo vha ho itea tshiñwe tshithu khae ...". Nthani hazwo, ndo vha ndi tshi ofha uri ho ḫa vhuñwe vhurifhi vhu re na diciñwe nyeletshedzo. Zwi re zwone ndi uri liniwe ḋuvha o swika, fhedzi nga mashudu hu si na u amba nga ha Iwendo lwa u ya Sicily. Tshilimo kha nne tsho mbo ḫi ḥuwa nga u ongolowa, ndo vha ndi sa koni u lindela spasmodic yo lindela u fhela. Mushumo wo nthusa uri ndi si humbule na u fhira tshifhinga tshe tsha vha tshi tshi khou ntshandukela na u swika ha mme anga. Kha vhuñambo ha Assumption nga iñwedzi wa Thangule vhatu vhothe vho vha vha tshi ḫoda u sumbedza vhugala havho nahone kha laboratory ho vha hu tshi dzula hu na zwinzhi zwine zwa fanela u itwa, u fhira nga ndila yo ḋoweleaho: vhabumakadzi vhanzhi vho vha vha tshi ḫoda u sumbedza rokho ntswa. August 13 yo vha yo nekedzwa vhashumi vhane vha nga runga zwiambaro zwavho.

Ndo vha ndo humbela Zizì uri a renge labi uri a vhe kha vhuimo vhu fanaho na khonani. O tenda nahone a nanga labi la muvhala wa beige li si lavhudì li re na zwifanyiso zwa thodzi dza lutombo. Laborothari ya laboratory yo vha i tshi nkhuvhadza nahone ya nea mushumo mushumi wa mulala uri a nthuse. Nga duvha la party ndo vha ndi na rokho ntswa sa vhanwe.

Ho dovha ha vha na vhathu vhane vha vha divha vhe vha vha tshi bva Fantina. Muñwe wavho o vha o no vhona tshikete tshanga tshiṭuku tshi divheaho. O da na tshipida tsha labi a vhudzisa Zizi: "Na ñwana wa mukomana wañu u tea u mpha rokho, ndi zwavhudì vhukuma!". Ndo dzhia maga. Ndo vha ndi tshi khou humbula nga ha modele we Miss Assunta ya vha yo i paka kha khasitama. Ndo humbela tshifhinga tsha u rema na u zwi lingedza. "Okay, labi li a lemela nyana, lo tea kha tshilimo. Ndi do da nga la 20 Tshimedzi."

Nga tshenetsho tshifhinga Carmelina, musidzana wa laboratory, o ramba khonani dzawe dzothe mbinganoni yawe, a pembelela linwe duvha nga madekwana a September kerekene ya matrikisi. Nga thendelo ya Zizì ndo ya kha vhutambo. Kha vhaeni ho vha hu na mufumakadzi a bvalo Domodossola we a divhadza u tuwa hu si kale kha nne: "Concettina, u na mađuvha o vhaliwaho ngei Novara. Mme au hu si kale vha do da u vha dzhia".

Nga murahu ha u difhumudza ha vhapfumi ndo vha ndi tshi ya hayani ndo takala. Mađuvha o fhele nahone Vhutambo ha Tindari ha la 8 September ho swika, nga wonoyo ñwaha lwendo lulapfu vhukuma lwe lwa vha lu tshi khou dzhena Fiumara lwo vha lu sa vhonali kha nne nga maanda nahone lu sa fhele sa lwa u thoma, zwo vha zwi tshi vhonala kha nne u fhufha. Musi ndi tshi vhuya Castrangia ndo divhadza Zizì uri ndi do imisa mađuvha a si gathi nga tshiitisi tsho tumbulwaho tsha uri laboratory yo dzula yo valwa u swika nga duvha la vhu 12. Nga matsheloni eneo mbilu yanga yo vha i tshi khou rwa nga mbilu. Ro kuvhanganya mahuyu u itela u ya kha muhura nahone ra livha Novara. Halfway ndo vhona ndi kule mme anga vhe

vha tsa nga ndila ya mule. Ndi ḥangana navho nda vha kuvhatedza nga maanda othe e nda vha ndi nao kha zwanda zwanga zwiṭuku. Zizi a thoma u vhidzelela "Ndi ngani no ḫa nga u ḥavhanya? Ni vhona u nga ni khou ni bvisa Concettina?". "Ee - mme a fhindula - nga maduvha mararu ri a ḫuwa". "U nga si kone, u fanela u lugisela rokho ya mufumakadzi wa fantina." Ho vha hu tshiñwe tshiitisi tsha u dzula. O vha a tshi dzulela u vhidzelela. Ndo vha ndi tshi khou sa ḫifara ndo vha ndi tshi khou kwama lutombo nga munwe. U ḫisola hanga fhedzi ho vha hu tshi ḫo vha hu si tsha kona u ya u wana makhulu wa Turi.

Nga madekwana a dzi 14 ro vha ri tshi khou ḫa zwiļiwa. Zizi o vula mulomo wawe nga u tou sema kha mummy wanga: "Nga tshihindi tshine wa tshi bvisa, u si na mbilu, u ita uri ndi tambula nga maanda, a thi tsha ni humbula nga ha khaladzi". Ndo vhona Micherillo nga miṭodzi lwa u tou thoma. Nga fhasi ha zest yawe i re na vhuhali na u dzula sa thanda zwi vhonala uri marotha a si gathi a vhuthu o vha o dzula o valelwa dzhele. Instead ndo vha ndo no vha na cold sa marble nahone ndo vha ndi sa athu u tshimbila na luthihi.

Vhusiku ndo vha ndi sa vala iṭo, zwigidi zwa mihibulo zwo vha zwi tshi khou amba muhumbuloni nahone ndo vha ndi sa koni u lindela matsheloni a tshi ya. Mme o vha o laedza thekhisi u bva kha munna wa munna ane a pfi "Cauzi i wolf" (marukhu a wolf). Nga matsheloni ro mbo ḫi takuwa, u kwama ha u fhedzisela - n̥ha ha phuthumennde ya khadibodo na u lumelisa kha malume. Nga tshifhinga tsha u tuwa, khaladzi anga o mbo di bva kamarani yawe a tshi khou lila, a na mavhudzi o vhofholowaho, a di posa milenzheni ya mme anga, a humbela uri: "Zwino ndi do mbulaya u do vha na lufu lwa luvalo lwau lwa vhutshilo hothe! Ndi khou humbela uri u vhe na luvalo, inwi, inwi ndi a mu vhudzisa nga magona - a ri - Ndi mufumakadzi wa tshisiwana fhedzi, ndi ndothe nahone ndi tshi farwa sa tshihanda nga munna wa mazwifhi, a hu na muthu ane a mpfuna.

Nga mavhudzi o tshinyalaho na tshifhatuwo tsha mud, o rwa fhasi nga u sema lifhasi lothe. Mme anga vho vha vho no pfectesa uri wahashu wa tshisadzini o no vha khombo nahone o vha a tshi khou xeletwa nga thoho, a tshi tama. Naho zwo ralo, ho ngo pfuluwa, ho ngo di- pfela vhutungu, o vha o dzinga ndevelhe kha u fhurwa hawe, o sedza kule nahone a lindela u fhela ha script tshawe. Musi khaladzi anga a tshi zwi vhona uri mme anga vha a khwathisa, vho mbo di gidimela kamarani yavho, vha ri hanelu u farelwa lwa u fhedzisela. Nga u tavhanya ra tuwa, a vhuyelela tshitatan, musi ri tshi khou tuwa ro mu vhona a tshi khou fhungudzea u swika hu tshi vha bola thukhu ntswu ye ya vha i tshi khou tangana na matombo. Khamusi ndo vha ndo no vha na tshituhu nae, sa izwi vhana fhedzi vha tshi zwi divha uri ndi zwone, fhedzi ndi humbula uri musi ndi tshi khou tuwa hayani hawe ndo tsireledzwa nga tshanda tsha mme anga, musi ndi tshi vhona uri vha tsini na u ngalangala kha u vhona hanga hothe nga u tavhanya. zwo shanduka zwa vha lufuno nahone ndo pfa ndi tshi dipfa ndi tshi mu pfela vhutungu (nga murahu ndo vha ndi tshi zwi divha uri zizi lwa miwedzi i si gathi zwitatan zwo vha zwi tshi khou lila kha nne sa muthu o faho).

Miñango ya thekhisi yo vulea ngei Piazza Bertolami. U bva nga fasitere ndi lumelisa vhothe vhe nda vha vhona u swika shango li tshi fhela. Nga tshifhinga tsha lwendo ndo vha ndi tshi khou talela panorama na shango le la vha li tshi khou tuwa nga zwituku nga zwituku kha u sedza hanga, ro vha ro fhumula arali fhedzi lwanzhe lwo vha lu tshi khou lenga na shango. Nga zwino ndo vha ndi kule na Novara, nga ho fhelelaho! Mihumbulo yo fhambanaho yo vha i tshi lwa muhumbuloni wanga nahone ndo vha ndi sa koni u i vhusa, nga murahu nda vusa musi mme anga vha tshi ntshuwisa nga u ntsedza uri ro swika. Nga murahu ndo vha ndi tshi funa lenelo shango nga maanda uri lwa tshifhinga tshilapfu ndo vha ndo no vha na hangwa nga nwambo wa honoho vhu tungufhadzaho he nda vha ndi tshi vhu tshila. Kha tshititshi tsha viglier ho vha hu na u tangana thoho huhulwane, vhanzhi vha

ngaho riñe ro vha ri tshi ya North na phuthumennde dzavho dza khadibodo na dziñwe bege.

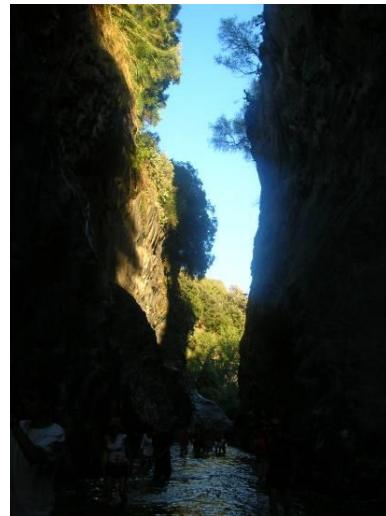
Muya musekene wo vha u tshi bva lwanzheni nda pfa muñço une wa khou penya milomo yanga. Muhumbulo wavhuđi we nda u pfa lwa u tou thoma. Ro lindela tshidimela lwa hafu ya awara. Kha nne ho vha hu muya muswa. Vhathu vho imba luimbo nga vogue "Professor, mu vhudzeni arali ičo kana khuhu yo no bebwa kale". Muñwe na muñwe o vhuya nga holodei nga dzhango. Ndo swika Messina ndo vhona dzivegoni dzi re kha tshikepe-tshikepe dzi mangadzaho nga u mangala. Ho vha hu vhukati ha -September nahone kha lenelo litađulu la muvhala wa lutombo n̄tha ha zwigidi zwiđuku zwo vha zwi tshi gidimela zwigidi zwa dzi- swallow. Musi vha tshi khou fhufha vho vha vha tshi khou lukisa muloro wanga: mafheleloni u vhuyeleta u dzula na muñça wanga. Ndo lingedza u vhona Mudzimu vhukati ha vhubvo honoho vhu penyaho nahone, naho ndi sa mu vholi, ndo mu livhuwa u bva vhudzivhani ha muya wanga muñku. Nga murahu ha awara dzi sa fheli ro tsela Roma u itela u thoma hafhu, nga murahu ha dziñwe awara dza u lindela, tshidimela tsha u ya Milan, he ha vha hu na tshiñwe tshifhinga tsha u shanduka ha tshidimela tsha u ya Domodossola. Ho vha hu muloro. Kha tshenetsho tshidimela mme a tshi khou lumelisa vhathu vha si gathi vhe a vha a tshi vha ñivha. Vhothe vho vhudzisa uri u bva ngafhi nahone ndi nnyi musidzana nae. Vho vha vha sa zwi ñivhi uri u na muniwe ñwananyana.

Ndo vha ndi tshi ñhogomela zwivhumbeo zwa shango: Ndo vhona dzivha khulwane na zwiđangadzime zwi tshi mangadza, nga murahu ha dzithavha. Ndo vhudzisa uri ndi zwingana zwe zwa vha zwi tshi khou ñahela musi ndi tshi swika, ndi tshi ñivha uri ñorobo yo vha yo tingaledzwa nga dzithavha. Ro swika Domodossola nga matsheloni. Lutombo lwo vha lu gireyi, dzi bada na dzone dzo vha dzi tshi vhonala dzo penndiwa nga swiswi, vhathu vha tshimbila vho fara tshitefu tsha u dzhia tsheo vha tshi khou sedza fhasi, na zwiambaro zwo vha zwo swifhala. Kha dad station o vha o lavhelela uri ri na murathu wanga muñku we nda

vha ndo mu vhona kha Sicily miñwaha mivhili yo fhiraho. Kisses na u kuvhatedza. Musi ri tshi khou ya hayani ndo vha ndi tshi khou lingedza u wana heneffo fhethu hune ha ðo vha ðorobo yanga hu si kale. Ndo vha ndi tshi vhala mafasiñere a nnđu fhedzi o vha o ðala lwe nda xeletwa nga ñhodzi ya mbalo dzanga. Ho vha hu na mafasiñere manzhi vhukuma, na nnđu nnzhi kha muñwe na muñwe. Dzo vha dzi nñha nga maanda lwe mañgo anga a vha o xela lutomboni.

Ndo lingedza u vha na dzungu. Mbudziso dza zwigidi dzo ntshuwisaho, dzo vha dzi tshi fhela nga u sa fhela mbilu. Nga tshifhinga tsha khoso ndo vha ndi sa koni u tshimbila na ipfi ñithihi. Then hangei hayani ndo vha ndi tshi dovha nda mangala musi ndi tshi vhona khaladzi dzanga, dzine nda dzi humbula fhedzi kha zwinepe. Tshiñwe tshithu tshi mangadzaho ndi khishini i re na sinki, tshiñofu tsha pompo na tshiñofu tsha gese (kha Novara mañi hayani o vha a siho nahone o vha o bikiwa nga thanda). Nga madekwana o ña u dalela Core Grazia na ñwananyana wawe Caterina. Na vhahura vho vha vha tshi ñoda u ñđivha. Khotsi anga nga madekwana a tevhelaho vho nnyisa cinema. Ñiñwe ña madekwana avhuñi vhukuma vhutshiloni hanga ñine nda ðo ñi humbula lwa tshoñhe, u swika nga ñuvha ña vhufhelo. Mafheleloni ndo vha ndi na khotsi anga, ndi sa athu u vha funa sa vhunga ni tshi funa khotsi a siho, zwino ndo vha ndi tshi mu takalela nahone ndi tshi fhedza ndi lwa u thoma ndi tshi pfa ndo tsireledzea sa vhunga ndi princess yawe. Nga u tou pfufhifhadza, zwo vha zwi tshi vhonala kha ññe uri ndi tshimbile nñha ha makole, ndo vha ndo no swika kha tshiñwe tshipiña tsha fhethu hoñhe.

Ndima ya Vhuṭahe - Muṇango wa liṭadulu .

Musi a sa athu thoma Sicily, mme o vha o no kona u n̄ea fhethu hune ha bva vhukuseni nahone nga murahu ha mađuvha mavhili o vha a tshi mpheletshedza mushumoni. Ro bva n̄duni nga matsheloni-tsheloni: Ndo vha ndo takala vhukuma nga ha tshenetshi tshithu tshiswa.

Muṇangoni o mbo di ntanganedza mufumakadzi mutuku wa Tilde we a ita uri ndi mwemwele vhukuma nahone a npfara nga tshanda, mufumakadzi a takadzaho na wavhudji. Tilde ari kha nne kha Milanese "Hi Bela Tusa (musidzana), idani, ndi ni nekedza vhasidzana vhane vha shuma na nne: kha na Teresina. Vha na tshenzhemo nnzhi vhukuma, vha do ni funza u shuma. Arali hu na thaidzo - ene. u engedza - ni songo shona u vhudzisa". So nga u bonya ha iṭo ndo ḋiwana ndi na mushumo wanga muswa.

Ndo pfa ndo no vha muhulwane na u wana tshanduko iyi kha vhutshilo ha Bela Tusa lwa u thoma u ya mađuvhani. O vha a sa ḋivhi zwinzhi nga ha yeneyo thero, fhedzi u bva kha mafhungo e a pfala nga khonani dzawe khulwane ngei Novara, o vha a tshi pfesesa uri heyi ndi n̄dila ye a shanduka ngayo a vha mufumakadzi

mułuku. O vha a tshi pfesesa uri ha ḥodi tshenetsho tshiga tsha u vha mufumakadzi: o vha o no vha kha zwołthe zwe a zwi guda, u zwi ḥivha na u zwi funa. Yo vha i si tsha vha tshikhokhonono nahone yo vha yo no vha na vhulwadze ha u shandukiswa ha zwikhokhonono. O vha a tshi bva kule nahone nga mimunithi i si gathi a fhira u bva kha ḥinwe shango a ya kha ḥinwe. O ḥiwana e eṭhe nahone o vha a tshi ḥihudza vhukuma ngazwo.

Nga tshenetsho tshifhinga, nda thoma u ḥowela mushumo muswa. Nga murahu ha zwenezwo, zwikwara zwa mavhudzi two vha zwi tshi shumiswa u itela u shelwa kha dzi coat. Makumba o vha o thaba nga tshipontshi nahone mafheleloni o vha a tshi ḥomola kha axis ya thanda nga u a kokodza u bva thungo dzołthe. Two vhuya kha nne musi ndi laboratory ya Sicily ndo vha ndi tshi pwashekanya dzi pose uri ndi dzi vhee fhasi ha zwiambaro. Na fhano dzinwe dzi hammer dzo shavha kha minwe. Arali ho vha hu na ḥuvha ḥitoku, vho vha vho omiswa ngadeni tshiṭaraṭani, ngauralo ndo vha ndi tshi fanela u ita musendeka kha nngu dza ndeme dza Persia, mmbwa, mink, ra-muqué. Ndo ri ndi tshi vha fara ndo vha ndi tshi takalela u sedza dzi goloi na vhathu vhe vha fhira. Ndo vha ndi tshi ita na u tama gese dzi bvaho kha mitshini nahone ndo lingedza u ḥiṭanganya na yeneyo munukhelelo wa ḥorobo, ndi muswa nahone u tshi kambiwa nga musidzana we a alutshela tuyani wo kunaho. Muđi wo vha u tshi khou amba nga fhasi ha mađo anga na nne ndo vha ndi tshi ita na u xelewka nga muhumbulo wa tshifhinga. Khotsi anga vho nṭalutshedza uri ḥuvha ḥo fhandekana ḥa vha awara dza heneffo, ngeno musi ndi tshi dzula Castrangia ndo vha ndi tshi ḥivha fhedzi u bva na ḥuvha ḥa ḥuvha. Nga zwiñwe zwifhinga musi ndi tshi khou ḥogomela makumba, muñwe mufumakadzi wa mulala a re kha ḥanga ya ntho o vha a tshi ḥa u itela u dzula ndi na vhathu. O amba kha Piedmontese ḥukhu nahone ndo vha ndi sa pfesesi vhuimazwikepe: "Ndi fiola ifhio ya bela, u bva kha vegnat ya ndua ti vegnat (u bva ngafhi)? Cuma ti arali ciamat (ndi dzina ḥau)?". Ndi a shanduka. "Ndi a mpfesesa yanga (a ni pfesesi)". Musi lukanda lwo no oma,

mufumakadzi muṭuku o vha a tshi ḥaramudza tshivhumbeo tsha zwikwara zwa u ḥomola zwithu zwe zwa vha zwi tshi vha laedza.

Nga zwiṭuku nga zwiṭuku ndo guda u vhea padding ya frisellina, fiss fine u mona na lining. Nga vhukoni hanga ndo thoma u dzhia paghetta ya vhege iñwe na iñwe nahone nga u tou pfufhifhadza ndo vha ndo vhewa nga ndila ya u ḥitutshela. Ndo pfa ndi muhulwane. Laboratory ho vha hu na radio: Ndo pfa nga dakalo nyimbo. Nga murahu ha zwenezwo, dzifiridzhini dzo vha dzi songo phaḍalala fhedzi mufumakadzi muswa o vha e na icing ye ya vha yo ḥala nga dzibuloko dza aisi dzo ḥetshedzwaho nga muñwe munna we a vha a tshi fhira na goloi zwiṭaraṭani zwa ḥorobo. Kha nñe, u nwa mađi a kunaho nga u rali zwo vha zwi zwiswa. Tshiṭofu tsha ikonomi tsho thuntshaho nga thanda tsho fhisa nn̄du. O vha a si na luṭingo fhedzi musi a tshi fanela u founela vharengi o nthuma kha khaladzi awe, muñe wa khamphani ya u fhaṭa na vhashumi vha si gathi. Kha hezwi, nga u tou ḥangana, ndo zwi vhona lwa u tou thoma ... fhedzi heyi ndi iñwe nganea ine, arali ndi na tshifhinga na lutamo, ndi ḥo ni vhudza nga murahu.

Hayani ndo vha ndi tshi ḥa zwavhuđi, nga madekwana o vha a tshi ya u dalela vhukati ha ḥorobo nga ḥanga dza matombo na mavhengele a re na mafasit̄ere o nakaho. Nga Mugivhela ndo ya na mme anga vha tshi ya makete, zwine zwa dzhia tshipiđa tshavhuđi tsha senthara, musi ndi tshi bva mushumoni nga masiari. Ro renga labi u itela u nnyita coat. O vha o ḥoliwa. Ndo mbo ḫi i rwela ḥari nga u nkhuthadza kha mass ya vhusikukati nga Khirisimusi. Nga u tou pfufhifhadza, vhutshilo vhu takadzaho.

O mbo ḫi ḫa kha zwa u ḥa zwiliwa zwa carnival. Ro shela mulenzhe na muṭa tsini na Viglione ngei Galletti Theatre. Zwo vha zwi muloro u vhona mitshino yo ambaraho zwiambaro zwa u ḥangana vhukati ha mitambo ya tshedza ya phosphorescent.

Nga Mugivhela u tevhelaho musi ndi tshi vuwa ho vha hu na zwiñwe two khakheaho. Ndo lila ngauri mme a uña vho vha vha songo mpha Magnesia San Pellegrino. Muñwe wa vhazwala vhawé vha bvaho Martigny o mbo di swika. Lunch na riñe. Nga masiari ndo vha ndi tshi pfa zwi sa pfali, two vha zwi tshi vhonala uri dakalo langa li khou fhela. Baba vho fhelekedza muzwala vha dzhena tshidimelani, nga murahu ra la zwiliwa.

Nga madekwana eneo ro vha ri sa athu bva kha u tshimbila. Khotsi anga vha ri kha mme anga, "Ndi khou ya u wana khonani kha bar." Nga vho 10 ya madekwana o vhuya hayani Gemandendo a tshi khou bvisa tshifhañuwo tshawe tsho ḥambaho, tsho tshuwiswaho nga vhudenya ho khwañhaho kha tshifuba. "Tesa, lugisela chamomile". Musi khotsi anga vha tshi khou shela kha mmbete, ndo mbo di ya nda vha na khombo na khaladzi uri ndi founèle dokotela mithara dza 50 kule. O mbo di da nga u ḥavhanya, fhedzi nga tshenetsho tshifhinga khotsi anga vho vha vho no litsha u tshila. Nga murahu ro pfa uri aorta yo bvelela. Naho two ralo, ho vha hu tshi do vha hu si na zwine zwa nga itwa, khotsi anga vha pfuka vothi la lutombo nahone vha fhufha vha ya ḥadulu. Ho vha hu la 17 February, 1951. Vhusiku hothe ndo vha ndi tshi dzula na maño a khotsi anga a sa koni u ḥitsireledza a khotsi anga. Thoho yanga yo vha i tshi khou rembuluwa, u ḥangana ha migraine na u vha na dzungu zwe zwa vha zwi sa tsha bviswa kha yeneyo kamara he zwithu zwe zwa vha zwi tshi vhenga ngauri ḥanzi dza lufu lu songo teaho. Ndo vha ndi sa litshi u humbula nga ha khotsi anga na zwithu zwa tshiñhu zwe zwa vha two nndindela Domodossola, miñodzi yo vha i sa tsha kona u bva mañoni anga ngauri yo vha yo no oma kha dint ya u lila. Uri Mudzimu we nda vha ndo humbula u ḥuwa hanga tshedzani tshi penyaho kha Strait ya Messina, o vha o dzumbama ngafhi? Ndi ngani o vha o ri laña? Ndi ngani o vha o nkhumbudza nga u rali? Ndi ngani zwino ngauri ndo wana khotsi anga vha tshi dzhiwi lwa tshothe? Ndi ifhio mbuno ya yeneyi khombo? Zwino ngauri Mudzimu fhano Domodossola o vha a tshi vhonala o fhambana, a kule, a sa pfali, o vha a tshi vhonala o itwa nga swiswi, a sa pfali

nahone a sa pfali, a vhavhaho, Mudzimu ane nda sa tsha ɖivha uri ndi mu fulufhele kana u mu nyadza maɖuvhani othe. Nga vhusiku na vhusiku ndo vha ndo fhumula nga u vuwa nga maṭo swiswini li tshi ṭoda u fulufhela uri musi ɖuvha li tshi swika zwithu zweṭhe zwi do vhuya sa kale. Nga eneo maɖuvha o ḥungufhalaho, na muṭa wa hashu tsini na fhethu hune ha vha na tshikwekwe, vho vha vha tshi pfecta uri paradiso a si fhethu ha vhasidzana.

Vhuñwe ha vhusiku honoho, nga matsheloni-tsheloni ndo wa nahone nga murahu ha u eḍela ho tambudzwaho ndo mbo di dzhena kha muloro u ɖifhaho: Ndo ɖiwana ndi kha dzivha, nga murahu khotsi anga vho mbo di bvelela kha nne nga maṭo nahone tshifhaṭuwo tsho ḥuṇedzwa nga tshedza tsha ṭaḍulu. Zwino tshifhaṭuwo tshawe tsho vha tshi si tsha tambula nahone tsho no vhuya tsho naka. O ntsedza nga u mwemwela, a npfara nga tshanda, a nkuvhatedza a thoma u amba na nne. "Nwananga - o ralo - zwine nda khou toda u ni vhudza zwino ndi lufuno lwanga, zwivhuya zweṭhe zwine nda ni toda. Zwiimo two ita uri ri sa divhene. Ndi a di sola nga maanda lune a thi athu u vhona ni tshi aluwa ...".

Tshinwe tshifhinga ndi humbula nga ha uyo muloro na lwendo lwanga lwa u fhedzisela, ndi humbula nga ha uri Murena vha do nfounela lini, ndi takalela u humbula uri musi ndi tshi pfuka munango wa lutombo, khotsi anga vho nndindela, vho ambara sa madekwana e a nnyisa kha. cinema: na ene Ri na zwithu zwinzhi zwine ra fanela u ri vhudza zwone, ri tea u dzhia yeneyo nyambo yo thithiswa nga vhusiku honoho vhu rotholaho ha February nga hu sa fheli. Zwi do vha ndila ya khwiñesa, ndi humbula, u thoma lwendo lwanga lwa u fhedzisela.

Mme vho sala vho fhelelwa nga fulufhelo na vhana vhañā nahone vha si na phensheni ngauri khotsi anga vho vha vhe cobbler yo leluwaho. Vhuñgu hoṭhe na vhuñgu hoṭhe ha shango two vha two wela kha muṭa washu wa vhashai wa vhatsinda.

Kule na shango ɿashu, kule na vhutshilo, ro vha ri thoro dza mu᷑avha dzo kokodzwaho nga maya wa sogani.

Mme anga vho vha vho no di xelew̄a nga maya wavho wo᷑he. Yo vha yo no vha ganda li si na tshithu. Muvhili wawe wo vha wo kavhiwa sa tshipida tsha thanda, ho ngo litsha u vu᷑da nahone u sedza hawe ho xelaho, kha tshifha᷑uwo tsha ɿifhasi nahone hu si na u di᷑ahisa, o dzula o khwa᷑tha lwa mimunithi yo᷑he a tshi ya kha vhuimo ha kule, u ya kha vhi᷑da ɿa Baba. Zwo vha zwo no nga tshipoko tsho dzhenelwaho nga u sa konadzea ha u hangwa. Ndo ṭhogomela tshifhinga tshine a do wa nahone a dzhena kha u fhelew̄a nga fulufhelo hu si na ndila dza u bva. Ndo lingedza u mu dzinginyisa, ndo amba nae ndi tshi khou lingedza u mu fhululedza. Zwi sa tendisei mishumo yo vha yo no vhuyelela murahu tsho᷑he: ndi ńwananyana we a fhumudza mme, a tshi khou anetshela zwi᷑ori zwawe uri a mu lugisele uri a tshile a si na munna wawe nahone a mu thuse u hangwa. Nne ńwananyana muhulwane ndo vha ndi sa athu vha na mi᷑waha ya 15.

Nga murahu ha zwiliwa zwa nga madekwana ndo vhuyelela mushumoni u bva vhukuseni u itela u takusa dzi᷑we lira dzi si gathi. Ndi nne we nda lingedza u ita uri khavhu ya fulufhelo i dzule i tshi khou tshila. Fhedzi mafheloni a mme anga, a thi divhi uri, khamusi nga maanda a u fhelew̄a nga fulufhelo, vhukati ha tshililo na tshi᷑we o vha a tshi hwala shango lo᷑he kha mahada awe nahone nga u ongolowa a vhuyelela kha musemi nga u bika zwi᷑we zwikete na u ambara gown. .

Ndima ya Decimo - La Bela Tusa

Nga ñwedzi wa May nga ñwaha muthihi murathu wanga muṭuku o lwala nga vhulwadze ha ḥodzi nahone na ene a vhu dzhia, nga ñwambo wa uri o vha a sa athu u mu ḥea vhulwadze. Ndi tshe mmbetení nda pfa mme anga vha tshi vula vothi. Muñwe o vha o no tamba bele. Nga murahu nda pfa ipfi ḥa Zizi na Micherillo. Ndo vha ndi tshi khou vhilaela: musi vha sa athu vhuya vha nđisa Domodossola u vhona vhabebi zwino vho no ḫi ita uri vha tshile. Vho sala vhege i ḥoḍaho u vha nthihi, nga murahu vha sia vho dinalea zwiṭuku ngauri vho vha vha tshi fulufhela uri ndi ḫo vhuya navho Sicily. Nga ñwedzi wa Lambamai, ho mbo ḫi swika vhurifhi ha Bordeda vhu bvaho kha Nero. Mme anga vho tshuwa, vha vula tshanda tshavho. Ndo mu vhona a tshi khou lila: Zizi o ḫivhadza lufu lwa makhulu wa Turi. Vho vha vho mu wana o lovha mahayani a Bordonaro nga dzi 8 dza Lambamai. O vha e na miñwaha ya 87. Nga ñwaha u tevhelaho ho vha na u sa takalela huhulwane vhukuma, musi nga khombo ḥodisiso dzo ita uri hu vhe na tshiitisi tsha lufu nga ñwambo wa u fhisa nga tshanda tsha u ḥangana na ḥohoh kha ḥohoh, tshe tsha wanala nga tshifhinga tsha u bvisa. Vhutshinyi ho vha ho itwa nga mufumakadzi

khathihi na murathu wawe, vhahura vhawé, u itela u tswa phensheni ya 11 000 lire. Nga murahu vho shuma dzhele ya miñwaha ya 24 ene na miñwaha ya 12 u itela u tañisana.

Ndo vha ndi tshi dzulela u ḫungufhala. Nga tshelede ḫukhu wo vha u sa koni u isa phanda kha vhathu vha 5. Vho-Miss Tilde vho nngeletshedza u pandelwa mushumoni nga vhufhura uri ndi kone u iñwalisa ofisini ya u vhea zwithu. Kanzhi ndo vha ndi tshi ya u ḫola arali hu na mushumo, fhedzi fulufhelo lo vha li si gathi. Nga iñwedzi wa Thafamuhwe '53 ndo vha ndi tshi zwi ḫivha uri vho dzhia vhañwe vhasidzana vha femeni. Vho vha vha sa ḫodi, vhokhotsi avho vho vha vho no vha na mushumo. Nga murahu nda ya ofisini u itela u sumbedza u sa tendelana: Ndo vha ndi tshi fanela u shuma u fhira vhañwe. Nga May ndo fhedza ndo dzhena kha feme ya dzi- elastic, thambo dza zwienda, theipi, dzi-tubular dza dzithambo dza muñagasi. U shuma nga maanda nga tshifhinga tsha vhege iñwe na iñwe 6-13 na 13-21. Nga zwifhinga zwo fhambanaho ndo vha ndi tshi ya kha vhukuse u mona na muholo na u nea u vhofholowa kha mme.

August ho mbo di da. Nga holodei, Core Grazia o vha a tshi fanela u ya Sicily u itela u wana mme wa mulala. Ndo mbo di humbula u ḫuwa na iñwananyana wawe Caterina. Ro bva nga tshidimela ra ya Milan nahone nga murahu ra ya Roma, ra swika vhusiku. Ho vha hu tshi fanela u lindela awara dzi si gathi u itela tshidimela u ya Sicily.

Kha tshiṭitshi ro wana dzi foam, nahone vhukati hadzo ho vha hu mutambi wa nano wa Novara, Salvatore Furnari, na swole ļine dzina ļawe a thi ļi humbula. Musi Vho-Grazia vha tshi khou fhumula kha bannga ya Caterina nahone ndo rambiya u tshimbila. Vho ri isa tshikwea tsha Esedra u itela u ļa mottarello. Zwo vha zwi tshi vhonala zwi tshi thoma u tshila.

Musi tshidimela tshi tshi swika tsho no ļala, Vho-Grazia vho mbo īi gidima vha tshi khou ya u bvela phanda na bege mbili. Tshidimela tsho vha tshi sa athu ima tshothe nahone a wela kha zwiporo. Nne, Caterina na gogo ļothe ļo vhidzwaho nga u vhidzelela khotsi a sa fheli musi ri tshi mu bvisa o ļala nga u ļavhiwa fhedzi ri tshi khou tshila nga lwa vhučolo. A hana u iswa sibadela. Nga murahu ha awara tshidimela tsha ļuwa. Musi Mezzogiorno a sa athu swika tshiṭitshini tsha Turme Viglier he ra vha ri tshi dzhia bisi ye ya ita uri hu vhe na Novara Sicilia, vhaeni vha Zizì na Micherillo.

Vho ri ļanganedza sa vhaeni vha u hulisa. Vhusiku hothe vhuraru ha Latvian, nne na Caterina a ro ngo vala ļito. Vho-Grazia vho vha vho ļala vhučungu. Vhusiku honoho ho vha hu tshi mangadza: vhańwe vhańhannga vho ri ita sereade nga katara na violin, fhedzi malume Micherillo vho sinyuwa, vha ita uri vha shavhe.

Mme a Caterina vho vha vha tshi fhedza tshifhinga tshothe vhe mmbeten. O bva luvhili fhedzi nga mađuvha a fumi u ya u dalela mme wa mualuwa. Nga masiari ndo ya u wana vhane nda dzhena navho tshikolo na khonani dza laboratory. Ľinwe ļuvha ndo dovha nda vcona muthu ane nda dzhena nae tshikolo we a ļa u nkuvhatedza. O vha a tshi vhea baisigira nga tshanda nahone a mu humbela uri a ļutshele u namela. Nga murahu musidzana we a vha e kha baisigira o vha a sa athu vhuya a vhonwa ngei Novara. Nga u ļavhanya musi a tshi ļivha Zizì o nkhakhisa: "No vha tshikhokhonono, ndo vha ndi sa ļo vhuya nda humbula zwithu zwo raloho".

Musi vha tshi vhuyelela Domodossola, Vho-Grazia vho vha vha tshi khou tambula nga u fhola. Nga murahu ha u wa honoho, vhutungu ha arthrosis ho mbo di dzhia vhuimo. O vha e na tshivhindi fhedzi musi a tshi ya na muṭa wawe kha zwiñwe zwimima, he nda vha ndi tshi rambiwa hone.

Ndo dovha nda thoma mushumo wa l̄imagani na vhukuse, fhedzi ndo vha ndi tshi ṭoda tshenzhelo ntswa. L̄inwe ḫuvha nga u dalela pharisi ya San Gervasio na Protasio, Don Giuseppe Benetti o ḫa kha nne u itela u mmbudzisa dziñwe mbudziso. Ndo mbo di mu vhudza zwiñarafo zwanga zwothe. O n̄tuñwedza nahone a ri kha nne: "Nga masiari a ḫuvha li ḫa kha oratory." Henehfo u do wana muphuresidennde wa Action Action Miss Vho-Germana, vhanne vha do nekedza vhasidzana na u vha nea nyeletshedzo nnzhi dzavhuđi ". Nga u ṭavhanya ndo diwana ndo vhofholowa: nga ṭhoni ṭhukhu ndo thoma u ita khonani. Ndo vha ndi tshi ofha u sa ḫivha ndila ya u amba fhedzi nga thuso ya Mudzimu ndo kunda vhuleme ha u thoma. Ndo vhala nga dakalo gurann̄a ya dzangano l̄ine la khou takalela muthomi Armida Barelli: nga ñwambo wa uri vhutshilo hanga ho vha ho no khwiñiswa. Musi u rembuluwa ha fekiřiri zwi tshi zwi tendela ndo ya kha mass ya matsheloni nga 7, he nda ṭangana na Don Benetti, we a vha a tshi dzhia mulanguli wanga wa mya. Nga Swondaha ndo ḫinekedza u dzula awara nthihi kha bannga ya u ñwala zwavhuđi phanđa ha kereke. Nga murahu vho nkumbela uri ndi dzhene kha Khoro ya ACLI. Nga honoho vhuđikumedzeli hothe ndo ḫipfa ndi wa ndeme nahone ndi tshi ita.

Khonani dza feme dzo n̄tuñwedza uri ndo vha ndi tshi khou ṭoda u ṭoda u ṭoda, fhedzi ndo vha ndi sa ḫipfi ndi sa ḫigedi, zwo fhambanaho na zwenezwo zwe nda vha itela thabelo nahone nda vha vhidza murahu musi vha sa athu thoma u shanduka vha amba nga ndila i si yavhuđi kamarani dza u tshintsha.

Ndima ya vhufumi na vhuthihi - tshifhačuwo tsha porcelain

Liňwe ḋuvha nga Swondaha ya tshilimo muphuresidennde wa Nyito ya Katolika ya Dzheremane o dzudzanya lwendo lwa u ya dzithavhani. Nga tshelede ḫukhu ye nda vha ndo kona u badela mukovhe wa lwendo. Ro swika nga bisi ra ya Goglio, nga murahu ra vha na goloi ya thambo ya Alpe Devero nahone nga murahu ra ya Crampolo. Ndo elekanya nga ha lunako lwa dzithavha dzo fukedzwaho nga maluvha: rhododendris, ranucoli, dzi- orchid dza ḋaka. Blueberries dzine dza ḍo peta. Huts dzine dza vha na ḫanga dza matombo na mafasiṭere a thanda ane mafasiṭere a hone a vha a tshi tshila nga dzi geranium dza muvhala mutswuku na wa pinki. Ndo vhudzisa Germana uri bada yo fhela ngafhi. "Musi ro neta ri do ima ra ya u paka lunch yo pakiwaho." Nga vho 1pm ro ima u nwa mađi a kunaho ane a bva kha tombo ḥo livha govhani. Nga murahu ha u ḥa, ra rabela na u imba, ro vha ri tshi bvela phanda u itela u vhuya. Ndo vha ndi tshi tetemela nga dakalo: Ndo vha ndi sa athu vhuya nda fhedza ḋuvha ḥavhuđi nga u rali. Hayani ndo vhudza Mommina nda vhona inwe ya smiles dzawe.

Tshifhinga tshořhe ndo vha ndi tshi wana poswo u bva Novara Sicily: o humbela uri a mu wanele mushumo ngei Domodossola u itela u ri ḫanganedza. Ndo vha ndo hanganea vhukuma fhedzi ndo takala uri hu na muthu ane a khou funana na nne. Ho vha hu na mutukana wa Domodossola, fhedzi ndo vha ndi sa zwi takaleli: nga matsheloni o vha a tshi nwa cicchetto ya grappa nahone a tshi dzulela u vha na marama matswuku.

U elekanya nga matsheloni two vha zwi tshi sumbedza ndila ya u rengisa vhathu, fhedzi nga tshifhinga tshi fanaho ndo vha ndi tshi takalela vhana na muhumbulo wa u vhumba muṭa. Ndo ḥinékedzela kha zwine Mudzimu a zwi funa. Nga Swondaha dzi si gathi ro ya kha maambiwa a mashango a tsini. Lwendo lwa bisi two ntshuwisa, fhedzi tshivhindi tsho fhira tshengelo ḥukhu.

Nga ḥa 1 May, 1954, ACLI na oratory yo dzudzanya lwendo: lwendo lwa u ya fhethu hukhethwa ha Madonna di Opa nga matsheloni na rali ya mulisa a ḥonifheaho ngei Biella nga masiari. Ndo vha ndi munwe wa vha u thoma u ńwalisa khathihi na khonani yanga na mufunwa wawe Pierino. 2 bisi dzo ḥalaho vhaswa vho salaho. Vhukati havho ho vha ndo no ḫi vhonu huńwe fhethu. Ho vha hu ene: mushumi wa khamphani ya u fhaṭa he nda ya u vhidza vharengi vha vhukuse. Pierino o nne zwone: o vha e muzwala wawe. Nga masiari ho ngo vhuya a ńtutshela nga u sedza hawe. U vhuya hayani nda vhudza mme. Madekwana nga murahu ha musi ndo no mu vhonu fhasi ha balcony ya kamara ine ya vha kha fuloro ya u thoma. "Mmawe, mmawe, idani ni vhone: hu na mutukana we nda ḥanganane ngei Biella". Na ene nga u mwemwela: "U nga vhonu khothe i tshi u ita". Nga madekwana a tevhelaho, ndo sala na muhura, nda i wana phanda hanga. Shyly o vhudzisa uri a nga ḫa na riñe. Ndi sa fulufhedzei nyana ndo ḥanganedza. Ro fhelisa aisi i tshi khou haseledza nga maanda. Nga murahu ha u shanduka ha masiari femeni two mphelekedza hayani. Linwe ḫuvha nga madekwana ndo mu ita uri a ye u mu ḥekeda kha mme awe, vhe vha mu ḥanganedza zwavhuđi vhukuma. Nga tshifhinga tshawe tsha u awela ho vha hu tshi ḫa oratory. Zwenezwo vhatukana na vhasidzana vha fhandekana, fhedzi musi muṭangano u tshi fhela fhedzi ri nga ḥangan. Ro dovha ra shela mulenzhe kha miṭangano ya ACLI.

Mme anga naho vha tshi bva Sicily, hune vhatukana vhavhili vhane vha funana vha nga si kone u bvela nn̄da vhe vhothe, vho ri ḥea fulufhelo nahone ra thoma lwendo lwa mulalo. Giuse o amba na nne uri o vha a tshi ḫivha khotsi anga: u kuvhanganya tshelede, u vha vhana vha 4 nahone ndi khotsi fhedzi we a vha a tshi

shuma, sa mutukana o ita khomishini ya vhaqetshedzi vha masheleni vha barracks vhukando vhu si gathi u bva hayani hawe. Tshiñwe tshifhinga o vha a tshi ḋa na zwienda zwavho u itela u lugisa khotsi anga. Ndo thetshelesa nga dakalo.

O mmbudza tshiñwe tshithu: musi nga ḥa 16 September, 1950 ndo bva Roma nda swika Domodossola ra ṭangana nga lwa vhukuma. Giuse, samusi ndi tshi kha ḋi mu vhidza, o vha o ḋa nga baisigira ya Nwaha Mukhethwa. Lwendo lwa u ṭoda u ḋivha: o vha o no thoma u bva Domodossola khathihi na mufunzi a bvaho govhani ḥe ḥa ṭavhanya u tshimbila nga mabutsu a thavhani. Zwo vha zwi tshi tou vha zwi sa konadzei u mu tevhela. O vha a tshi tou ima musi a tshi vhona ngade ya miroho u itela u dzhia salad. Nga u ṭavhanya nga kha Yosefa a ṭuwa e eṭhe. Strada a tshi khou ita murengisi wa tshiṭaraṭani nga baisigira ya kale yo ḋalahozdzi gallow dzine dza nga rengiswa. Vho ita khamphani u swika Roma.

August ho mbo ḋi ḋa. Feme yo vha yo vala nga holodei nahone ya dzhia phetho ya u ya u wana khaladzi anga wa pinki we a vha e zwikwarani zwi re kha Lake Mergozzo u itela u vha na vhulwadze ha u fhola. Ndo vhudzisa vhanunu uri ndi nnyi we a vha a tshi langa nndu uri a nnyitele mađuvha a si gathi. Ndo vha ndi tshi kha ḋi tou bva u amba nga ha muhumbulo uyu kha Giuse. Ngei nduni ho vha hu na vhanwe vhasidzana vha madakaloni. Kha vhone ḥwana wa mukomana wa u naka wa mufumakadzi wa nun. Nga matsheloni a ḥa 15, vhuṭambo ha u Dzhiela N̄ha, o vha a tshi ri vhidza kamarani yawe nga murahu ha Misa. O ḋadza tshifhaṭuwo tsha dzikhirimu dzo fhamba-fhambanaho, mascara na lipsticks: ro vha ri tshi vhonala ri zwifanyiso zwa wax. Kha zwiļiwa zwa masiari, khaladzi a mufumakadzi o humbula muđuhulu: zwo vha zwi songo sokou itea uri a ri kande nga u rali.

Nga masiari ndi tshi sedza dzivhani u bva nga fasitere nda vhona Giuse. Ndo vha ndi sa ṭodi u ḋi vhonadza nga tshifhaṭuwo tshenetsho tsha porcelain. U mmbona muñangoni wo vha u tshi ṭoda u sa ndivha. Ndo humbela pfarelo ndi tshi khou ṭalutshedza uri ho vha hu ṭhodisiso nahone vhañwe vhasidzana na vhone vho no

shandukiswa. Nga masiari ro swika ngadeni ya mudi. Nga madekwana a nndumelisa: "Ni ḋo ni vhona hu si kale, Domodossola, fhedzi ni na tshifhaṭuwo tsho kunaho na tshi ṭambaho sa kale".

Ndima mbili dzo fhufhaho - Violette

Nga murahu ha vhege mbili dza holodei dzo dovha dza thoma mushumo wa feme nga tshifhinga tsha 13 u ya kha 9 nga madekwana. u zwi vhona. Nga vho 9 siren yo tamba mbilu yanga ya thoma u rwa nga maanda. Foldara yo ṭaniwa, kha u bva ha gethe kha semi-swiswi nga baisigira. Ho vha hu ene: o ḋa u ṭangana na nñe, ḫoni o ntsedza tshifhaṭuwoni e: "Ngauralo ndi a ni takalela". O ita uri ndi dzule kha thanda ya baisigira nahone a mphelekedza hayani. Ro tshintshana lumeliso lwa vhusiku havhuḍi lwo leluwaho. Hezwi zwo vha zwi tshi dovholahwa hu ṭoḍaho u vha ḫuvha ḥiñwe na ḥiñwe. Nga masiari a Swondaha ho vha hu na u tshimbila nga baisigira mashangoni a tsini. Ḫiñwe ḫuvha o nnyisa nduni yawe u itela u nđivhadza kha khotsi na mme anga, vhakomana vhavhili na murathu. Nga zwiṭuku nga zwiṭuku o dovha a nđivhadza nga ha malume na vhazwala sa khonani.

Mummy wanga musi a tshi ri vhona a tshi bva kha balcony o ri ita uri ri ye nduni. Musi a tshi khou ola uyo mutukana, ndo vha ndi songo dzhia tsheo vhukuma. Nga ḥa 8 December, ḫuvha ḥa U sa Fhambana, ḫuvha ḥanga, tsimbi ya lila. O vha e ene muvhanda wa maluvha, we a nñeа tshiṭaha tsha dzi- carnation dza muvhala mutswuku. "Mmawe, Giuse o nthumela zwine a khou zwi tama!". Ndi u nyadzisa vhukuma nga u vula notsi: ho vha hu si ene, fhedzi mutukana wa miñwaha ya 14 o ṭangana nga khombo. Ho vha ho nwaliwa uri "Ndi a ni funa" nga signature. Khamusi o vha a tshi humbula uri ndi thangana yawe.

Nga Khirisimusi ya Khirisimusi o di vhonadza nga vase khulwane ya muvhala yo dalaho dzi tshokoleti na garaña ya u lumelisa. Ndo mu livhuwa nda tuwa na mass ya vhukati ha vhusiku. Musi a tshi vhuya hayani a ri kha nñe: "Matshelo ndi fanela u tuwa na muña wanga u la zwiliwa zwa masiari na mashaka. Ri dovha ra vhona Santo Stefano". Nga matsheloni a dzi 26 ndo ri kha mme anga "A thi tsha bva na houla mutukana, ndi vhuisa vase, a thi todi u dikumedza". Na ene nga u sedza nga ndila i vhavhaho: "U a penga, u nga zwi ita arali ndo vha ndi sa athu la tshokoleti".

Nga murahu ha maduvha a tevhelaho Giuse o da sa nga misi a tshi nnyisa mushumoni. Kha u ḥandavhudza bada nga milenzhe kana nga thanda ya baisigira ndo vha ndi tshi ḥoda u sa amba nga ha ipfi. Ya u thoma ya nwaha wa 1955 ndo ya Mass. Na ene o vha e hone and mafheleloni o mbo di mphelekedza hayani. Munangoni a ri kha nne, "U nga divha zwine wa vha nazwo muhumbuloni wa u ntendela u tambula nga u rali?", Nahone a shavha mitodzi. Ula thonga ho vha ho dala kha vase nahone zwa ita uri a mwemwele. O nnea tshirumbi nahone a ri: "Masiari ano ndi wana u ya kha Vespers kha Monte Calvario. Filimu i do sumbedzwa nga murahu ha Vespers kha Circolo ACLI". Ndo ḥanganedza na u lumelisana. Ndo mu vhiga hayani mme anga vhari vho takala: "Mutukana wavhudi nga u rali a nga si tsha mu wana".

Nga awara ya vhuvhili nga madekwana ro tuwa ra ya kha Calvary kha ndila ya mule na dzi-chapel dza Via Crucis. Once kha sanctuary ro vha ri tshi imba Vespers nahone nga murahu ha u fhaṭutshedzwa ro mbo di ya kha kilabu. A thi tsha humbula dzina la filimu, fhedzi zwo vha zwi tshi khour bora vhukuma, ngauralo ndo dzinginya u vhuyeleta doroboni ya Cinema Catena, hune ra nga diphina nga filimu ya khwine, ine ya pfi "Violette".

Nga April, tsini na Govha la Vigezzo na tshidimela na Centovalli, ro ya na vhabebi vhayo vhuṭamboni ha u fhufha ngei Locarno. Ro ḥangana na khotsi wa Giuse, we a nnea "musidzana". O dzenisa zwanda tshikwamani a dzhia dzi franc dza 10 dza

Switzerland kha wallet yawe, a dzi fha Giuse a ri "good, u do mala lini?". Ro sedzana tshifhatuwoni, a ro ngo vhuya ra amba nga hazwo.

Nga mađuvha a tevhelaho ro thoma u ḥahulela muhumbulo wa munyanya. Ro dovha ra amba nga hazwo hayani. Mme anga vho takala fhedzi nga tshifhinga tshithihi ho vha hu na khonadzeo dzi si gathi dza zwa masheleni. Nga zwiṭuku nga zwiṭuku ro renga dziñwe sheet na linen. Ro vha ri si na ḥhodea dzo khetheaho. Ro ya ri tshi khou ḥoda fulethe ḥukhu na i ḥitukufhadzaho. Ro i wana kha tshiṭiriki tsha kale Motta nahone ro vha ro sedza ḥuvha ḥa mbingano: Musumbuluwo wa ḥa 19 Tshimedzi. Ndo ya na mme anga vhengeleni ḥa labi ḥa Panzarasa u itela u bvelela kha labi ḥa rokho ya mbingano nahone nda ḥi ḥisa kha mufumakadzi Tilde Pellicciaia, we a vha a tshi dzulela u nthemba uri ndi mu pake nga lufuno.

Holoni ya ḥoroboni ya khandiso dza mbingano o vha a tshi fanela u saina mme anga ngauri ndo vha ndi tshi kha ḥi vha muṭuku. Vhabebi vha Giuse navho vho vha vho takala. Kha pharishi Monsignor Pellanda o ri vhudza maipfi o nakaho a u ḥuṭuwedza: "Tshifhinga tshoṭhe dzulani no ḥitukufhadza nga lutendo luhulwane u itela u sedzana na dakalo na vhuṭungu vhune vhutshilo ha vha vhu tshi khou vhu vhulunga. Ndi ḥo ita uri ni wane zwithu zwo fhiraho zwitswuku tsini na nave".

Ho vha hu tshi fanela u lugiselela mutevhe wa mashaka na dzikhonani vhane vha nga isa zwivhuya khavho sa mukhuvha. Vhaeni vha si gathi vhukuma. Mme a Giuse vha ri "vhavhili nga muṭa". Tira Tira ro swika kha vhathu vha 35. Dziṭhanzi dzo khethiwa: Malume Carmelo Di Giuse na kha nne Pierino, muvhumbi wa muṭangano washu. Vhege i sa athu swika ya mbingano, munna wa oratory na Don Giuseppe Briacca o vha a tshi khou ri ranga phanda kha phathi. Muđivhi wa Furiga o pennda tshifanyiso tsha u lumelisa kha bodo ya u ambara nahone a sika murero une wa vha na mutevhe wa khonani. Ho vha hu tshi dovha ha vha na ḥafula yo fukedzwaho nga zwiṭiwa na zwinwiwa. Kha oratory ho vha hu sa athu vhuya ha vha na phathi i ngaho yeneyo. Collegiate of the Saints Gervasio na Protasio yo vha i kha

luṭa lwa u vusuludza nahone phevimennde yo vha yo ḫala nga mathukhwı na matombo, fhedzi vhañwe vhafumakadzi vhane vha ḫimisela vho ita zweṭhe zwine vha nga kona u itela u zwi kunakisa u itela u hulisa Joseph na Concetta.

Nga ḥa 16 September, Zizi na Micherillo vho swika, vha pfulutshela ngauri Concettina o vha a tshi khou ḫoda u vhinga nahone o vha a tshi fanela u mu fhelekedza aletareni a tshi ita fhethu ha khotsi vhe vha vha siho.

Nga hetsho tshifhinga, zwiñwe zwifhiwa zwe swika: mubveledzi wa gofhi, grinder ya gofhi, ngilasi dza rosolio, tshumelo dza flat na dza zwishumiswa zwi bvaho kha mashaka na khonani dze dza vha dzo wana vhuthu ha mbingano, betiri ya khishini i bvaho Pierino na malume. Nyito ya vhafumakadzi ya Kaṭolika yo ri ḫea tshifanyiso tsha u vha na ḫanga na Muṭa Mukhethwa, muthusi wa Don Benetti ndi vase yavhudī ya maluvha madala i re na zwithu zwe khavhiswaho zwa siliva.

Vhusiku ha vhusiku ho vha ho lapfa. Ndo vha ndi tshi khou humbula nga ha Mme anga vhe vha sala na vhana vhararu vhane vha kha ḫi vha vhaṭuku nahone vhe na zwishumiswa zwi si gathi. "U na lutendo luṭuku, tshikolo tsha oratory a tsho ngo ni funza uri vhutshiloni hu dzula hu na zwifhiwa?", ndi ḫne muñe ndi tshi ḫivhudza. Nga Musumbuluwo wa dzi 19 ndo mbo di takuwa nga vho sumbe. Vho-Tilde vho mbo ḫi swika vha na rokho ya lace. O vha a tshi ambara a ḫea veil ye nda i renga ngei Milan. Nga 9 thekhisi yo swika u nthwa kerekene. Ndo vha ndo hanganea, ndo wana lwanzhe lwa vhathu vhe vha ntsedza. Giuse o vha o no vha kha aletare ye ya vha yo nndindela nga mazzolino wa maluvha a orange, a tshi khou fhelekedzwa nga khaladzi awe Rosa ngauri mme Olimpia vho vha vha tshi ḫo takala nga maanda kha ḫwana wa u thoma we a mala. Ndo mbo ḫi mu ḫanganedza a tshi khou fhelekedzwa nga malume wawe Micherillo kha tshifhinga tsho fhiraho tshitswuku.

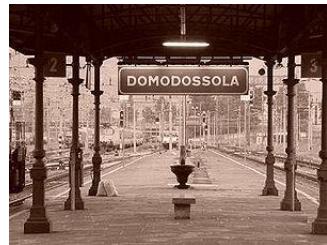
Mass a thoma. Mollanda na ene o vha o takala. Ndi humbula homily i sa kundi, phaṭhutshedzo ya rinngi, fulufhedziso ḥa u fulufhedzea vhutshiloni hoṭhe na, mafheloni a vhuṭambo, zwiga. Kha u bva ha mme a Pierino, vhe na vhone vha vha

khaladzi anga nga tshenetsho tshifhinga, vho vhea bege ya vhafumakadzi vha nyito ya Katolika kha tshifuba tshanga.

Ndima ya vhufumi na vhuraru - Vhutshilo vhuswa

Nga murahu ha u pembelela kerekeli, o tevhela u difhumudza barani ya Grandazzi nga kha Castellazo. Vhukati ha kiss nthihi na inwe kha vhaeni ro dzhia aperitif nga dzi pizza na dzi pastry. U lumelisa na u khisana nga ndila yo khetheaho kha vha milayo ya vhathu Olimpia na Armando vhe vha vha vho tuwa na Mme anga u dzhia phuthumennde, vha kona u gidima vha ya tshiitshini u dzhia tshidimela tsha 12 na kotara tsha u ya honeymoon.

Mme anga vho lila Dirotto. Ro dzhena kha tshipida. Vhashumi vho divhadza u tuwa nga u tavha mukosi ngeno nne na Giuse ri tshi khou ri ranga phanda u bva fasiñereni u itela u farela tshelede ya u fhedzisela. Vhudimvumvusi ha vhutshilo hashu ho thoma.

Musi ri tshi swika Florence ro tshimbila ro livha hodelani yo sumbedzwaho nga Vho-Tilde, vhukuse. Muñangoni wa vhimo ha nthia ro vha ri tshi tanganedzwa nga muzika, nga murahu ha zwenezwo, butler o ri fhelekedza kamarani i re kha thanga ya vhuraru. Kha riñe zwithu zweþhe zwe vha zwi zwiwsa, na u edela kha mmbete wa vhavhili.

Nga duvha la u thoma ro dalela dorobo, ya vhuvhili ro ya tshikwea tsha Michelangelo hune na nga takalela Florence yoth. Ro dzhia zwinepe: Khamera ya Giuse ine ya vha na rolo i nga dzhia zwinepe zwa fumi-malo zwa black na white.

U tuwa ha duvha la vhuraru u ya Roma. Hodela yo vha i tshi khou difha vhukuma ngauri tshelede yo vhewaho thungo na zwiþhavhelo zwe vha zwi tshi fanela u vha

zwo eđana. Ro litsha mađuvha a si gathi u dalela basilicas nña dze Giuse a dzi vhona kha Tthisima tsha Nwaha Mukhethwa na Trevi. Ro dovha ra vhuyeleta kha Fontana dell'Essra, vhusiku vhu đivheaho ha '53 musi Vho-Grazia vho no wela fhasi ha tshidimela.

Tshifhinga tsho swika tsha u ḥuwa tsha ya Sicily. Nga murahu ha lwendo lulapfu, tshidimela tsho swika Calabria nahone mafheleloni u bva Villa San Giovanni ro vhona Sicily. Giuseppe o điphina nga zwenezwo zwifhinga: tshidimela tshe tsha vha tsho hwaliwa kha Ferry-Boat, Madonnina li re n̄tha muñangoni wa vhuimazwikepe ha Messina.

Kha tshititshi ho vha hu tshi ḥo lindela malume murathu wa Carmelo wa mme na mufumakadzi wawe Gaetana na vhananyana vhawé Rosetta na Antoinetta.

Vho ri ḥanganedza sa vhakololo vhavhili. Ro ima mađuvha mavhili nga u dalela Messina: tshifhinga tsha Duomo tshe nda vha ndo tshi vhona sa ńwana, Madonna di Montalto na zwińwe zwikwea zwo nakaho vhukuma.

Ho vha hu na vhukhakhi vhuthihi fhedzi kha yeneyo nnđu: nga tshifhinga tsha zwiliwa zwa nga madekwana, malume na vhazwala vho ambaraho nahone n̄thani ha u dzula ḥafulani vha ri: "Kha ri ye u tshimbila lwanzheni". N̄ne na Giuse ro mbo di ntutshela ndo đitika nga languor. Nga vho 11 ya madekwana o vhuya hayani khaladzi awe a thoma u bika. Lińwe ḥuvha vhusiku o vhea dici- ńowa kha sauce nga ganda, fhedzi zwine zwa vha zwa ndeme ndi lufuno, hu si nđowelo.

Nga ḥuvha la vhuraru vho ri fhelekedza tshidimelani ri na miđodzi i si gathi. Kha tshititshi tsha Turme Viglier ho vha hu na Malume Micherillo na mureili wa thekhisi u swika kha Novara. Zizì, khaladzi Maricchia na khaladzi a Peppina vho vha vho ri lindela u ya shangoni. Vhukuma zwo vha zwi tshi vhonala uri Prìncipi ya Domodossola yo swika.

Nga ḋuvha li tevhelaho ro ya Badiavecchia u wana makhulu wa khotsi Concetta na malume, vhahashu vha tshisadzini na vharathu vha khotsi. Kha tshikwea tshine tsha vha na muḍivhi wa fola ḥa makhulu, vhadzulapo vhanzhi vha ḋakani vho vha vho kuvhangana vhanne vha ndivha ndi tshee mutuku nahone vha humbula vhaiwe vhathu nga maanđa: "Concettina o swika na munna wawe!"

Kisses, u kuvhatedza, zwifhaṭuwo zwitswuku. Zwo vha zwi tshi vhonala kha nne nga muloro. Ho vha ho no fhela miñwaha miñanu yo teaho u bva tshe nda ṭuwa shangoni.

Nga murahu ha maduvha mavhili ro di itela ri tshi khou fhelekedzwa nga mureili wa thekhisi "Cauzi I Lupu" ngei Taormina. Nga masiari a ri isa resturant, he ra vha ri tshi nekedzwa nga magilavu matshena. Nne na Giuse ro sedzana tshifhaṭuwoni ri tshi ri: "Tshelede i ḋo vha yo eđana kha riñe?". Taormina yo dalelwaho nahone nga murahu ha Castelmola nga fhasi ha mudalo, u ya nga madekwana ro vhuyeleta Novara, ro neta fhedzi ro fushea.

Đuvha li tevhelaho ḥo vha ḥo no vha tshifhinga tsha u vhuyeleta Domodossola. Vhuđikumedzeli ha vhutshilo vhuswa ho vha ho ri lindela.

Ndima ya vhufumi na vhuṇa - Zwithu zwashu zwa u thoma

Naho ndo no thoma lwendo lwa u ya Domodossola nga vho 1950 na '53, zwo vha zwi tshi tou nga ndo thoma lwa u thoma: Ndo ya u ḥangana na vhutshilo vhuswa lwa vhavhili.

Musi bodo ya tshidimela kha Ferry-Boat ro no dzhena kha therace u vhona Madonnina del Porto na Sicily vha tshi khou ṭuwa nga u ongolowa.

Ro vha ri tshi khou ḥoka ra vhuyeleta kha goloi, ro dzula kha dzibangga dza thanda. Zwenezwo ho vha hu si na dzi bun.

Luthihi vhusiku ro thoma u ita nga nun na mukulo kha u lenga. Tshifhinga tshoṭhe ro vha ri tshi takuwa ra sedza nn̄da nga fasiṭere. Kha zwiṭitshi zwa ndeme, tshipida tsho ḫivhadza nga ipfi ḥihulu dzina ḥa ḫorobo. Kha Naples kha dzi ndila dza nga thungo ho vha hu "guaglioni" ye ya vha i tshi rengisa pizza. Nga u tou pfufhifhadza vho vha vha tshi thoma vha wana tshelede kha vhaendelamashango, nga murahu tshidimela vha tshi ṭuwa nahone vha sala tshelede na pizza khavho.

Nga zwiṭuku nga zwiṭuku ro mbo ḫi ya Milan. Kha tshidimela tsha u ya Domodossola ndo pfa madipfele o tshenzhela lwa u thoma miñwaha ya 5 yo fhiraho: Dzivha ḥa Maggione, Thavha dza Ossola, ḥhangha dza matombo. Nga hetshi tshifhinga ndi na munna wanga Giuse. Nga masiari ro swika hune ra khou ya hone.

Ho vha hu na Mamina na khotsi a Giuse Armando vho ri lindela. Ho vha hu phathi: arali vho vha tshi nga ita uri dzibelete dici tambe.

Tshiswiṭulo tshi ḥavhanyaho u bva kha Mme Olimpia nahone nga murahu kha tshiṭaha tshashu tshiswa tshiṭirikini tsha Motta u itela u awela. Nga ḫuvha ḫi tevhelaho ndo dovha nda thoma mushumo wanga femeni nahone Giuseppe nda vhuyeleta fhethu hune ha khou fhaṭiwa hone.

Muhumbulo wo ya kha Mommy kha non -support yanga, fhedzi mulanguli wanga wa maya Don Benetti o ntutuwedza uri ndi rabele, u khwaθisedza uri vhathu vhanzhi vha a vha funa. Nga zwiñwe zwifhinga nñe na Giuse ro vha ri tshi ya zwiliwani zwa masiari nduni yawe, nahone a takala. Nga tshenetsho tshifhinga, muñwe wa khaladzi dzanga o vha o wana mushumo nga u ñeela nga thikhedzo ntswa kha muta.

Nga murahunyana ha zwenezwo ro ðivhadza Mammina, kha mme Olimpia na khotsi Armando vhe vha vha tshi ðo vha makhulu nga ñwedzi wa Thangule.

Ndo thoma u pfa vhulwadze ha u vhifha muvhilini fhedzi mushumo wa mushumo wo vha u tshi vhidzwa. Nga murahu vhashumi vho vha vha sa tsireledzi u fana na zwino. Giuse o vha a tshi kona u wana mushumo wa khwine u fhira fhethu hune ha vha uri ho fhañiwa nnða: dzi feme dza zwithu zwa thanda zwine zwa nga dzi spine dza dzi barrel, zwishumiswa zwa u bvisa skein ya dzudzu na hafhu "panel" (ya nñha ha thanda). Nga ñwedzi wa vhuñanu ro thoma lwendo lwa mavhengele ri tshi khou ñða tshidulo tsha vhaholefhali tsha vhana vhane vha kha ði tou bva u bebwa vhane vha kha ði tou bva u bebwa. Vhuphara ho vha vhu tshi khou engedzea u fhira tshiñangu tsha u dzhena nahone ro vha ri tshi fanela u dzhia phetho ya u shandula nnðu.

Ho vha hu si na mazhendedzi, ro ya u vhudzisa hafha na hafha. Providence yo ita uri ri wane filethe kha ñhangi ya vhuvhili ya nnðu nga Scapaccino, tsini na laboratory ya vhukuse.

Nga tshifhinga tshiñuku ro dzudzanya u pfulutshela. Ro vha ri si tsha vha vhukati ha ñorobo, fhedzi hu si kule, tsini na mushumo wanga.

Rennde ya ñwedzi muñwe na muñwe yo vha i 8 000 lire, nga ñwambo wa miholo yashu i ñungufhadzaho fhedzi, fhedzi filethe yo vha i tshi ñanganedza nahone i tshi penya. Kha khoro ri nga dovha ra vha na mavu a square metres mbili hune ra nga lima zwimela na maluvha a munukhelelo, zwine nda zwi funesa.

O ḥanganedza khii dze ra vha ri tshi kunakisa dzirumu nahone ra ambara mafasitere nga mafasitere a re na dennde lo nakaho li re na Mantua na makhetheni a lace khishini. Nga murahu ha u pfulutshela, vhutshilo ho bvela phanda nga ndila yo doweleaho. Thumbu yanga yo mbo di vhonala nga ho engedzeaho. Liñwe duvha mushumisani na nne o mmbudzisa uri ndi do vha ndi hayani lini u itela u vha mme nahone a nngeletshedza uri ndi ye ha dokotela wa vhafumakadzi. Nga zwenezwo, ndo dzhia tshifhinga tsha u ḥangana nga tshiphirini. Dokotela o ḥoda u nnyambisa nga u lindela tshifhinga tshilapfu: "U nga si kone u shuma nga murahu ha nwedzi wa vhuñhe nahone u kha vhuimo ha vhusumbe: wo vhea khomboni". Nga duvha li tevhelaho ndo isa liñwalo ofisini nahone mushumi na ene a ri ndi naive.

Nga hetsho tshifhinga, ndo vha ndi tshi khou lugisela tshidimela nga u shuma golfini ya u luka, hemmbe, zwienda na dzi diaper dzo wanalaho kha dzi sheet dza kale dze dza nñea Mme anga.

Ro dovha ra ya u renga tshidulo tsha vhaholefhali, tshe nda vha ndo tshi lugisela nga dzi sheet dzo lukwaho nga nne nga mivhala i sa dzhii sia, ndi sa ñivhi arali i ya munna kana ya musadzi. Mafheleloni nga madekwana a la 2 July, mađi o vha a tshi pwashera nahone ho no lugela phuthumennde ye ra i vhea vhuongeloni. Muñivhi wa zwa vhafumakadzi we a vha o ndala o amba na Giuse uri a nga ya hayani. Mushumo wo vha u tshi kha di tou bva u thoma nahone zwo dzhia awara dzi ḥodaho u vha 20. Nga duvha litevhelaho o vhuya a tshi khou ya kha vhumme ndi kha di vha ndo lindela didvid room.

Kha tshiñwe tshifhinga ho bebwa mutukana nahone muongi a ya u i davhidzana na khotsi a nwana ane a kha di tou bva u bebwa, vhe vha vha vha tshi ḥoda u pfa vhuñgu kha mađipfele. Nga murahu ha awara o kona u kuvhatedza nwana washu wa u thoma, ane a vhidzwa Armando sa makhulu wawe. Nga murahu ha awara dzi si gathi, vho makhulu, malume na vhazwala na vhone vho mbo di ñivhadzwa. Zwo vha zwi tshi vhonala u nga ndi nwana wa u thoma u bva shangoni lothe.

Ndima ya vhufumi na vhutšanu - Ri livhuwa Mudzimu ...

Vhaongi vha muhasho wa u beba nga murahu ha awara dzi si gathi u bva kha u bebwa vho nnyita uri ndi vhe mmbeteni hetshi tshivhumbwa tsha ɳama na marambo. Vho mbo ɖi i ʈhasela kha nne. Nga nn̄da ha doli ya pezza ye ya vha yo paka Zizi musi a tshe ńwana.

U dzula vhuongeloni two vha zwi tshi bva nga murahu ha vhege. Musi ri sa athu vhuya hayani ro mbo ɖi ya kerekeni ya vhuongeloni u itela u wana "purification", phathutshedzo nga mufunzi.

Kha wadi zwithu zweithe two vha two lugela u ya hayani, fhedzi two vha zwi tshi khou thoma u rembulusa thoho. Mubebisi o lingedza mufhiso: 39. Nne na mpopi yanga ndo vha ndi tshi fanela u litsha mañwe mađuvha mavhili. Mafheleloni nga Lavhuṇa ḥa 12 ḥo ḥoda u fhodza ro ya hayani. Swondaha ya 15 Armando o ɖiswa kha tshidulo tshiswa tsha vhaholefhalu kha fonto ya ndovhedzo na khotsi Giuseppe, khonani ya Mariuccia Madrina na khonani ya khotsi Basilio wa oratory. Ndo vha ndi si na dakalo ḥa u ya kha tshenetsho tshiitea ngauri vhalala vho eletshedza uri vha tende uri vha ḫo dzula hayani. Ndo vha ndo fushea nga u lugiselela zwiļiwa zwiļuku.

Vhutshilo u swika kha vhararu ho vha ho fhambana fhedzi ndo vhu wana zwavhudī vhukuma. Ndo vha ndi na mafhi manzhi, ńwana o aluwa nahone a mu isa vhege iñwe na iñwe kha senthara ya vhuhana u itela u langa.

Mashudu mavhi, mushumo wa feme wo thoma hafhu mafheloni a miñwedzi mivhili. Habe ho vha hu sina zwikolo zwa u alusa vhana. Makhulu vho vha vho tenda u mu ʈhogomela vhege iñwe na iñwe.

Musi ndi tshi ita round ya Giuse ya rathi, musi ndi sa athu ya u shuma o vha a tshi mu bandage nahone a mu isa hune a khou ya hone. Kha u sa ɖivha hoyu ńwana o tambula nahone nda lila nae.

Mashudu mavhi ndo vha ndi sa koni u litsha mushumo. Nga zwiṭuku nga zwiṭuku, nga lutendo, ro isa phanda na lwendo lwa ndila tharu: zwiḍiwa zwa u thoma zwa vhana, maga a u thoma o vha e zwithu zwi mangadzaho. ɻuvha ḥa u thoma ḥa vhushavhelo Giuse ḥo fheleledza ḥo wana mushumo u vhuedzaho vhukuma. Lwa miňwaha i si gathi o ita janitor kha zwikolo zwa fhasi, nga zwenezwo o vhidzwa kha Masipala u itela u dzhia fhethu ha u pfumetzana.

Nga zwenezwo, ho sikwa mbonalo ya u ḥutshela mushumo wa ḥimagani nahone nda ɖinekedzela kha ńwana o lindelaho u mu ɳea murathu muṭuku. Nga ḥa 17 August, 1962 ro vha ro fhululedzwa nga u bebwa ha ńwana washu wa vhuvhili. Luciano o vha o no bva kha lukanda lwa mavhudzi a blond, o fhambanaho na Armando. Nganea. Swondaha ya dzi 26 yo lovhedzwa nga Khotsi Giuse, mme wa mudzimu wa mudzimu Mariuccia na murathu wa musidzana Antonio wa Giuse. Hafhu nga hetshi tshifhinga ndo vha ndi tshi fanela u dzula hayani. Nga murahu ha tshifhinga tsha u beba ndo mbo ɖi litsha mushumo wa u ɖinekedzela kha vhana vhuvhili vhavhuđi.

Nga ḥa 1 October, 1962 Armando i re na apron ya muvhala wa lutombo nahone foldara i re kha shađa yo thoma ya u thoma ya u thoma. Ro i fulufhedzisa nga miđodzi i si gathi kha mudededzi Leopardi.

Nga tshifhinga tshi fanaho, ɳedorobo wa Domodossola o vhidza Giuse uri a ɳee vhudzulo kha ḥhangya ya vhuvhili ya tshifhađo tsha ḫorobo, we a vha a tshi dzula o vhofholowa musi muđinda wa masipala a tshi ḥuwa mushumoni. Nga mađuvha a si gathi ro dzudzanya u pfulutshela. Kha senthara ro vha ri na vhudifulfheli hođhe. Nga madekwana, vothi ḥihulwane ḥo vha ḥo vala, ro vha ri vhuvhusi ha muđi. Ro vha ri tshi nga ḥanganelo nga ndila yo vhofholowaho zwiitea zwi bvaho kha balcony

ya ofisi ya ḥedorobo. U bva kha mafasiṭere ashu ro vhona tshipida tsha makete u bva kha mvelele ya miñwaha ya ḫana.

Nga hetsho tshifhinga Luciano o dzhia vhukando hawe ha u thoma: o vha o no vha mascot ya vhashumi vha masipala.

U round off Giusea ndo vha ndi tshi khou toda u bveledza mushumo. Ndo thoma u ambara mafasiṭere, mmbete na khushini dza khonani. Izwi zwo phaḍalala ngauralo nda vha "mufumakadzi wa makhetheni". Giusepe nga tshifhinga tshawe tsha mahala o guda u lugiselela buthano ḥa mathukhwı nahone ri livhuwe Mudzimu uri ri nga ḫiphina nga vhutshilo havhudı.

Nga dzi 1 dza Fulwi 1968 Luciano na ene o thoma tshikolo na mudededzi Luisa Cerri.

Tshifhinga tsho fhira nga u ḥavhanya. Nga tshilimo ro vha ri tshi ya kha holodei u mona na Italy na dennde ḥa u ḥoka mishasha. Tshinwe tshifhinga kha Sicily doroboni ya hashu.

Nga ḥwedzi wa Ḥhangule 1973 ro vha ri tshi khou ḥoka mishasha ngei Val d'Aosta nahone ra thoma u vha na tsumbadwadze dza u thoma dza u vhifha muvhilini. Nga ḥa 16 Ḥafamuhwe '74 khaladzi awe muṭuku Daniela o swika kha Armando wa miñwaha i ḥodaho u vha fumi-malo na Luciano a fumi na mavhili. Ho vha hu tshifhinga tsha carnival nahone vhathu vhe vha vhona bow ya pinki kha vothi ḥa dorobo vho vha vha tshi humbula uri ndi u swaswa. Mufunzi wa pharishi o ri eletshedza uri ri pembelele Ndovhedzo nga vhusiku ha Paseka, Madrina khonani Gianna na Godfather malume vho wana Benito.

Litshani u tenda zwi siho, tshifhinga hetshi ndo dovha nda shela mulenzhe kha tshiitea tsha vhusiku ha ḥa 13 Ḥafamuhwe. Nga ḫuvha ḥi tevhelaho kha oratory ho vha ho rambiwa ḫana u itela u ḫifhumudza.

Daniela na ene o no hula nahone zwino ri vhalala. Vhana vhashu vhararu vho ri n̄ea vhaðuhulu vha 7: Stefano, Virginia, Greta, Lorenzo, Rebecca, Letizia na Matteo.

Nganea i khou fhela. Nga ɻa 19 September, n̄e na Giuse ro pembelela miñwaha ya 60 roþhe.

Ri livhuwa Mudzimu, Madonna na vhothe vhane vha ri funa.

Mazza Concetta Maglio, o bebwaho Novara di Sicilia nga la 18 Thafamuhwe 1936.

Indekisi

1. Nndu ya khotsi .
2. Nnda ha shango .
3. Mitambo ya muṭavha
4. Mapfura, zwikokovhi na iṭo ḥivhi .
5. Mavhuthu
6. Vossa a mpfarele (tshedza tsha ɳaledzi)
7. Emilia
8. U fhufha ha milambo .
9. Muɳango wa ḥitaqulu .
10. La Bela Tusa
11. Tshifhaṭuwo tsha vhuḍabaḍaba
12. Violette
13. Vhutshilo vhuswa .
14. Zwifhangō zwashu zwa u thoma .
15. Ri livhuwa Mudzimu ...

